

Stockholms folkskoledirektion och i samband därmed stående institutioner.

Folkskoledirektionen.

Brunkebergstorg 13, 2 tr. (postadress: Stockholm 16; postgirokonto nr 1631); t. folkskoledirektionen; sessionstid: en eller flera onsdagar i varje månad under lästterminerna kl. 15,15.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Genom k. stadgan den 27 september 1861 angående folkundervisningen i Stockholms stad inrättades en för hela staden gemensam överstyrelse för stadens folkskolor, vars ställning och sammansättning m. m. sedermera vid flera tillfällen i olika avseenden förändrats. Genom k. brev den 13 mars 1914 erhöi överstyrelsen för Stockholms stads folkskolor benämningen *Stockholms folkskoledirektion*.

Enligt lag den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm utgör folk- och fortsättningsskoleväsendet i Stockholm en för hela staden gemensam kommunal angelägenhet, som i huvudsak skall handhavas av Stockholms folkskoledirektion. Folkskoleväsendet regleras närmare av k. stadgan den 22 juni 1923 angående folkundervisningen i Stockholm.

Nämnda lag angående folkskoleväsendet i Stockholm innehåller bestämmelse därom att, efter stadsfullmäktiges beprövande, folkskoledirektionen skall bestå av minst nio, högst tjuguen ledamöter. I anledning härav beslöt stadsfullmäktige den 15 mars 1920 och 9 mars 1925 att direktionen skall utgöras av femton ledamöter. Av dessa utses en av domkapitlet i Stockholms stift, en, tillika ordförande, av stadskollegiet bland borgarråden samt återstående tretton ledamöter av stadsfullmäktige. Ledamot i direktionen väljes för en tid av två år och kan återväljas. Domkapitlet utser suppleanter för den av domkapitlet valde ledamoten, varjämte stadsfullmäktige må utse suppleanter för övriga ledamöter till det antal, som anses erforderligt. (Stadsfullmäktige hava hittills icke utsett några suppleanter.) Direktionen utser årligen inom sig en vice ordförande. Enligt stadgan angående folkundervisningen i Stockholm äger folkskollärarpersonalen i Stockholm utse två representanter att närvara vid direktionens sammanträden med rättighet att, utom beträffande vissa i stadgan angivna ärenden, deltaga i överläggningarna, men

ej i besluten, och att få till protokollet antecknad avvikande mening. Dessa representanter jämte två suppleanter för dem väljas för två år av folkskollärarkårens ombudsförsamling (se sid. 332) bland inom staden anställda lärare, som ej äro ledamöter av direktionen.

Folkskoledirektionen åligger, enligt den av k. m:t den 31 januari 1941 fastställda instruktionen, att handhava huvudstadens folk- och fortsättningsskoleväsende ävensom, där icke annat är stadgat, dess undervisningsväsende i övrigt, att fullgöra stadens skyldigheter med avseende å de allmänna läroverken, att ägna uppmärksamhet åt behovet av undervisningsväsendets utveckling och hos vederbörande göra de framställningar, som därvid finnas påkallade, samt att ombesörja övriga undervisningsväsendet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt direktionen överlämnas.

I överensstämmelse med föreskrifter i k. stadgan den 16 september 1918 för fortsättningsskolan och stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 fungerar folkskoledirektionen som styrelse för de obligatoriska fortsättnings- och ersättningskolor, som inrättats i Stockholm fr. o. m. höstterminen 1920 (se sid. 331). Enligt § 50 i nämnda stadga äga fortsättningsskolans lärare likaledes utse en representant, jämte suppleant för denne, att närvara vid direktionens sammanträden med samma befogenhet vid behandling av ärenden rörande fortsättningsskolan som folkskollärarpersonalens representanter i fråga om folkskolärenden.

På framställning av folkskoledirektionen har k. m:t den 22 december 1939 — jämlikt k. kung. den 9 oktober 1914 angående inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagar i landsting — medgivit Stockholms stad fortsatt befrielse tills vidare intill utgången av år 1949 från inspektion av sitt folkskoleväsende genom statens folkskolinspektör, dock skall denna befrielse bl. a. icke gälla granskningen och vitsordandet av folkskoledirektionens ansökningar om statsbidrag.

Folkskoledirektionen utgör styrelse för skolan för bildbara sinnesslöa barn (se sid. 344). Tidigare utövade folkskoledirektionen även ledningen av de kommunala mellanskolorna och högre folkskolorna. Sedan k. m:t den 2 juni 1933 och den 7 juni 1934 utfärdat nya stadgar för dessa skolor, utgöra desamma självständiga undervisningsanstalter under egna styrelser. Enligt föreskrift i nytt reglemente för de kom-

munala mellanskolorna, fastställt av skolöverstyrelsen den 6 augusti 1945, väljes styrelse för dessa skolor av stadsfullmäktige. För praktiska mellanskolor utses styrelsen av folkskoledirektionen. Folkskoledirektionen handhar emellertid vissa uppgifter sammanhängande med den ekonomiska förvaltningen vid dessa skolor liksom vid de under år 1939 upprättade kommunala flickskolorna.

Vidare handhar folkskoledirektionen de förvaltningsuppgifter, som sammanhånga med stadens åligganden i avseende å de allmänna läroverken och det tekniska läroverket i Stockholm (jfr sid. 414, 418). Slutligen handlägger direktionen frågor angående förvaltningen av Stockholms borgarskolas (jfr sid. 419) och Navigationsskolans byggnader.

Folkskoledirektionen äger att å särskilda inom densamma utsedda nämnder, envar bestående av minst fem personer, överlämna att å dess vägnar fatta beslut i vissa ärenden. På grund härav har direktionen utsett dels en ekonominämnd, dels en skolhusnämnd. Ekonominämnden äger besluta angående tillämpning av gällande lönereglementen i vissa fall, vissa tjänstledighetsfrågor, upplåtelse av skolkokaler, barnbespisningen, tilldelning till skolbarn av beklädnad, upphandlingar samt vissa andra ärenden av ekonomisk natur. I övrigt förbereder nämnden ekonomiska ärenden samt frågor angående vissa tjänsteställningar, vilka skola provas av folkskoledirektionen. Skolhusnämnden äger besluta om utförande av underhållsarbeten å skolhus och skolgårdar samt om åtgärder för verkställande av beslutade byggnadsarbeten, varjämte nämnden förbereder sådana skolhusärenden, som skola provas av folkskoledirektionen.

Vidare har direktionen inom sig utsett åtta delegerade för undervisningsärenden med uppgift att förbereda vissa tjänstefrågor och frågor av pedagogisk natur. Åt delegerade har även uppdragits att tills vidare handhåva enligt § 19 mom. 9 stadgan angående folkundervisningen i Stockholm direktionen eljest tillkommande åligganden med avseende å upprättande av förslag till tillsättande av ordinarie lärartjänster, ävensom frågor om avgång enligt § 48 samma stadga och om befrielse från fortsättningskoleplikt. Direktionen utser årligen inom sig en betygsnämnd med uppgift att å direktionens vägnar utfärda tjänstgöringsbetyg åt lärarpersonalen.

I varje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skolråd. Ledamöter och suppleanter i skolråden väljas i enlighet med lagen den 6 juni 1930 om församlingssstyrelse för en tidsperiod av fyra år av församlingens kyrkofullmäktige. Ledamöter utses till ett antal av lägst fem och högst elva och suppleanter till det antal, som finnes lämpligt. Skolrådet väljer inom sig ordförande och vice ordförande, dock kan kyrkoherden i församlingen, andock att han

icke är ledamot, utses till ordförande. Rörande de olika skolrådens sammansättning, se sid. 336 ff.

Församlings skolråd har enligt stadgan angående folkundervisningen i Stockholm till uppgift att genom framställningar till direktionen m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskilt inom församlingen. Skolrådet utfärdar, i vissa numera sällan förekommande fall, efter vederbörande överläresas hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare samt skall av folkskoledirektionen höras i fråga om ny- eller ombyggnad av skolhus i församlingen m. m.

Författningar m. m. Instruktion för Stockholms folkskoledirektion, fastställt av k. m:t 31 jan. 1941 (Kf 1940: nr 72). Lag 15 maj 1903 ang. folkskoleväsendet i Stockholm, med ändr. (Kfh 1946: sid. 259). K. m:ts förnyade stadga 22 juni 1923 ang. folkundervisningen i Stockholm, med ändr. (Kfh 1946: sid. 456). Reglemente för Stockholms folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 ang. 1923, med ändr. Ordningssstadga 31 maj 1929 för Stockholms folkskolor. Instruktion 16 dec. 1910 för [överstyrelsens] för Stockholms stads folkskolors nämnder, med ändr. Lag 6 juni 1930 om församlingssstyrelse i Stockholm, med ändr. (Kfh 1946: nr 236). K. stadga 16 sept. 1918 för fortsättningskolan, med ändr. (Kfh 1946: sid. 340). Reglemente för Stockholms fortsättningskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921 (Kf 1921: nr 18).

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 38,567,633 kr., kapitalbudgeten, lånemedel, i linjen 1,627,055 kr., inom linjen 25,410,000 kr., dessutom förlagsmedel 205,300 kr.; inkomster: driftbudgeten 16,034,540 kr.

Folkskoledirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. >stadshuset; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Svensson, G. A., byggmästare.

Övriga ledamöter.

Alm, f. Wohlin, Ulla G., redaktör.

*Hansson, A. B. N., e. o. assistent.

Isaacsson, A. J., rektor (utsedd av domkapitlet).

Jonsson, f. Lundquist, Clary H., fru, stadsfullm.

Josephsson, M. O., fil. lic.

*Kollberg, f. Lagerheim-Lager, Garli M., fru, stadsfullm.

Lamm, H. E., fil. kand.

*Lindström, M. S., tf. direktörsassistent, stadsfullm.

FD

*Lund, B. A., komminister, stadsfullm.
Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.
*Olsson, Knut M. G., redaktör, stadsfullm.
*Sörenson, J., förbundssekreterare, stadsfullm.
Wallin, H. E., kassör.

Suppleant

(utsedd av domkapitlet).

Ankar, G. A., kontraktsprost.

Lärarpersonalens vid folkskolorna representanter.

Mogard, E. W.; Åkesson, Anna J.

Suppleanter: Friberg, A. M. Eleonora; Stern-
beck, B. A. K.

Lärarkårens vid fortsättningssko- lorna representant.

Wennberg, E. B.

Suppleant: Britth, f. Medén, Karin M.

Sekreterare.

Robach, E. C. (se nedan).

Folkskoledirektionens nämnder och delegerade m. m.

Ekonominämnden.

Larsson, Oscar E., ordf.; Svensson, G. A., vice
ordf.; Jonsson, f. Lundquist, Clary H.; Jo-
sephsson, M. O.; Lamm, H. E.; Lindström, M.
S.; Lund, B. A.; Månsson, O. P.

Skolhusnämnden.

Larsson, Oscar E., ordf.; Svensson, G. A., vice
ordf.; Hansson, A. B. N.; Kollberg, f. Lager-
heim-Lager, Gurli M.; Olsson, Knut M. G.;
Wallin, H. E.

Delegerade för undervisningsärenden.

Larsson, Oscar E., ordf.; Isaacsson, A. J.,
vice ordf.; Alm, f. Wohlin, Ulla G.; Jonsson,
f. Lundquist, Clary H.; Lund, B. A.; Olsson,
Knut M. G.; Sörenson, J.

Betygsnämnd

(enl. § 10 stadgan ang. folkundervisningen i
Stockholm).

Larsson, Oscar E. (självskr.); Isaacsson, A. J.;
Månsson, O. P.

Suppleanter: Alm, f. Wohlin, Ulla G.; Kollberg,
f. Lagerheim-Lager, Gurli M.; Sörenson, J.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december fem
revisorer jämte tre suppleanter för granskning
av folkskoledirektionens, arkivnämndens, musei-
nämndens, biblioteksnämndens, styrelsens för de
kommunala flickskolorna, styrelsens för de kom-
munala mellanskolorna, styrelsernas för de prak-
tiska mellanskolorna och högre folkskolorna samt
idrotts- och friluftsstyrelsens räkenskaper och
förvaltning under nästföljande år.

Andersson, J. Eric, spårvägsman, ordf.

Carström, A. E., spårvägsman.

Eidem, E. K. H., ombudsman.

Enestad, J. I., direktör.

Jonsson, E. A., kassör.

Suppleanter:

Hagström, f. Svensson, Anna M., riksstudieledare,
stadsfullm.

Hudin, A. Greta, tvättföreståndarinna, stadsfullm.

Nilsson, J. G., kommunalarbeteare.

Central förvaltning.

Folkskoledirektionens expedition.¹⁾

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. >folk-
skoledirektionen>; expeditionstid: 8,30—
11,30, 12,30—16,30 (lördagar och dag före
helgdag 8,30—11,30, 12—14; 1 juni—24
aug. 8,30—12,45).

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten
789,920 kr.; inkomster: driftbudgeteten 789,920
kr.

Ekonomidirektör (25)

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Göransson, B. T.; träffas 14—15 (lördagar samt
under juni—aug. 10—11).

Sekreterare hos direktionen

(2,400 kr. utan rörligt tillägg).

Robach, E. C., f. d. ekonomidirektör; träffas
under terminerna måndagar och torsdagar
14,30—15,30 samt onsdagar 10—11.

Sekreterare (23).

Garpe, D. A. J., tj. (se sid. 92).

Kamrerare (2 kl.) (20).

Johansson, F. V., tj. (se sid. 254), tf. Lunde-
qvist, S. A.

¹⁾ För kontorsgöromål tjänstgöra vissa befatt-
ningshavare vid inspektionen över folkskolorna.

Extra sekreterare vid expeditionen
(7,560 kr.).

Nilsson, K.-E. B.

Förste kammarskrivare (17).

Lundqvist, S. A., tj. (se ovan), *tf.* Nyström, G.;
Lindahl, O.

Extra kammarskrivare
(4,560 kr.).

Nyström, G., tj. (se ovan), *tf.* Weyler, A. R.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Nilsson, K.-E. B., tj. (se ovan).

Extra kontorsassistenter (4,020
—3,720 kr.).

Skagerberg, A. E.; Weyler, A. R., tj. (se ovan).

Förste kontorsskrivare och kassör
(11).

Barklund, Astrid M. E.; kassan hålles öppen
10—11,30, 12,30—15 (lördagar och dag före
helgdag 9—11,30, 12—13,30, 1 juni—24
aug. 8,30—12,30).

Förste kontorsskrivare (11).

Wallander, Karin J. M.; Lenander, E. W. (Ella);
Isberg, f. Magnusson, A. Torborg; Gehlin, Märta
A. J.; Svenson, Lilly H. F.; Ericsson, Göta
O. N. M., tj. (se nedan), *tf.* Strömbom,
Annie I.

Byggnadsintendent (23).

Ellner, E. A. V.; träffas å folkskoledirektionens
lokal i regel måndagar, tisdagar och tors-
dagar 15—16 samt onsdagar 13—16.

Byggnadskontrollant (17).

Hagrot, E. A.

E. o. byggnadskontrollanter (XVII).

Lindblad, S. Y. F., tj.; Elmqvist, J. G. A.

Extra verkmästare (2 kl.) (3,660 kr.).

Hjorth, N. G.

Extra verkmästare (3 kl.) (3,480 kr.).

Vakant, *tf.* Engström, L. J.-O.

E. o. trädgårdsmästare (XII).

Lundkvist, E. A.

Stådningsinspektör (17).

Lindgren, E. A. K.

E. o. inspektör (XIV)

(för barnbespisningarna).

Mellin, Märta D.

E. o. assistent (XII)

(vid barnbespisningarna).

Gerdup, f. Windmark, H. Inga L.

Extra assistent (5,580 kr.).

Ericsson, Göta O. N. M., föreståndare för be-
klädnadsavd.

Förste expeditionsvakt (8).

Holmgren, J. S.

Fyra kontorsskrivare (9), en *extra kon-
torsskrivare* (4,356 kr.), en *extra biträdande
assistent* (2,940 kr.), fyra *första kontorsbi-
träden* (7), två *e. o. första kontorsbiträden*
(VII), två *extra första kontorsbiträden*
(3,840 kr.), två *kontorsbiträden* (5), sex *e. o.
kontorsbiträden* (V), åtta *extra kontors-
biträden* (2,400 kr.), en *telefonist* (4).

En *expeditionsvakt* (6), en *e. o. expedi-
tionsvakt* (VI), ett *extra expeditionsvakts-
biträde* (1,200 kr.).

Inspektionen över folkskolorna.

*Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. folks-
skoledirektionen; expeditionstider:
se nedan.*

Vid ledningen och övervakandet av folksko-
lornas verksamhet biträdes direktionen av vissa
tjänstemän.

Förste folkskolinspektören utövar när-
mast under direktionen den pedagogiska led-
ningen av och uppsikten över stadens folkskolor.
Han skall vara närvarande vid direktionens
sammanträden och äger att deltaga i överlägg-
ningarna, men icke i besluten. Vid sidan av
förste folkskolinspektören finnas även två folk-
skolinspektörer, med uppgift för den ene
att handlägga företrädesvis frågor av pedago-
giskt administrativ natur angående folkskolorna
och för den andre att handlägga frågor bl. a. an-
gående fortsättningsskolorna ävensom frågor rö-
rande anordningar för ungdomens yrkesval samt
rörande enskilda skolor. Aktuarien biträder
med skolstatistiska samt pedagogiska arbeten och
utredningar m. m. Slöjdinspektören och
slöjdinspektisen åligger att utöva tillsyn över
undervisningen i slöjd och övervaka, att denna
bedrivs enligt de grunder, direktionen fastställt.
Inspektion över undervisningen i hushållsgöromål
tillkommer skolköksinspektisen. Gym-
nastikinspektisen åligger att genom be-
sök i skolorna taga noggrann kännedom om
gymnastikundervisningens skötande i dessa samt
lämna lärare och lärarinnor nödiga råd och
upplysningar, att genom föredrag och demon-
strationer inför lärarpersonalen befordra de gym-
nastiska övningarnas ändamålsenliga bedrivande
samt att med uppmärksamhet följa de ordnade
lekövningar, som vid skolorna förekomma m. m.

Beträffande föreståndare och kuratorer för hjälpklasserna, se nedan.

Instruktioner m. m. Instruktion 25 nov. 1910 för förste folkskolinspektören vid Stockholms folkskolor (Kf 1910: nr 99). Instruktion s. d. för [andre] folkskolinspektören vid Stockholms folkskolor (Kf 1910: nr 100). Instruktioner 14 dec. 1903 för slöjd[föreståndaren]inspektören, slöjd[föreståndarinnan]inspektören och gymnastik[instruktören]inspektören vid Stockholms folkskolor (Kf 1903: sid. 447). K. kung. 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagit i landsting, med ändr. (Kfh 1946: sid. 454). K. brev 22 dec. 1939 till skolöverstyrelsen ang. inspektion av folkskoleväsendet i Stockholm (Kf 1939: nr 54).

Förste folkskolinspektör (D).

Jonzon, B. A. S. (förordn. t. o. m. 30/6 1949); träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

Folkskolinspektörer (24).

Stålfelt, P. E.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

Stenberg, K. J. E., stadsfullmäkt. 2:e vice ordf.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11.

Aktuarie (19).

Ceder, C. T.

Slöjdinspektör

(8,460 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Vakant, tf. Nilsson, G.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—7,30, 60 72 89.

Slöjdinspektis

(7,680 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Valentin, f. Kempendahl, Elsa C.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 6,30—7,30, 60 06 39.

Skolköksinspektis

(7,680 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Enström, Ellen F.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7,30—8,15, 60 65 57.

Gymnastikinspektis

(7,680 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Ekman, Elna; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11.

dagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—7,30, 51 80 51.

Föreståndare för hjälpklasserna (1,740 kr.).

Norman, H. T.; träffas å hjälpklassernas expedition i Kungsholms skola, Mariebergsgatan 34, 1 tr. t. h., tisdagar och lördagar 8—9, torsdagar 14—15, t. 50 62 92; dessutom i regel i bostaden per telefon måndagar 17—18, 50 47 29.

Kuratorer för hjälpklassundgom

(vardera 500 kr. utan rörligt tillägg).

Wallquist, A. P. V., folkskollärare; träffas å hjälpklassernas expedition i Kungsholms skola, Mariebergsgatan 34, tisdagar 18,30—19,30, t. 50 62 92 samt i bostaden per telefon måndagar 17—18, 25 17 31; **Fritjofson, f. Bergman, Anna-Judit**; träffas å samma expedition torsdagar 18,30—19,30 samt i bostaden per telefon måndagar 17—18, 50 31 43.

Folkskolornas läkarvård.

Skolöverläkaren skall bl. a. hava den närmaste ledningen av och tillsynen över skol-läkares och skolköterskors arbete samt över skolornas sundhetsförhållanden och anordningar för barnens fysiska fostran. Han skall vidare under folkskoleledningen ansvara för åtgärder vid inträffade fall av epidemiska sjukdomar, handlägga tjänsteärenden angående skolläkare och skolköterskor samt förbereda ärenden rörande skolhälsovården för föredragning i folkskoleledningen. Skolöverläkaren tjänstgör dessutom såsom skolläkare inom ett skolläkardistrikt (se nedan).

För den allmänna hälsovården äro anställda skolläkare, som hava sin verksamhet förlagd till ett eller flera överläkardistrikt.

Skolläkaren har till huvudsakliga åligganden att undersöka alla nyinskrivna barn samt alla barn i fjärde klassen, att underkasta barn, vilka på grund av sitt hälsotillstånd böra stå under särskild uppsikt, ytterligare undersökning så ofta sådan erfordras, att hänvisa barn till specialläkare och polikliniker m. m., att besluta om barns befrielse helt eller delvis från skolarbetet, att utfärda intyg för särskild undervisning, att varje vårtermin verkställa undersökning av barn, som avgå från skolan, särskilt med hänsyn till yrkesrådgivning, att hålla mottagningar i skolan för att undersöka till honom hänvisade barn och i lindrigare fall själv eller genom skolköterska lämna erforderlig behandling, att i fall av behov anvisa hemmen nödig läkarhjälp för barnen, att föra s. k. hälsokort angående barnens hälsotillstånd

och kroppsbeskaffenhet, att biträda med undersökning och urval av barn, som skola sändas till skollovskoloni, att vid fall av smittsam sjukdom i skolan vidtagna åtgärder till förekommande av smittans spridning, att ägna uppmärksamhet åt skolans hygieniska förhållanden samt att årligen avgiva redogörelse över sin verksamhet.

Calmette-vaccination av elever i sjunde och åttonde klasserna, vilka därtill anmälts av målsmännen, har med bidrag från nationalföreningen mot tuberkulos påbörjats under höstterminen 1942. Calmette-vaccination av nybörjare har under samma förutsättningar påbörjats höstterminen 1945.

Läkarvården i skolorna har under senaste år även omfattat skärmbildsundersökning av lungor samt skyddssympning mot difteri.

Dessutom finnas anställda specialläkare för undersökning av sjukdomar i öron, näsa och hals, för ögonsjukdomar, för talrubbingar, för ortopediska sjukdomar, ävensom en konsulterande läkare för underlivssjukdomar hos flickorna. För undersökning av barn, som föreslås till intagning i hjälpklass, i observationsklass för psykopatiska barn eller i s. k. läsklass för barn med läs- och skrivsvårigheter, finnes en särskild psykiatriskt utbildad läkare, vilken jämväl skall övervaka den psykiska och fysiska vården av barnen i nämnda klasser. För hörselsvagklasserna är likaledes särskild läkare anställd. Slutligen finnas vid folkskolorna polikliniker för behandling av ögonsjukdomar, talrubbingssfel, sjukdomar i öron, näsa och hals samt tandvårdspolikliniker (se sid. 328). I vissa skolor meddelas ljusbehandling för barn, som därav äro i behov. För astmasjuka skolbarn finnes skolhemmet för astmasjuka (se sid. 156). För speciell hjärtundersökning ha skolläkarna möjlighet att i förekommande fall hänvisa till den s. k. hjärtstationen vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

Vidare äro anställda tjugusex skolsköterskor för den allmänna hälsovården, en skolsköterska för öronsjukdomar och ortopediska sjukdomar samt en skolsköterska för sjukdomar i öron, näsa och hals. Skolsköterskorna hava till uppgift att biträda skolläkarna, genom hembesök övervaka att skolläkarnas ordinationer följas, meddela behandling i enklare fall etc.

Författningar. K. kung. 15 juli 1944 med bestämmelser ang. den statsunderstödda hälsovården vid folk- och småskolor samt högre folkskolor (Kfh 1946: sid. 482). Instruktion 16 dec. 1942 för skolläkare vid Stockholms folkskolor (Kf 1942: nr 90). Instruktion 22 dec. 1932 för hjälpklassläkaren. Instruktion 16 dec. 1942 för skolsköterska vid Stockholms folkskolor (Kf 1942: nr 91).

De utgående arvoden till läkarna vid folkskolorna äro beräknade efter 2, 75 kr. per barn och år utan rörligt tillägg.

Skolöverläkare (27).

Hjärne, U. G. E. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1950); träffas å folkskoledirektionen måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; t. > folkskoledirektionen>.

Skolläkare.

För allmän läkarvård.

(Läkarna ha vissa bestämda dagar s. k. veckomottagningar i skolorna.)

Ottander, C. O. C. (Kungsholms överlärdistr.). Naglo, O. N. O. (Kristinebergs och Fredhalls överlärdistr.).

Hjärne, U. G. E., skolöverläkare (se ovan) (Adolf Fredriks skola).

Gyllencronutz, Sara A. H. (Gustav Vasa och Matteus skolor).

Salén, S. (Klara, Katarina norra och Katarina södra skolor samt fortsättnings- och ersättnings-skolorna).

Bauer-Albrechtson, E. A. R. (Jakobs och Johannes skolor).

Böttiger, G. E. A. (Engelbrekts överlärdistr.). Gunther, J. G. A. (Hedvig Eleonora och Oscars överlärdistr. samt Storkyrkans skola).

Hulting, C. G. (Eriksdals överlärdistr.). Svedenius, C. G., stadsfullm. (Sofia överlärdistr.).

Anzén, G. G. (Maria överlärdistr.). Pettersson, H. T. (Högalids överlärdistr.).

Lindström, B. G. (Skanskvarns och Enskede överlärdistr. samt Skarnnäcks skola).

Sjöberg, H. (Älvsjö överlärdistr.). Wallin, L. J. V. (Hammarby och Enskedefältets överlärdistr.).

Fredbärj, K. T. (Midsommarkransens överlärdistr.).

Kärger, B. H. (Hägerstensåsens överlärdistr.). Engström, A. H. (Blommensbergs överlärdistr.).

Sylvan, H. O. K. (Alviks och Riksby överlärdistr.).

Sterner, L.-G. K. F. (Bromma södra överlärdistr.).

Dagulf, H. (Ängby överlärdistr.).

För specialvård ¹⁾.

Pallin, P. G. R., (Östermalm, Vasa- staden, Norrmalm, Staden Mellan Broarna, Kungsholmen och Bromma.	}	(för ögon- sjuk- domar).
Stenbeck-Gjertz, Anna E. T. (Söder- malm, Enskede och Brännkyrka).		
Björlin, O. S., stadsfullm. (Adolf Fredriks och Gustav Vasa, Matteus, Storkyrkans, Klara, Jakobs och Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleo- nora och Oscars överlärdistr. samt fortsättnings-skolorna).	}	(för sjuk- domar i öron, näsa och hals).

¹⁾ Specialläkarna anlitas även för eleverna i de högre kommunala skolorna.

FD

Hambraeus, C. M. (Katarina, Eriksdals, Sofia, Skanskvärns, Hammarby, Enskede och Enskedefältets överlärardistr. samt Katarina västra skola).

Holmgren, L. K. A. (Maria, Högalids, Älvsjö, Midsommarkransens, Hägerstensåsens och Blommensbergs överlärardistr.).

Ygberg, N. H. (Kungsholms, Kristinebergs, Fredhälls, Älviks, Bromma södra, Riksby och Ångby överlärardistr.).

Kågén, G. B. (för talrubbingar).

Lundblom, A. F. (för ortopediska sjukdomar).

Ramer, K. T. (för hjälpklasserna, observationsklasserna, ordblindklasserna och Katarina västra skola).

Holmgren, L. K. A. (för klasserna för hörselsvaga).

Sjutton *skolsköterskor* (8), fem *e. o. skolsköterskor* (VIII), sex *extra skolsköterskor* (4,044—3,060 kr.).

Polikliniker för ögonsjukdomar.

För behandling av ögonsjukdomar hos barnen vid Stockholms folkskolor äro anordnade två polikliniker. Lokaler: Adolf Fredriks skola och Högalids skola.

Läkare (4,800 kr.).

Pallin, P. G. R.

Stenbeck-Gjertz, Anna E. T.

Polikliniker för sjukdomar i öron, näsa och hals.

För behandling av sjukdomar i öron, näsa och hals hos barnen vid Stockholms folkskolor äro anordnade fyra polikliniker. Lokaler: Johannes skola, Eriksdals skola, Högalids skola och Kungsholms skola vid Mariebergsgatan.

Läkare (1,620 kr.).

Björilin, O. S., stadsfullm.; **Hambraeus, C. M.**;
Holmgren, L. K. A.; **Ygberg, N. H.**

Polikliniker för talrubbingar.

För behandling av talrubbingar hos barnen vid Stockholms folkskolor äro anordnade två polikliniker. Lokaler: Jakobs skola och Katarina norra skola.

Läkare (2,520 kr.).

Kågén, G. B.

Fyra *lärarinnor* för talrubbingar.

Skolornas tandvård.

I Stockholm har för folkskolbarnen sedan länge varit anordnad tandvård, vilken meddelats i tandvårdspolikliniker vid flertalet folkskolor. Stadsfullmäktige hava den 19 juni 1944 beslutit att införa folktandvård för skolbarn, vilken verksamhet skall handhavas av folkskoledirektionen. Fullt utbyggd kommer denna tandvård att avse samtliga barn i åldern 7—15 år. Polikliniker inrättas härför även i vissa högre kommunala skolor och statliga läroverk, varjämte i folkskolorna befintliga polikliniker utvidgas och nya anordnas. Tandvården, som är kostnadsfri, omfattar dels munsanering under första skolåret med därpå följande årliga revisioner, dels ock behandling för avhjälpande av akuta tandåkommor. Ledningen av verksamheten utövas av skolöverstandläkaren.

Instruktion. Bestämmelser 14 juni 1918 rörande Stockholms folkskolors tandkliniker (Kf 1918: nr 32).

Skolöverstandläkare (26).

Strandberg, S. O. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1947); expedition: Maria skola, Ringvägen 23, Sö.; t. 43 63 00; mottagningstid: tisdagar och fredagar 9—10.

Första tandsköterska (6).

Tholin, f. Mårtensson, Tinis M.

Extra första tandsköterskor (3,726 kr.).

Jacobson, f. Mårtensson, Elsa M.; **Oldfeldt, H. Eira I.**

Ett *extra kontorsbiträde* (2,400 kr.).

Kungsholms skola.

Mariebergsgatan 34, K.; t. 50 52 60; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Steenhoff-Norreen, Fanny H. L.

Extra skoltandläkare (7,560 kr.).

Jönsson, Elsa M. E.

Kristinebergs skola.

Kristineberg, K.; t. 53 54 90; kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Scharp, f. Fredriksson, Ester E.

Fredhälls skola.

Viktor Rydbergsgatan 1, K.; t. 53 24 38;
kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Rupertz, f. Widman, Else C.

Extra skoltandläkare (7,560 kr.).

Deutgen, f. Strandberg, Alice M.

Essingens skola.

Essingestråket 24, Stora Essingen;
t. 52 53 44; kliniktid: 8—16.

Extra skoltandläkare (7,560 kr.).

Johannesson, f. Landgren, A. K. (Stina).

Adolf Fredriks skola.

Tegnérsgatan 44—46, Va.; t. 32 33 22;
kliniktid: 8—16.

*Extra skoltandläkare (7,872—
7,560 kr.).*

Beyron, f. Lindh, A. T. Birgit; Welanders, f.
Thiberg, Ingrid M.

Gustav Vasa skola.

Karlbergsvägen 34, Va.; t. 30 86 55;
kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Norén, A. Emelie H.

Skoltandläkare (17).

Perman, S. A.

Matteus skola.

Norrtullsgatan 18, Va.; t. 33 38 70;
kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Flodberg, Fanny.

Storkyrkans och Klara skolor.

Swartmangatan 20—22, C.; t. 11 52 19;
Klara Västra Kyrkogata 14, C.; t. 33 47 40;
kliniktid: 8—16.

Extra skoltandläkare (7,560 kr.).

Miller, f. Carlson, Ann Greta.

Johannes skola.

Roslagsgatan 61, Va.; t. 33 47 40;
kliniktid: 8—13,30.

Skoltandläkare (17).

Atler-Eskilson, Greta.

Jakobs skola.

Brunnsgatan 11, C.; t. 20 83 10.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Cornelius, f. Pettersson, Ruth I.

Engelbrekts skola.

Valhallavägen 76, Ö.; t. 10 73 95; kli-
niktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Neumüller, f. Lind, Emy M.

Skoltandläkare (17).

Hahn, f. Thomasson, Gertrud M. A.

Hedvig Eleonora och Oscars skola.

Linnégatan 37, Ö.; t. 62 22 36; kliniktid:
8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Swartling, f. Scherman, Brita.

Gärdesskolan.

Banérsgatan 56, Ö.; t. 60 13 25; kliniktid:
8—16.

Skoltandläkare (21).

Huss, Ingrid.

Katarina norra skola.

Tjärhovsgatan 15—17, Sö.; t. 40 88 11;
kliniktid: 8—16.

Extra skoltandläkare (7,560 kr.).

Fjæstad, I. Mascot; Öhlander, N. S. R.

Katarina södra skola.

Sofiagatan 2, Sö.; t. 43 82 20; kliniktid:
8—16.

Skoltandläkare (21).

Lundh-Samuelsson, Asta.

Eriksdals skola.

Ringvägen 58, Sö.; t. 40 23 52; kliniktid:
8—16.

Skoltandläkare (21).

Blomgren, f. Lagerborg, Willy.

Sofia skola.

Skånegatan 117, Sö.; t. 43 90 90; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Stilow, Dagmar E.

Extra skoltandläkare (7,560 kr.).

Jonsson, f. Larsson, A. Torborg.

Maria skola.

Ringvägen 23, Sö.; t. 44 36 44; kliniktid: 8—16.

Extra skoltandläkare (7,872—7,560 kr.).

Wickman, f. Jonzon, Maj K. M.; Widerström, Karin A. Ch.

Tandregleringsavdelning.

Extra ortodont (8,160 kr.).

Wejke, f. Nyberg, Valborg M.

Högalids skola.

Folkskolegatan 11—13, Sv.; t. 43 65 98; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Westerståhl, f. Wadensten, Gullborg L.

Skanskvarns skola.

Gullmarsvägen 60, Enskede 5; t. 48 31 12; kliniktid: 8—16.

Extra skoltandläkare (7,560 kr.).

Sjöberg, F.

Enskede skola.

Stockholmsvägen 30, Enskede 1; t. 49 09 02; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Nordström, Gunhild S.

Enskedefältets skola.

Ålandsvägen 13, Enskede 1; t. 49 38 03; kliniktid: 8—16.

Extra skoltandläkare (7,560 kr.).

Holm, N. G.

Hammarby skola.

Finn Malmgrens Väg 9, Hammarbyhöjden; t. 49 71 12; kliniktid: 8—16.

Extra skoltandläkare (7,560 kr.).

Bjured, f. Jonsson, Dagmar.

Skarpnäcks skola.

Enskede 2; t. 49 53 55; kliniktid: 8—16.

Extra skoltandläkare (7,560 kr.).

Sundholm, f. Plenkert, Marianne.

Örby och Långbrodals skolor.

Örby skola, Huddingevägen 425, Ålvsjö 2; t. 47 03 09; Långbrodals skola, Ålvsjö 1; t. 47 21 50; kliniktid: 8—13,30.

Extra skoltandläkare (7,560 kr.).

Ejkert, f. Källberg, Greta I.

Midsommarkransens skola.

Midsommarkransen; t. 45 10 95; kliniktid: 8—13,30.

Skoltandläkare (17).

Gejrot, f. Hellgren, Carola K.

Hägerstensåsens skola.

Sedelvägen, Västberga; t. 45 54 27; kliniktid: 8—16.

Extra skoltandläkare (7,560 kr.).

Engzell, Å. B. L.

Blommensbergs skola.

Blommensberg, Stockholm 9; t. 45 20 95; kliniktid: 8—16.

Extra skoltandläkare (7,560 kr.).

Nyberg, A. P. U.

Mälarhöjdens skola.

Mälarhöjden; t. 46 14 55; kliniktid: 8—16.

Extra skoltandläkare (7,872 kr.).

Högman, f. Lindgren, Hildur M.

Alviks skola.

Traneberg; t. 25 61 69; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Löfgren, H. A.

Ålstens skola.

Nyängsvägen 72—80 (mittför Ålstensgatan), Ålsten; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Lindström, f. Andersson, Astrid P.

Olovslunds skola.

*Nockeby; t. 25 44 55; kliniktid: 8—16.**E. o. skoltandläkare (XXI).***Braunerhielm, f. Carlquist, Signe A. K.**

Riksby skola.

*Riksbyvägen, Riksby; t. 25 04 05; kliniktid: 8—16.**Extra skoltandläkare (8,616—7,872 kr.).***Ekert, f. Lundström, E. K. Margareta; Wallinder, f. Persson, Elsa.**

Ängby skola.

*Ängby 1; t. 37 14 27; kliniktid: 8—16.**Skoltandläkare (21).***Bergström, f. Christiansson, Ruth E.**

Bromma kommunala flickskola.

*Alviksvägen 97, Äppelvikens; t. 26 46 48; kliniktid: 8—16.**E. o. skoltandläkare (XXI).***Boll, E. V.**

Kungsholmens kommunala flickskola.

*Rålambshov, K.; t. 52 43 03; kliniktid: 8—16.**Skoltandläkare (21).***Hansell, f. Lindenau-Nylander, Greta.**

Högre allmänna läroverket å Östermalm.

*Karlavägen 79, Ö., t. 60 22 15; kliniktid: 8—16.**E. o. skoltandläkare (XXI).***Sundström, f. Ekrelius, Inga-Maj.**

Femton tandsköterskor (5), tre *e. o. tand-sköterskor* (V), tre *tandsköterskor* (4), en *e. o. tandsköterska* (IV), tjugufem *extra tandsköterskor* (2,220—1,980 kr.). Dessutom finnas medel till nio *extra skoltandläkare* och nio *extra tandsköterskor*.

Fortsättnings- och ersättningskolorna.

I enlighet med bestämmelserna i k. stadgan den 16 september 1918 angående fortsättningskolorna, är lärjunge, som med fullständigt avgångsbetyg lämnat den egentliga folkskolorna eller på

annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper, pliktig att inträda i fortsättningsskolor, såvida han icke erhåller därmed jämförlig undervisning. Huruvida annan undervisning skall medföra fullständig eller partiell befrielse från fortsättningsskolorna, avgöres av folkskoleledningen i dess egenskap av fortsättningsskolestyrelse i Stockholm. De elever, som genomgå den fr. o. m. läsåret 1944/45 obligatoriska åttonde klassen vid Stockholms folkskolor, fullgöra därmed sin fortsättningsskoleplikt. Fortsättningsskolorna, som starkt decimerats genom omorganisation av den åttonde klassen i folkskolorna, bevisas numera huvudsakligen av barn, som på grund av överårighet icke äro skyldiga att genomgå åttonde klassen, ävensom av från andra skoldistrikt överflyttade barn, vilka före inflyttningen till Stockholm erhållit avgångsbetyg från folkskolorna. Skolpliktig skall deltaga i fortsättningsskolornas undervisning under tid, som fastställas av skoldistriktet. Skolplikten upphör i varje fall, då den skolpliktige fyllt aderton år.

Fortsättningsskolornas undervisning skall i Stockholm omfatta högst 440 undervisningstimmar, fördelade på två år med högst 33 veckor årligen och med 6 å 7 veckotimmar. Eleverna bevisas skolorna en förmiddag i veckan. De få i regel själva välja den veckodag, som med hänsyn till arbetsanställningen är mest lämplig. Undervisningen i de särskilda skolavdelningarna är dels av yrkesbestämd karaktär och avsedd att giva förberedande yrkesutbildning åt sådana elever, som hava anställning i eller ämna ägna sig åt visst yrke, dels av allmän karaktär och inriktad på meddelandet av fortsatt allmänbildning. I överensstämmelse härmed äro skolorna fördelade på följande linjer; för gossar: fortsättningsskolor för allmän utbildning; för flickor: fortsättningsskolor för 1) husligt arbete, 2) sömnadsarbete, 3) handel samt 4) allmän utbildning.

För de lärjungar, som vid skolålderns slut erhållit tillstånd att avgå från folkskolorna, men som på grund av bristande fattningsförmåga eller av annan orsak ej kunnat inhämta hela folkskolekursen, hava upprättats obligatoriska ersättningsskolor enligt i fortsättningsskolestadgan givna föreskrifter. För ersättningsskolorna gälla i tillämpliga delar samma bestämmelser i fråga om skolplikt som för fortsättningsskolorna (se ovan). Enligt beslut av k. m:t den 1 juni 1945 har medgivande lämnats Stockholms skoldistrikt att anordna egentlig fortsättningsskolor för lärjungar, som på grund av ålder avgå från klass VII vid Stockholms folkskolor och sålunda icke erhålla avgångsbetyg enligt folkskolestadgan § 47.

Fortsättnings- och ersättningsskoleavdelningar voro tidigare anordnade i flertalet folkskolor och underställda resp. överlärare, men numera undervisas gossar från samtliga överlärardistrikt i Adolf Fredriks skola (Saltmätargatan 2) och flickor i Klara skola (Klara Västra Kyrkogata

FD

14—16), vartill kommer ersättningsskolan vid Boxtorps barnhem, Stjärnhov. Ledning och tillsyn över de sålunda centraliserade fortsättnings- och ersättningsskolorna handhaves av den ene av folkskolinspektörerna.

Antalet elever i fortsättnings- och ersättningsskolorna, undantagandes Boxtorp, är vårterminen 1946 547, varav 294 gossar, fördelade på 15 avdelningar och 253 flickor, fördelade på 11 avdelningar.

Författningar. K. stadga 16 sept. 1918 för fortsättningsskolan, med ändr. (Kfh 1946: sid. 340). Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921 (Kf 1921: nr 18). K. kung. 30 dec. 1932 ang. avlöning åt lärare vid fortsättningsskolan samt statsbidrag till sådan avlöning, med ändr. (Kfh 1946: sid. 359). K. kung. 12 maj 1944 med provisoriska bestämmelser om avlöning åt lärarinnor i hushållsgöromål vid fortsättningsskolan samt statsbidrag till sådan avlöning m. m. Ecklesiastikdepartementets ämbetsskrivelse 1 juni 1945 ang. egentlig fortsättningsskola för vissa lärjungar i Stockholm.

Avlöningar. Lärare och lärarinnor vid fortsättnings- och ersättningsskolorna, tillsammans: 36,000 kr. Avlöningarna utgå för lärare med full tjänstgöring med avlöning såsom ord. folkskollärare resp. småskollärare och för timlärare i form av årsaroden per veckotimme under 33 veckor med 130 kr. för arbetskunskap och allmänna ämnen samt 110 kr. för övningsämnen (förutom rörligt lönetillägg).

Folkskolorna.

Hela staden utgör ett skoldistrikt. Varje territoriell församling utgör efter folkskoledirektionens bestämmande ett eller flera skolområden. Där särskilda förhållanden sådant förutse, kunna två eller flera församlingar eller delar av närliggande församlingar förenas till ett skolområde. Dessutom finnas av Stockholms stad helt eller delvis genom anslag å barnavårdsnämndens stat bekostade folkskolor vid två av barnavårdsnämndens barnhem, nämligen Eols-halls goss- och Sättra barnkoloni å Adelsö samt vid Stockholms stadsmissions barnkoloni vid Edesta, Mölnbo, och barnhem vid Boxtorp, Stjärnhov (jfr sid. 284) och genom anslag å sjukhusdirektionens stat vid tuberkulossjukstugan vid Hamra. Vid dessa folkskolor finnas tio läraravdelningar. Nämda avdelningar beröras ej i den följande redogörelsen.

Varje skolområde utgör ett överlärardistrikt.¹⁾ Överläraren har närmaste ansva-

ret för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. I de skolhus, där överläraren icke har sin huvudexpedition, äro för ordningens övervakande särskilda tillsyningslärare utsedda. Överläraren är alltid lärare vid folkskolorna och förordnas efter förslag av skolöverstyrelsen av direktionen för en tid av i regel högst fem år. Till överlärare kan även kvinna förordnas. Ordinarie och e. o. lärare antagas av folkskoledirektionen. Överläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärarna utgöra distriktets lärarkollegium, i vilket överläraren är ordförande. Varje lärarkollegium utser inom sig ett ombud för varje helt eller påbörjat tiotal av ledamöternas antal. Dessa ombud utgöra tillsammans lärarkollegiets ombuds-församling, som minst en gång varje år på kallelse av direktionens ordförande sammanträder med direktionens och skolrådets ledamöter samt folkskolinspektörerna, övriga inspektörer och överlärarna för överläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

Barns skolålder räknas från och med det kalenderår, under vilket barnet fyller 7, till och med det, under vilket barnet fyller 14 år. Lärjunge, som före skolålderns slut inhämtat för avgång erforderliga kunskaper, äger rätt att bli-va från skolgång befriad, dock icke före det kalenderår, under vilket han fyller 13 år. Har lärjunge icke vid skolålderns slut inhämtat för erhållande av avgångsbetyg stadgat kunskaps-mått, är han, såvitt han ej saknar erforderlig färdigställsgåva eller hindras från skolgång genom sjukdom eller lyte, skolpliktig till och med det läsår, som utlöper under det kalenderår, då lärjungen fyller 15 år.

Folkskolan i Stockholm omfattar sedan 1944 åtta obligatoriska årsklasser, av vilka de två lägsta tillhöra småskolestadiet.

Den årliga undervisningstiden i folkskolan utgör 39 veckor. Den dagliga undervisningstiden omfattar i regel 4—6 undervisningstimmar å 45 minuter. Lärjungarna i varje klass äro fördelade på klassavdelningar. Lärjungantalet i varje avdelning av normalklass bör i klasserna 1—2 av folkskolan ej understiga 24 eller överstiga 30, i folkskolans övriga klasser ej understiga 30 och ej överstiga 40. I årsklasserna 1—4 av folkskolan bildas blandade avdelningar av gossar och flickor. I övrigt bildas särskilda goss- och särskilda flickavdelningar; dock må undantagsvis blandade avdelningar anordnas även i folkskolans högre klasser. Antalet undervisningsavdelningar vid Stockholms folkskolor uppgår vårterminen 1946 till inalles 1,248 med tillsammans 31,647 skolbarn.

Sedan år 1939 finnas försöksvis upprättade sångklasser, vilka karakteriseras av att 4—5 veckotimmar inom timplanen disponeras för sång, vartill utom timplanen komma körövningar under 1 veckotimma. I motsvarande mån är timaltet nedsatt för andra ämnen, främst slöjd. Kurserna ha dock icke beskurits i något ämne.

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i en av folkskoledirektionen varje hösttermin utgiven matrikel och rörande skollokalerna m. m. i folkskoledirektionens senaste årsberättelse.

Sångklasserna omfatta klasserna III—IX, och äro från och med klass V delade på två linjer: den allmänna linjen omfattande klasserna V—VIII samt språklinjen omfattande klasserna V—IX och motsvarande femårig realskola, varvid klass IX, där realexamen avlägges, utgör en folkskolans högre avdelning.

Hjälpklasser för intellektuellt efterblivna barn inrättades år 1905 och finnas till ett antal av 52 klassavdelningar. För dessa hjälpklasser, som fr. o. m. år 1933 stå under särskild ledning av en för dem förordnad föreståndare (se sid. 326), tillämpas särskild undervisningsplan, avpassad för åtta årsklasser. Antalet barn i hjälpklass bör ej överstiga 15.

Sedan år 1943 finnas anställda tvenne kuratorer för hjälpskolungdom, en manlig och en kvinnlig folkskollärare, med uppgift att bl. a. stå till förfogande för samråd rörande de avgångna hjälpklass elevernas levnadsbanor och arbetsanställningar (se sid. 326).

Observationsklasser för psykopatiska barn med normal intelligens inrättades 1933 och finnas till ett antal av 13 undervisningsavdelningar.

Specialklasser för barn med läs- och skrivsvårigheter, s. k. läsklasser, inrättades 1938 och finnas till ett antal av 17 undervisningsavdelningar.

Observations- och läsklasserna stå under ledning av föreståndaren för hjälpklasserna.

Beträffande skolan för bildbara sinnesslöa barn, se sid. 344.

För barn, som på grund av sjuklighet eller lyte icke lämpligen kunna deltaga i folkskolans undervisning, anordnas genom direktionens försorg särskild undervisning, i regel omfattande en timme om dagen.

Friluftsklasser för vissa tuberkulösa barn finnas inrättade sedan 1914 och omfatta 5 undervisningsavdelningar, förlagda till för ändamålet särskilt inredda lokaler i Engelbrekts, Eriksdals, Högalids och Midsommarkransens skolor.

Hörselsvagklasser finnas inrättade sedan 1922 och omfatta 6 undervisningsavdelningar.

Beträffande de högre folkskolorna, se nedan sid. 351, och beträffande fortsättnings- och ersättnings folkskolorna, se ovan sid. 331.

Undervisning i kvinnlig slöjd meddelas i de tre lägsta klasserna åt såväl gossar som flickor samt i de högre klasserna åt flickor. Gossarna erhålla fr. o. m. fjärde klassen undervisning i olika slags gösslöjd, företrädesvis i trä-, metall- och pappslöjd samt i mindre utsträckning i bokbinderi.

Undervisning i hushållsgöromål meddelas åt flickorna i folkskolans sjunde och åttonde klasser, samt femte och sjätte hjälpklasserna. En del av gossarna i åttonde klassen och i vissa fall i sjunde klassen åtnjuta undervisning i hushållsgöromål i stället för undervisning i verkstadsarbete (slöjd). Undervisningen meddelas i särskilda skolkök.

Beträffande läroämnena och lärokurser i de olika normal- och specialklasserna hänvisas till det genom direktionens försorg tryckta häftet »Läroplaner för Stockholms folkskolor».

Frivillig teoretisk och praktisk undervisning i trädgårdsskötsel meddelas i ett antal skolträdgårdar under den varmare årstiden. Därjämte tillhandahållas från trädgårdarna för skolornas behov krukväxter samt växter för undervisningen i naturkunnet och teckning.

I de flesta skolhusen finnas gymnastiksal, i vilka barnen erhålla undervisning 1—4 gånger i veckan. Gymnastikskor och gymnastiklekrädrer tillhandahållas genom direktionens försorg åt barn, som icke kunna anskaffa sådana. Övningarna ledas i allmänhet av vederbörande klasslärare. Till hjälp vid gymnastikundervisningen äro emellertid anställda ett antal fackutbildade gymnastiklärare. Förutom vanlig friskgymnastik anordnas i flertalet folkskolor s. k. hållningsgymnastik, avsedd för sådana barn, som äro behäftade med ryggradsdeformiteter. Fr. o. m. läsåret 1941/1942 anordnas särskilda friluftsdagar. Friluftsspekar och idrottsövningar förekomma dels under vissa av friluftsdagarna, dels under vissa årstider i stället för gymnastik; materiel för lekar och idrottsövningar anskaffas genom direktionens försorg, och lekplatser hava anordnats i skilda delar av staden (jfr även under idrotts- och friluftsstyrelsen sid. 365). I de flesta av skolhusen äro inrättade skolbad; därjämte beredes ett stort antal barn tillfälle till sjöbad och simövningar i vissa av Stockholms stads badinrättningar och friluftsbad (se sid. 369). Dessutom är fr. o. m. år 1922 simundervisning allmänt genomförd. Den bedrives i skolornas simbassänger, företrädesvis med eleverna i folkskolans fjärde och femte klasser. Vid varje skola finnes en uppsättning skidor, avsedda för eleverna. Vid vissa skolor äro på stadens bekostnad skridskobanor anordnade, varjämte i viss utsträckning utnyttjas de allmänna skridskobanorna (jfr sid. 367, 438). Under den varmare årstiden förekomma utflykter och skolresor, dels i staden och dess omgivelningar, dels, för vissa äldre årsklasser, till olika trakter av landet. (Beträffande landsvistelse för barn, se sid. 438).

Med anslag av stadsfullmäktige anordnar folkskolektionen undervisning i instrumentalmusik vid skolor, till vilka instrument, mestadels på enskild väg, blivit anskaffade. Musikkårer finnas vid ett antal skolor.

I anslutning till den ordinarie skolundervisningen anordnas förevisningar av skolfilm, varjämte genom radioapparater tillgodogöras de för skolor anordnade radioföredrag.

Under åtskilliga år hava vidtagits särskilda åtgärder i syfte att vägleda från folkskolan avgående elever vid val av fortsatt, mer yrkesbestämd skolutbildning. Denna verksamhet har genom av stadsfullmäktige beviljat anslag kunnat utvidgas till att avse jämväl val av yrke.

FD

Verksamheten bedrivs i form av upplysningsföredrag och därtill anknuten enskild rådgivning, varjämte genom folkskoledirektionens försorg utarbetade broschyrer med råd och anvisningar rörande fortsatt skolutbildning och yrkesval utdelas till elever i avgångsklasserna samt i fortsättningsskolorna.

Vid samtliga skolor finnas lärarbibliotek. Biblioteken omfattade den 1 januari 1946 inalles 48,543 band. För lärarnas fortbildning hava med stadsfullmäktiges understöd (f. n. indraget), årligen anordnats föredrag och sammanhängande kurser.

Vid skolorna finnas lärjungebibliotek, vilkas sammanlagda bokantal den 1 januari 1946 uppgick till 144,935 band. Av böcker ur lärjungebiblioteken äro i klassavdelningarna anordnade mindre klassbibliotek. Till upprättande och underhåll av för eleverna avsedda skolbibliotek kan jämlikt k. kung. den 24 januari 1930 statsbidrag erhållas.

Sedan 1942 är fritidssysselsättning anordnad på eftermiddags- och kvällstid för ungdom i åldern 14—18 år, omfattande bl. a. träslöjd, gymnastik m. m., sömnad och klädvård, musik, hemvård och matlagning, metallslöjd, barnavård, engelska, dramatik och teckning. Sedan hösten 1943 omfattar fritidssysselsättningen även — för elever i folkskolans sjunde och åttonde klasser — yrkesorienterande praktiskt arbete i Stockholms stads yrkesskolor. Eleverna få därvid 4 timmar i veckan under 32 veckor arbeta antingen i ett yrke under hela tiden eller i fyra skilda yrken under 8 veckor i vardera. En form av fritidssysselsättning äro de sedan 1906 anordnade läsaftnarna i skolbiblioteken, varvid tillfälle bereds barnen till ostörd läxläsning samt läsning av litteratur ur skolbiblioteken. Vårterminen 1946 har fritidssysselsättningen cirka 6,500 deltagare, varav cirka 2,600 utom folkskolan.

Från hösten 1944 har fritidsslöjd för äldre anordnats, omfattande trä- och metallslöjd samt bokbinderi.

För elever i folkskolans högsta klasser och fortsättningsskolan anordnas föredrags- och musikatfär, till vilka jämväl lärare och föräldrar inbjudas. Särskilda medel äro beviljade för anordnande i skolorna av föräldraaftnar med föredrag över frågor, som röra lärjungarnas fostran.

Bespisning av behövande skolbarn bekostas av staden och omfattar såväl frukost- som middagsbespisning. Enligt av stadsfullmäktige den 29 december 1915 fastställda bestämmelser tillkommer det folkskoledirektionen att anordna bespisningen och utöva ledningen av densamma i dess helhet. Avgörandet rörande vilka barn som äro i behov av skolbespisning tillkommer lokalkommittéer, en för varje överlärardistrikt, bestående av ordförande utsedd av folkskoledirektionen — för närvarande överläraren vid varje skola —, en medlem utsedd av skolrådet, företrädess bland skolbarnens målsmän, en medlem utsedd av fat-

tigvårdsstyrelsen i församlingen, en medlem utsedd av den eller de arbetsstugestyrelser, som hava sin verksamhet inom överlärardistriktet, folkskolans överlärare, därest denne ej eljest utsetts till ledamot, en lärare eller lärarinna, utsedd av skolans lärarkollegium, samt numera även vederbörande skolsköterska. För lokal-kommittéerna har av direktionen fastställts instruktion den 30 maj 1916. Antalet i bespisningen deltagande skolbarn utgjorde den 1 mars 1946: i middagsbespisningen 12,913, varav 6,260 betalande, och i frukostbespisningen 1,057, varav 522 betalande. Fr. o. m. år 1925 har bespisningen utvidgats till att i viss utsträckning omfatta även behövande barn i fortsättningsskolorna.

Beträffande beklädnad av behövande skolbarn gäller fr. o. m. år 1942, att föräldrar och målsmän, som icke äga tillgång att bekosta barnens skolgång, skola genom skoldistriktets försorg erhålla understöd (se Utl. 1942: nr 62). På grund härav omhänderhar folkskoledirektionen fr. o. m. samma år anslag, varifrån bekostas kläder, skodon och skoreparationer åt behövande skolbarn.

*Författningar*¹⁾. Reglemente och ordningsstadga för Stockholms folkskolor, se sid. 326. K. kung. 31 okt. 1919 ang. undervisningsplan för rikets folkskolor, med ändr. K. m:t resp. skolöverstyrelsen har för Stockholms folkskolor fastställt ett antal tim- och kursplaner, gällande för viss tid eller tills vidare. Instruktion för överlärare i Stockholms stads skoldistrikt, fastställd av skolöverstyrelsen 22 juli 1930 (Kf 1930: nr 45). Instruktion för tillsyningslärare vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 29 april 1932. Instruktion för föreståndaren för hjälpklasserna, fastställd av folkskoledirektionen 22 dec. 1932. Stadgar för Stockholms folkskolors bibliotek, fastställda av folkskoledirektionen 30 maj 1930, jämförda med folkskoledirektionens beslut 24 febr. 1939. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödjande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. (Kfh 1946: sid. 628). K. kung. 15 juli 1944 med bestämmelser ang. den statsunderstödda hälsovården vid folk- och småskolor samt högre folkskolor (Kfh 1946: sid. 482). Instruktioner för vaktmästare (jämte vissa städerskor), värmeledningsskötare och baderskor vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 15 febr. 1929. Folkskolans avlöningsreglemente 30 juni 1942, med ändr. (Kfh 1946: sid. 1099). K. kung. 30 juni 1942, med tillägsbestämmelser till folkskolans avlöningsreglemente, med ändr. (Kfh 1946: sid. 1124). K. kung. ang. boställsordning för lärare vid folk- och småskolor 10 dec. 1937 (Kfh 1946: sid. 884). Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektriser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget

¹⁾ Ang. allmänna författningar f. ö., se specialhandböcker.

av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. Avlösningsreglemente för lärarpersonalen i övningsämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. SF:s beslut 24 jan. 1938 ang. provisorisk löneförbättring för ordinarie lärare i övningsämnen vid bl. a. Stockholms folkskolor samt förkortade tidsintervaller för uppbärande av ålderstillägg för ifrågavarande lärare (Kf 1938: nr 5). Tjänstenämndens beslut 13 april 1938 ang. provisorisk löneförbättring åt viss icke-ordinarie lärarpersonal vid bl. a. stadens folkskolor (Kf 1938: nr 51). K. kung. 5 juni 1931 om provisorisk avlösningsförbättring åt lärare i slöjd och hushållsgöromål vid folk- och småskolor och därmed jämförlig läroanstalt. K. kung. 22 juni 1923 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folk- och småskolor m. fl. (gäller numera lärare i slöjd och hushållsgöromål). K. kung. 6 okt. 1939 om inskränkt tillämpning av kung. 22 juni 1923 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folk- och småskolor m. fl. Kristillägg enligt särskilda författningar för varje kvartal. K. kung. 10 dec. 1937 ang. statsbidrag till avlöning av lärare vid folk- och småskolor m. m., med ändr. (Kfh 1946: sid. 1132). K. kung. 30 juni 1920 ang. statsbidrag för undervisning i slöjd vid folkskola m. m., med ändr. K. kung. 30 juni 1920 ang. statsbidrag för undervisning i hushållsgöromål vid folkskola m. m., med ändr. (Kfh 1946: sid. 1140). K. kung. 6 mars 1936 ang. statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet, med ändr. (Kfh 1946: sid. 475). Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. Folkskolans tjänstepensionsreglemente 18 juli 1942, med ändr. (Kfh 1946: sid. 1145). Folkskolans familjepensionsreglemente 18 juli 1942, med ändr. (Kfh 1946: sid. 1155). K. kung. 23 okt. 1942 med föreskrifter rör. tillämpning av folkskolans tjänste- och familjepensionsreglementen (Kfh 1946: sid. 1163). K. kung. 18 juni 1925 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923. K. kung. 1 juni 1945 ang. vissa särskilda besparingsåtgärder inom folkskoleväsendet. K. cirkulär 29 maj 1942 till skoleverstyrelsen m. fl. med föreskrifter rör. friluftsdagar i folkskolan m. m.

*Avlöning m. m.*¹⁾ Överlärare. 25 överlärare: förutom avlöning såsom ordinarie folkskollärare tilläggslön 3,600 kr. samt ett ålders- tillägg å 720 kr.

Ordinarie folk- och småskollärare.

Tillsammans 729 folkskollärare och 409 småskollärare.¹⁾

Iceke ordinarie folk- och småskollärare å egen tjänst.²⁾ 43 folkskollärare och 92 småskollärare. Därutöver erhålla vissa vikarierande lärare e. o. anställning jämlikt bestämmelserna i folkskolans avlösningsreglemente.

För ordinarie och e. o. lärare i läs- och skrivämnen gälla betr. avlöning m. m. folkskolans avlösningsreglemente 30 juni 1942 m. fl. tidigare nämnda författningar.

Ordinarie lärare och lärarinnor i övningsämnen.³⁾ 39 lärarinnor i kvinnlig slöjd, 12 lärare i teckning, 17 lärarinnor i gymnastik, 14 lärare i sång: var och en 3,900 kr. (därav 300 kr. provisorisk löneförbättring), 35 lärarinnor i hushållsgöromål: var och en 3,810 kr. (därav 300 kr. provisorisk löneförbättring) jämte fri middag under arbetsdagarna (90 kr.); dessutom till samtliga övningslärare tre ålderstillägg, vart och ett å 360 kr., efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring. 2 yrkeslärare i resp. trä- och metallslöjd, var och en 4,440 kr. (därav 240 kr. provisorisk löneförbättring) samt tre ålderstillägg, vart och ett å 600 kr., efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring. 18 lärare i träslöjd, 10 lärare i metallslöjd och 2 lärare i bokbinderi, var och en 4,200 kr. (därav 300 kr. provisorisk löneförbättring) samt tre ålderstillägg, vart och ett å 420 kr., efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring, 8 lärare i pappslöjd, var och en 3,000 kr. (därav 300 kr. provisorisk löneförbättring) samt tre ålderstillägg, vart och ett å 300 kr., efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring. (Provisorisk löneförbättring till pappslöjds lärarinnorna utgår dock med högst så stort belopp, att de sammanlagda löneförmånerna, inberäknat rörligt lönetillägg, icke överstiga till ordinarie småskollärarinnor med samma antal ålderstillägg utgående avlöning.)

E. o. lärare och lärarinnor i övningsämnen.³⁾ 12 e. o. lärarinnor i kvinnlig slöjd,

¹⁾ Dessutom avlönade å barnavårdsnämndens stat, en manlig folkskollärare vid barnhemmet Eolshäll, en manlig folkskollärare vid stadsmissionens barnhem vid Bortorp samt en kvinnlig folkskollärare vid Sättra barnkoloni, vidare en biträdande lärare vid tuberkulossjukstugan vid Hamra, avlönad å sjukhusdirektionens stat.

²⁾ Dessutom följande icke ordinarie folk- och småskollärare å egen tjänst, avlönade å barnavårdsnämndens stat: en manlig folkskollärare vid stadsmissionens barnhem vid Bortorp, en småskollärare vid barnhemmet Eolshäll, två kvinnliga folkskollärare vid Sättra barnkoloni samt två småskollärare vid stadsmissionens barnkoloni Edesta.

³⁾ I de följande uppgifterna rörande de särskilda församlingarnas skolor hava de lärare i övningsämnen, vilkas undervisning är fördelad på flera skolor, medräknats i lärarpersonalen vid var och en av dessa.

¹⁾ Antal ordinarie lärare enl. den av stadsfullmäktige fastställda staten; antal e. o. lärare enl. folkskoleledktionens avlösningsstat.

FD

3 e. o. lärare i teckning, 7 e. o. lärare i sång samt 18 e. o. lärare i gymnastik, 4,080—3,300 kr. per år för full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp. 8 e. o. lärarinnor i hushållsgöromål, 3,990—3,210 kr. per år jämte fri middag under arbetsdagarna (90 kr.).

24 e. o. lärare i manlig slöjd: 4,200—3,300 kr. per år för lärare i trä- och metallslöjd och 3,180—2,400 kr. per år för lärare i pappslöjd med full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

Lärare i instrumentalmusik, tillsammans: 23,000 kr.

Särskild undervisning: 32,000 kr.

Bibliotekarier och assistenter vid skolbiblioteken: tillsammans 24,400 kr. Resp. arvoden utgå med belopp, som till viss del stå i relation till antalet utlåningstimmar vid resp. bibliotek och beräknas efter 2 kr. per timme (jämte rörligt lönetillägg).

Sekreterarna i skolråden avlönas av de olika församlingarna med växlande belopp.

Ekonomipersonal. 17 värmelednings-skötare (9), 2 e. o. värmeledningsskötare (IX), 14 vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (9), 6 e. o. vaktmästare tillika värmeledningsskötare (IX), 1 extra vaktmästare tillika värmeledningsskötare (3,120 kr.), 17 vaktmästare (1 kl.) (8), 22 baderskor (3), 8 e. o. baderskor (III), ett e. o. expeditiionsvaktsbiträde (III). Dessutom anslag av växlande belopp till biträden åt vaktmästare och värmeledningsskötare (eldare) samt till portvaktstjänstgöring.

36 kokerskor (2,400—2,085 kr.), 100 köksbiträden (2,069—1,754 kr.).

Stat år 1946. (Folkskolorna.) Utgifter: driftbudgeten 27,910,359 kr., kapitalbudgeten, lånemedel, i linjen 450,000 kr., inom linjen 21,895,000 kr.; inkomster, driftbudgeten 11,200,900 kr. (därav statsbidrag 9,903,100 kr.).

Skolträdgårdarna.

Föreståndare (1,020 kr.).

Lindqvist, O. J., folkskollärare; träffas i bostaden per telefon i regel 17—17,30, 47 13 92.

Trädgårdsmästare (12).

Olsson, K. S.; träffas i skolträdgården, Eolshäll, Hägersten, t. 46 28 29.

Kungsholms överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 84 undervisningsavdelningar med 2,018 skolbarn, fördelade på skolan Mariebergsgatan 34 och skolan Garvargatan 4.

Kungsholms församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Parmmätargatan 3, K.

Froste, f. Rydman, E. Cecilia, fru, kyrkofullm.; Gauffin, E. F. G., rådman, kyrkofullm., kassa-förvaltare; Göransson, K. Harald, borgarråd, stadsfullm., kyrkofullm., ordf.; Hermansson, K. Ture E., vaktmästare, stadsfullm., kyrkofullm.; Karlsson, A. F., järnarbetare, kyrkofullm., vice ordf.; Klason, G. G., tf. förste revisor, kyrkofullm.; Lindblom, Edith M., ordf. i Kvinnliga kontoristföreningen i Stockholm, kyrkofullm.; Sejlitz, C. A. S. C:son, avdelningschef, kyrkofullm.

Suppleanter: Bäärnhielm, A., bokhandelsmedhjälpare; Holm, J. A., vaktmästare; Kjellström, f. Sohlman, Rut, fru, stadsfullm.; Lundberg, Bertha J., yrkeslärarinna; Millqvist, C. R., banktjänsteman; Stig, H. F., järnhandlare, kyrkofullm.; Tillgren, J., professor, kyrkofullm.; Österberg, f. Carlsson, Ebba M. C., fru.

Sekreterare.

Brusén, K. A., hovrättssekreterare; t. 11 10 44 (tjänstetel.), 53 29 15 (bostaden).

Överlärare.

Olsén, C. I. T.; träffas å exp. i skolan Mariebergsgatan 34, n. b., K., i regel alla läsdagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 50 53 18; å exp. i skolan Garvargatan 4, K., fredagar 12,45—13, t. 50 37 06.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Karlsson, J. M. (Fleminggatan 113).

Ett extra kontorsbiträde (2,640 kr.).

Kristinebergs överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 37 undervisningsavdelningar med tillsammans 988 skolbarn. Skolan är belägen vid Kristinebergsparken.

S:t Görans församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Arbetargatan 21, K.

Carlsson, Elsa A., tillsynslärarinna, kyrkofullm.; Eén, O. B. L., f. d. föreståndare; Engberg, Hj. A. A., typograf; Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru, kyrkofullm.; Michaëlsen, C. Hj. N., förste byråsekreterare, kyrkofullm.; Stehr, A. L., folkskollärare, kyrkofullm., vice ordf.; Stigbrand, T. S., folkskollärare, ordf.; Wallén, A. M. V. (Alli), fröken, kyrkofullm.

Suppleanter: Abrahamsson, f. Roxström, Gerda A. B., fru; Edman, f. Frunck, Aina M., fru; Gustafsson, Signe K., fröken, kyrkofullm.; Hellman, F. G., handelsarbetare; Holmgren, G.,

järnvägstjänsteman, kyrkofullm.; **Pravitz**, f. Strömberg, Karin M., fru, kyrkofullm.; **Rothstein**, f. Rothstein, M. A. M. (Greta), rektor, kyrkofullm.; **Sjöman**, E. A., advokat.

Sekreterare.

Häggqvist, L., förste kanslisekreterare; t. 53 1975 eller »kanslihuset».

Överlärare.

Blomquist, K. S.; träffas å exp. i skolan Kristinebergsparken alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 50 02 59.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Parwe, N. G.

Ett extra kontorsbiträde (1,980 kr.).

Fredhalls överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 56 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,402 skolbarn, fördelade på skolan i Fredhäll, Viktor Rydbergs Gata, och i skolan på Stora Essingen, Essingestråket 24.

S:t Görans församlings skoloråd.

Se under Kristinebergs överlärardistrikt.

Överlärare.

Lindell, E. I., träffas å exp. i skolan Viktor Rydbergs Gata, alla läsdagar, utom torsdagar, 7,45—8,30 samt tisdagar 13—13,30, t. 53 21 26 och å exp. i skolan Essingestråket 24 måndagar och torsdagar 12,45—13,15, t. 53 97 39.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Stjärnström, G. R. (Fredhäll).

E. o. vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (IX).

Björkman, S. T. (Stora Essingen).

Ett extra kontorsbiträde (1,980 kr.).

Adolf Fredriks och Gustav Vasa överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 59 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,549 skolbarn, fördelade på skolan Tegnérgatan 44—46 och skolan Karlbergsvägen 34.

Adolf Fredriks församlings skoloråd

(för åren 1944—1947).

Kammakargatan 30, Va.

Arenander, f. Birch-Jensen, N. Elisabet, fru, kyrkofullm.; **Björkman**, J. F., folkskollärare, kyrko-

fullm.; **Brandt**, P. A., revisor, kyrkofullm., vice ordf.; **Hedborg**, J. V. J:son, köpman, kyrkofullm.; **Hjelm**, C. A., järnvägstjänsteman, kyrkofullm.; **Lagergren**, Maria S. V., fröken; **Lindblom**, K. G., professor, kyrkofullm.; **Nordlander**, O., generalfärläkare, kyrkofullm.; **Ström**, T. W., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf. *Suppleanter:* **Arntyr**, S. O., ingenjör; **Bergholtz**, C. G. M., f. d. klockgutare, kyrkofullm.; **Bergqvist**, T. V., kontorist; **Lindman**, K. S. S., förste aktuarie; **Malmvik**, A. G. G., direktör, kyrkofullm.; **Nordendahl**, Kerstin M., f. d. byråinspektör, kyrkofullm.; **Tollin**, D. F. N., tf. kommunister, kyrkofullm.; **Wahlström**, S. G. E., byggnadsingenjör, kyrkofullm.

Sekreterare.

Sjöberg, S. H. C. H., förste kanslisekreterare; t. 20 70 66 eller »kanslihuset».

Gustav Vasa församlings skoloråd (för åren 1944—1947).

Västmannagatan 63, Va.

Ankar, G. A., kontraktsprost, kyrkofullm., ordf.; **Dannhem**, G. A., folkskollärare, kyrkofullm.; **Eriksson**, E. J. T., förste amanuens; **Härner**, Frida M., f. d. överlärare, vice ordf.; **Ljunggren**, f. Netzen, Ruth M. S., fru, kyrkofullm.; **Lund**, E. V., skrädderiidkare, kyrkofullm.; **Ohlsson**, f. Augustdotter, Elin C., fru, kyrkofullm.; **Runmark**, A. R., bokförläggare, kyrkofullm.; **Söderborg**, B. J. A., rektor, kyrkofullm.

Suppleanter: **Danielsson**, f. Månsson, Hilda T., fru, kyrkofullm.; **Thorsell**, H. G., verk-mästare, kyrkofullm.; en vakant.

Sekreterare.

Grafström, N. Hj., hovrättsråd; t. 62 17 90.

Överlärare.

Holm, C. M.; träffas å exp. i skolan Tegnérgatan 44—46, Va., alla läsdagar utom lördagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 32 39 14; å exp. i skolan Karlbergsvägen 34, Va., lördagar 7,45—8,30, t. 32 53 03.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Zetterberg, B. Hj. (Tegnérgatan 44—46); **Fridlund**, C. U. (Karlbergsvägen 34).

Ett extra kontorsbiträde (2,400 kr.).

Matteus överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 40 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,038 skolbarn. Skolan är belägen Vanadisvägen 16.

Matteus församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Västmannagatan 92, Va.

Anderson, f. Evaldt, Tyra, barnavårdsman; **Ekdahl**, H. O. S., postmästare, stadsfullm., kyrkofullm., vice ordf.; **Holm**, f. Holm, O. V. Ch. (Tillie), fru, kyrkofullm.; **Johrén**, C. J., kontrollör, kyrkofullm.; **Lindahl**, f. Michaelson, Anny S., fru; **Thurberg**, G. O., inspektör, kyrkofullm., kassaförvaltare; **Wiklund**, E. V., komminister, kyrkofullm., ordf.

Suppleanter: **Algård**, G. R., spårvägsman; **Appelqvist**, S. H., postmästare; **Färm**, H. G. E. A., förbundssekreterare; **Jarvin**, E. L., disponent, kyrkofullm.; **Jonsson**, G. F., statstopograf; **Larsson**, f. Jansson, M. M. (Greta), fru; **Orning**, f. Bengtsson, G. Märta M., fru.

Sekreterare.

Attermark, J. H. T., kamrerare; t. 23 28 10 (tjänstetel.), 33 52 14 (bostaden).

Överlärare.

Rehn, A. V.; träffas å exp. i skolan Vanadisvägen 16, Va., i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 33 92 51.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Vakant, tf. **Carlsson**, H. Hj.

Ett extra kontorsbiträde (1,980 kr.).

Storkyrkans, Klara, Jakobs och Johannes överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 51 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,041 skolbarn, fördelade på skolan Svartmangatan 20—22, skolan Klara Västra Kyrkogata 14—16, skolan Brunnsgatan 11 och skolan Roslagsgatan 61.

Storkyrkoförsamlingens skolråd

(för åren 1944—1947).

Stortorget 1, C.

Eklund, J. O., specerihandlare, kyrkofullm.; **Engström**, K.-E., bitr. överkonstapel, kyrkofullm.; **Landberg**, f. Lundeberg, A. F. E. (Lisa), fru, kyrkofullm.; **Lindkvist**, f. Ekblad, Märta K., fru; **Mörner**, f. Murray, A. M. (Alma), f. d. folkskollärarinna, kyrkofullm.; **Nilsson**, M. V., tultjänsteman, kyrkofullm., vice ordf.; **Nystedt**, B. O., pastor primarius och domprost, ordf.; **Ågren**, A. V., reklamchef, kyrkofullm.; **Öberg**, O. M., expedit.

Suppleanter: **Karlsson**, A. S. G., typograf; **Karlsson**, F. A., målare, kyrkofullm.; **Ljungberg**, f. Petterson, Ingrid M. E., fru, kyr-

kofullm.; **Lorang**, C. O., tapeterarmästare; **Löfberg**, A. T., direktör; **Moberg**, f. Anderson, Gertrud M., fru; **Oldberg**, Greta, personalchef; **Thesén**, O. R. S., tf. kontorist.

Sekreterare och kassaförvaltare.

Tunberg, L. W. T., tf. förste kanslisekreterare; t. 10 70 71 (tjänstetel.), 30 98 62 (bostaden).

Klara församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Brunkebergsgatan 10, C.

Billström, J. M., med. dr., kyrkofullm., vice ordf.; **Bokander**, H. G. E., prost och kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Martin**, L. G. M., advokat, kyrkofullm.; **Risberg**, N. E., lantbruksingenjör, kyrkofullm., kassör; **Schager**, F. O., f. d. byråchef, kyrkofullm.; **Sternwold**, E. S., montör, kyrkofullm.; **Ståhlberg**, M. E. (Lisa), barnavårdsman, kyrkofullm.

Sekreterare.

Broberg, R. H. J., byråchef; t. 61 31 09 eller »pensionsstyrelsen».

Jakobs församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Jakobsgratan 2, C.

From, Lydia L., lärarinna, kyrkofullm.; **Hellman**, J. A., f. d. hamnfogde, kyrkofullm., vice ordf.; **Jonsson**, G. A., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Kock**, G. L. B., lärare; **Sjögren**, Ebba M. E., fröken, kyrkofullm.; **Öhman**, E. V., mekaniker, kyrkofullm.

Suppleanter: **Forslund**, D. E. S., kontorist; **Henning**, B. F. D., verkst. direktör; **Lundqvist**, f. Wallmark, Elsa K., fru, kyrkofullm.

Sekreterare.

Falk, N. L. A., revisionssekreterare; t. 10 17 35.

Johannes församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Kammakargatan 12, Va.

Andersson, K. E., ombudsman, kyrkofullm., vice ordf.; **Hjorth**, J. E., verkst. direktör, kyrkofullm., ordf.; **Lindgren**, K. J., f. d. kassör; **Löfgren**, A. E., bokhållare, kyrkofullm.; **Tholander**, Anna M., kamrerare; **Wikmark**, T. R., kyrkoadjunkt, kyrkofullm.; **Wikström**, Märta, advokat, kyrkofullm.

Suppleanter: **Elmqvist-Christiansen**, I. (Idina), fru, sekreterare, kyrkofullm.; **Eriksson**, Elsa T., fröken, kyrkofullm.; **Eriksson**, f. Pehrson, Raghild E., fru; **Jannel**, C. A. W., prokurist, kyrkofullm.; **Nylin**, f. Svensson, A. E. E. (Elsa), småskollärarinna, kyrkofullm.

Sekreterare.

Wassberg, N. A. I., domänfiskal; t. 55 05 27 eller
»domänstyrelsen».

Överlärare.

Andersson, N. Kaleb; träffas å exp. i skolan Svartmangatan 20—22, *C.*, tisdagar 7,45—8,30 samt onsdagar 13,30—14,30, t. 214270; å exp. i skolan Roslagsgatan 61, n. b., *Va.*, måndagar, onsdagar och lördagar 7,45—8,30 samt måndagar, tisdagar och lördagar 13,30—14, t. 32 53 06; å exp. i skolan Brunnsgatan 11, *C.*, fredagar 7,45—8,30, t. 11 69 15; å exp. i skolan Klara Västra Kyrkogata 14—16, *C.*, fredagar 13—13,30, t. 10 65 15.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Gustafson, C. G. (Svartmangatan 20—22); **Karlsson, J. G. E.** (Klara Västra Kyrkogata 14—16); **Nilsson, C. H.** (Brunnsgatan 11).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Säfsström, J. (Roslagsgatan 61).

Ett extra kontorsbiträde (1,980 kr.).

Engelbrekts överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 61 undervisningsavdelningar med 1,459 skolbarn, fördelade på skolan Valhallavägen 76 och Hjortagens skola, Jägmästargatan 1 och 2.

Engelbrekts församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Östermalmsgatan 20, Ö.

Bolander, f. Persson-Hallengren, Signe M., fru, kyrkofullm.; **Dyrssen, f. Linton, G. Gunhild M.**, fru, kyrkofullm.; **Erikson, E.**, resefektmakare, kyrkofullm.; **Lindgren, J.**, kyrkoherde, ordf.; **Mogard, E. W.**, tillsyningslärare, kyrkofullm.; **Nerell, Å. N. J.**, verkst. direktör, kyrkofullm.; **Ronge, E. W.**, jägmästare, kyrkofullm.

Suppleanter: **Bergsten, G. V.**, ombudsman, kyrkofullm.; **Lind, f. Stenborg, Elsa**, fru; **Lind, f. Steen, Gully V.**, fru; **Nylén, E. W.**, direktör; **Sörme, f. Söderberg, Dagny L. M.**, fru; **Wetterström, V. E.**, grosshandlare.

Sekreterare.

Åkerman, G. A., f. d. kansliråd; t. 11 05 94.

Överlärare.

Gunnerbeck, A. G.; träffas å exp. i skolan Valhallavägen 76, Ö., i regel varje läsdag utom

torsdagar 7,45—8,30, måndagar och onsdagar 13,30—14, t. 21 10 29; å exp. i skolan Jägmästargatan 1, torsdagar 7,45—8,30, t. 61 22 25.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Björk, S. L. (Valhallavägen 76).

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Karlsson, F. J. (Jägmästargatan 2).

Ett extra kontorsbiträde (2,400 kr.).

Hedvig Eleonora och Oscars överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 58 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,422 skolbarn fördelade på skolan Banérgatan 56, skolan Linnégatan 54 och skolan å Djurgården.

Hedvig Eleonora församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Storgatan 7, Ö.

Arborelius, E. T., komminister; **Ekelund, E. S.**, kapten, kyrkofullm.; **Erdmann, f. Malm, E. K. G.** (Gertie), fru, kyrkofullm., kassaförvaltare; **Falk, Ingrid A. M.**, fröken, kyrkofullm.; **Fähræus, G. R.**, f. d. rektor, ordf.; **Grönqvist, C. M.**, ingenjör, kyrkofullm.; **Hedman, C. E.**, möbelsnickare, kyrkofullm.; **Wall, S. D.**, professor, kyrkofullm., vice ordf.; **Ådin, S. A.**, urmakare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Holmström, G. S., f. d. kanslisekreterare; t. 60 62 14.

Oscars församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Fredrikshovsgatan 3, Ö.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Mörner, f. Strömman, J. W. H.** (Henny), fru, kyrkofullm.; **Pauli, I. Hj. E.**, lektor; **Robach, E. C.**, f. d. ekonomidirektör, vice ordf.; **Sandberg, f. Fogelqvist, Eva**, fru; **Sjöquist, D. G.**, byrådirektör, kyrkofullm.; **Söder, A.**, f. d. överlärare.

Sekreterare.

Liljedahl, G. E.; t. 60 49 79.

Kassaförvaltare.

Eriksson, E. A. A., kyrkokamrerare; t. 62 19 47 (kl. 10—11).

Överlärare.

Vakant, *tf.* Karlsson, K.-E. träffas å exp. i skolan Banérgatan 56, Ö., alla läsdagar utom onsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 60 13 10; i skolan Linnégatan 54, Ö., onsdagar 7,45—8,30, t. 61 42 98; i Djurgårdens skola onsdagar 12—12,45, t. 61 33 02.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Fernqvist, B. S. (Banérgatan 56).

Extra vaktmästare, tillika värmedledningsskötare (3,120 kr.).

Larsson, G. W. (Linnégatan 54).

Ett *extra kontorsbiträde* (2,400 kr.).

Katarina överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 50 undervisningsavdelningar med 1,269 skolbarn, fördelade på Katarina norra skola, skolan Tjärhovsgatan 15—17 och Katarina södra skola, Soflagatan 2.

Katarina församlings skoloråd

(för åren 1944—1947).

Högbergsgatan 15, Sö.

Berghagen, R., arkitekt, stadsfullm., kyrkofullm., ordf.; Grönblad, Ester E., prakt. läkare, kyrkofullm.; Ringström, H. G. N., glasmästare, kyrkofullm.; Sandberg, G. H. M., tulltjänsteman, kyrkofullm.; Schaerling, R. Elsa M., kontorschef, kyrkofullm.; Svensson, A. R., kontorist, kyrkofullm.; Söderström, K. H., assistent, kyrkofullm.; Valdén, f. Karlson, Gerda S., fru; Westberg, E. G., gravör, kyrkofullm., vice ordf.; Zetterberg, f. Johansson, M. A. K. (Stina), fru, kyrkofullm.

Suppleanter: Borglund, E. A. S., målare, kyrkofullm.; Elmlad, M. A., juvelerare, kyrkofullm.; Hellsten, N. E., major, kyrkofullm.; Olsson, K. H., vaktmästare; Pettersson, R. F., speditör; Ribbing, D., arkitekt; Svensson, Anna V., *tf.* första biblioteksassistent, kyrkofullm.; Stål, C. Å. G., revisor; Tideblad, f. Dahl, Alice H. E., fru, kyrkofullm.; en vakant.

Sekreterare.

Löwgren, C. E., advokat; t. 42 34 48.

Överlärare.

Örtendal, J. R. V.; träffas å exp. i skolan Tjärhovsgatan 15, Sö., i regel måndagar, onsdagar, torsdagar, lördagar 7,45—8,30 samt tisdagar 14,30—15, t. 41 35 05; å exp. i skolan Sofia-gatan 2, Sö., i regel tisdagar och fredagar 7,45—8,30 samt onsdagar 13,30—14, t. 43 02 09.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Karlsson, J. L. (Tjärhovsgatan 15—17); Franzén, B. (Soflagatan 2).

Ett *extra kontorsbiträde* (1,980 kr.).

Eriksdals överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 44 undervisningsavdelningar med 1,147 skolbarn. Skolan är belägen Ringvägen 58.

Katarina församlings skoloråd.

Se under Katarina överlärardistrikt.

Överlärare.

Regfors, K. A.; träffas å exp. i skolan Ringvägen 58, Sö., i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 40 23 17.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Smedberg, G. O. E.

Ett *extra kontorsbiträde* (1,980 kr.).

Sofia överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 45 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,162 skolbarn. Skolan är belägen Skånegatan 117.

Sofia församlings skoloråd

(för åren 1944—1947).

Borgmästargatan 11, Sö.

Björnell, f. Lindström, O. M. (Tillie), fru, kyrkofullm.; Carlquist, A. T., civilingenjör; Johansson, K. V., filare, kyrkofullm., vice ordf.; Jonsson, G. A. H., ombudsman, kyrkofullm.; Rosell, S. H., bankkamrerare, kyrkofullm.; Stjernström, G. V., frisörmästare, kyrkofullm., ordf.; Wedberg, P. F. L., bageriarbetare, kyrkofullm.; Werner, A. E., bryggeriarbetare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Agvald, R. V., överlärare; t. 40 29 89 (jfr nedan).

Överlärare.

Agvald, R. V.; träffas å exp. i skolan Skånegatan 117, Sö., alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 43 13 38.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Andersson, T.

Ett *extra kontorsbiträde* (1,800 kr.).

Maria överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 54 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,325 skolbarn, fördelade på skolan Ringvägen 23¹⁾ och de båda skolorna Timmermansgatan 28.

Maria Magdalena församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

S:t Paulsgatan 10, Sö.

Anderberg, G. H. A., tjänstedirektör, kyrkofullm., ordf.; **Asplund**, f. Nilsson, Alma E., fru, kyrkofullm.; **Emthén**, V. O., bankkamrerare; **Johanson**, K. R., skräddarmästare; **Lamrin**, f. Stenberg, Gunhild V., fru, kyrkofullm.; **Nilsson**, f. Larsson, Elin M., fru, kyrkofullm.; **Rinander**, Hedvig N., f. d. lärarinna; **Rydén**, O. B., f. d. överlärare, kyrkofullm., vice ordf.

Sekreterare.

Orre, O. S. W., stadsadvokat; t. 41 25 54 eller »hamnstyrelsen».

Överlärare.

Wikberg, S.; träffas å exp. i skolan Ringvägen 23, Sö., i regel alla läsdagar utom onsdagar 8—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 43 02 10; å exp. i skolan Timmermansgatan 28, Sö., onsdagar 8—8,30, t. 41 35 06.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Björklund, E. J. E. (Timmermansgatan 28).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Hellman, O. Hj. (Ringvägen 23).

Ett extra kontorsbiträde (2,640 kr.).

Högalids överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 46 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,195 skolbarn. Skolan är belägen Folkskolegatan 11—13.

Högalids församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Högalids prästgård, Högalidsberget, Sv.

Ahlström, E. A., försäljningschef, stadsfullm., kyrkofullm.; **Enander**, A. J. M., redaktör,

¹⁾ Enligt k. m:ts resolution den 20 juni 1924 ang. delning av Maria Magdalena församling skall skolan vid Ringvägen, ehuru belägen inom Högalids församlings område, anses tillhöra Maria Magdalena församling.

kyrkofullm.; **Fondberg**, A. T., avdelningschef; **Hedin**, W. I., kamrerare, kyrkofullm. kassaförvaltare; **Hörnfeldt**, N. A., målare, kyrkofullm.; **Ingerholm**, P. A., banktjänsteman; **Larsson**, J. L., e. o. inspektör, kyrkofullm., vice ordf.; **Lundqvist**, f. Larsson, Mary, fru, kyrkofullm.; **Mogård**, J. A. B., kyrkoherde, stadsfullm., ordf.

Suppleanter: **Collin**, J. E., ombudsman; **Eriksson**, f. Norgren, Josefine K., fru; **Eriksson**, f. Skoglund, V. Hildegard, fru; **Friberg**, A. M. Eleonora, folkskollärarinna, kyrkofullm.; **Skoglund**, J. H., kamrerare; **Wallenbeck**, Annie V. E., föreståndarinna, kyrkofullm.

Sekreterare.

Stenberg, K. J. E., folkskolinspektör, stadsfullm:s 2:e vice ordf.; t. 40 36 02 eller »folkskoledirektionen».

Överlärare.

Holmgren, Greta E.; träffas å exp. i skolan Folkskolegatan 11—13, Sv., alla läsdagar i regel 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 40 45 70.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Hagander, F. S. F.

Ett extra kontorsbiträde (1,800 kr.).

Skanskrarns överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 30 undervisningsavdelningar med tillsammans 810 skolbarn, fördelade på Skanskrarns skola, Gullmarsvägen 60 och Enskele gamla skola, Skolvägen.

Enskele församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Eklund, S., folkskollärare, vice ordf.; **Engström**, J. A. E., revisor, kyrkofullm.; **Eriksson**, E. G. F., stereotypör, kassaförvaltare; **Haglund**, K. S., boktryckare; **Horn**, Stina U. M., föreståndarinna, kyrkofullm.; **Kumlin**, H. V., spårvägsman, ordf.; **Lidén**, E. O. A., spårvägsman; **Månsson**, f. Hjorth, Hanna K., fru, kyrkofullm.; **Nilsson**, F., murare, kyrkofullm.; **Thaning**, H. J., direktör, kyrkofullm., kassakontrollant.

Suppleanter: **Brodd**, f. Lidén, Anna S., fru, kyrkofullm.; **Eriksson**, R. S. O., ingenjör; **Franzon**, C. A., e. o. förste hälsovårdstillsyningsman; **Hanson**, A. W., varvsingenjör, kyrkofullm.; **Johansson**, f. Wickman, Anna S., fru; **Larsson**, f. Andersson, Greta V., fru, kyrkofullm.; **Mörk**, f. Thulén, Astrid A. L., fru; **Nilsson**, J. G., kommunalarbetare, kyrkofullm.; **Nilsson**, S. J., folkskollärare; **Wallström**, Inez M., kurator, kyrkofullm.

Sekreterare.

Lindquist, N. C., byråsekreterare; t. 11 61 82 (tjänstetel.), 49 09 23 (bostaden).

Överlärare.

Vakant, *tf.* Sandén, A. H.; träffas å exp. i skolan Gullmarsvägen 60, Enskede 5, alla läsdagar utom fredagar 7,45—8,30 samt torsdagar 13,30—14, t. 48 31 10; å exp. i skolan Skolvägen fredagar 10—10,30, t. 48 06 59.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Bergström, C. M.

Ett extra kontorsbiträde (1,800 kr.).

Hammarby överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 61 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,641 skolbarn, fördelade på Hammarby skola, Finn Malmgrens Väg 9 och Skarpnäcks skola, Kärrtorpsvägen.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Åkerlund, J. T.; träffas å exp. i skolan Finn Malmgrens Väg 9, måndagar, onsdagar, fredagar och lördagar 7,45—8,30 samt tisdagar och torsdagar 13,30—14, t. 49 94 80; å exp. i skolan Kärrtorpsvägen måndagar 13,30—14 samt torsdagar 7,45—8,30, t. 49 20 45.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Lindeborg, E. L. (Skarpnäcks skola).

E. o. vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (IX).

Wiklund, W. (Hammarby skola), t. 49 94 80 (ankn.).

Ett extra kontorsbiträde (2,640 kr.).

Enskede överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 50 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,152 skolbarn, fördelade på Enskede skola, Stockholmsvägen 30, Gubbängens och Gubbängens gårds skolor samt Södertörns skola, Farstavägen.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Wirsén, G. R. A.; träffas å exp. i skolan Stockholmsvägen 30 alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom tisdagar och onsdagar 14—14,30, t. 49 10 62.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Carlberg, W. T. (Enskede skola).

En värmelednings-skötare (9), ett extra kontorsbiträde (1,800 kr.).

Enskedefältets överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 35 undervisningsavdelningar med tillsammans 917 skolbarn. Skolan är belägen Ålandsvägen 13.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Vakant, *tf.* Hollinger, S. F.; träffas å exp. i skolan Sockenvägen 370 i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 14—14,30, t. 49 20 72.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Forslin, E. V.

Ett extra kontorsbiträde (1,980 kr.).

Älvsjö överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 36 undervisningsavdelningar med tillsammans 868 skolbarn, fördelade på Örby skola, Huddingevägen 425, Solberga skola samt Långbrodals skola, Sländvägen 1.

Brännkyrka församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Andersson, Paul, överlärare, kassaförvaltare; Collin, I. M. (Ingermaja), fröken, kyrkofullm., kassakontrollant; Eriksson, K. V., byggnadssnickare, kyrkofullm.; Holmberg, V., järnvägstjänsteman; Johansson, K. D., föreståndare, kyrkofullm.; Jonsson, J. A. W., slöjdlärare; Malmsten, G. A., snickare; Rundqvist, A. B., handlande, vice ordf.; Wärnberg, S. T., målare, kyrkofullm., ordf.; Ölander, A. F., inspektör, kyrkofullm.

Suppleanter: Estmark, f. Andersson, Dagny T. I., fru; Johansson, E. I., snickare; Mårtensson, f. Karlsson, Linnéa, fru; Nilsson, f. Ehrling, Betty J., fru; Nilsson, C. J. E., lagerarbe-

tare; **Persson**, f. Engman, S. Majken, fru, kyrkofullm.; **Särndahl**, O. S., föreståndare; **Österberg**, A. S., brädgårdsarbetare; två vakanta.

Sekreterare.

Flygare, B. O., järnvägskontrollör; t. 47 27 22 eller järnvägen 976.

Överlärare.

Rynnel, H. E.; träffas å exp. i skolan Huddingevägen 425 tisdagar och fredagar 7,45—8,30, torsdagar 13,30—14, t. 47 00 25; å exp. skolan Sländvägen 1 tisdagar 14,30—15, onsdagar 7,45—8, t. 47 15 56.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Bergström, H. S. (Örby skola).

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Lennvall, Å. (Långbrodals skola).

Ett extra kontorsbiträde (1,800 kr.).

Midsommarkransens överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 41 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,050 skolbarn, fördelade på Midsommarkransens skola, Södertäljevägen och Årsta skola, Sockenvägen.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Älvsjö överlärardistrikt.

Överlärare.

Andersson, Paul; träffas å exp. i Midsommarkransens skola vid Södertäljevägen alla läsdagar 7,45—8 och torsdagar 13,30—14, t. 45 14 01; å exp. i Årsta skola vid Sockenvägen måndagar 13,30—14, t. 45 01 51.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Öberg, E. E. (Midsommarkransens skola).

Ett extra kontorsbiträde (1,800 kr.).

Hägerstensåsens överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 36 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,024 skolbarn. Skolan är belägen vid Sedelvägen.

Överlärare.

Vakant, *tf.* **Frankman**, L.; träffas å exp. i skolan vid Sedelvägen alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 45 47 40.

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Karlsson, R. L.

Ett extra kontorsbiträde (1,800 kr.).

Blommensbergs överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 69 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,795 skolbarn, fördelade på Blommensbergs skola, Blommensbergsvägen, samt Mälarhöjdens skola, Lugntorpsvägen 2.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Älvsjö överlärardistrikt.

Överlärare.

Larson, Ch. L.; träffas å exp. i skolan vid Blommensbergsvägen i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar 13—14, t. 45 20 65; å exp. i skolan Lugntorpsvägen 2, torsdagar 13—14, t. 46 00 29.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Reutliert, E. A. Q. (Blommensbergs skola).

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Persson, K. E. (Mälarhöjdens skola).

Ett extra kontorsbiträde (2,400 kr.).

Älviks överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 56 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,350 skolbarn. Skolan är belägen Tranebergsvägen 73.

Bromma församlings skolråd

(för åren 1944—1947).

Andersson, f. Peterson, Ebba L., fru, kyrkofullm.; **Blom**, S. D., byrådirektör, kyrkofullm., ordf.; **Christensen**, f. Gillberg, Signe C., fil. kand.; **Hedvall**, A. G., folkskollärare, kyrkofullm., vice ordf.; **Karlöf**, E. A., tf. stadsadvokat; **Lundberg**, Johannes, rektor, kyrkofullm.; **Malmström**, H. J. W., verkst. direktör, kyrkofullm.; **Sandvall**, F. G., elektroingenjör, kyrkofullm.; **Tjus**, G. G. R., redaktör, kyrkofullm.

Suppleanter: **Borgström**, J. V. A., målarmästare; **Elfverson**, A. L., fil. kand.; **Henning**, K. S., rektor; **Jacobsson**, P. J., läroverksadjunkt; **Linder**, Sigrd J., lärarinna; **Sjöstrand**, G. E., typograf; **Svensjö**, f. Olsson, Milda I. M., folkskollärarinna.

Sekreterare.

Ljungdahl, L. O., intendent; t. 53 53 87.

Överlärare.

Wallerius, L.; träffas å exp. i skolan Tranebergsvägen 73 i regel alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 25 67 26.

FD

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Johansson, J. A.

Ett extra kontorsbiträde (1,800 kr.).

Bromma södra överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 63 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,63 skolbarn, fördelade på Ålstens skola, Nyängsvägen 72—80, Smedslättens skola, Drömostigen 32, Olovslunds skola, Olovslundsvägen, och Höglandsskolan, Höglandstorget.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Gustafson, E. G. K.; träffas å exp. i skolan Nyängsvägen 72—80, i regel tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 25 42 50 (personl.), 25 41 29 (exp. och vaktm.), i skolan Olovslundsvägen tisdagar 13,30—14, lördagar 7,45—8,30, t. 25 37 80 (exp.), 25 76 15 (vaktm.) samt i skolan Drömostigen 32, måndagar 7,45—8, t. 25 12 18.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Nilsson, P. I. (Olovslunds skola).

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Adolfson, J. O. (Ålstens skola).

Ett extra kontorsbiträde (1,980 kr.).

Riksby överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 40 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,109 skolbarn, fördelade på Riksby skola, Riksbyvägen, och skolan i Åkeshovs slott.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Blomqvist, G.; träffas å exp. i skolan Riksbyvägen varje läsdag 8—8,30 samt efter överenskommande per tel. 25 38 82.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Parwe, S. O.

Ett extra kontorsbiträde (1,800 kr.).

Ängby överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1946 inalles 47 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,183 skolbarn, fördelade på Ängby skola, Vultejusvägen 20 och Bällstalunds skola, Bällstavägen.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Olsson, Ruth E.; träffas å exp. i skolan, Vultejusvägen 20, måndagar, torsdagar, lördagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14,15, t. 37 00 51; å exp. i skolan vid Bällstavägen onsdagar 7,45—8,30, t. 28 30 22.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Åström, P. T. (Ängby skola).

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Bjelkestedt, E. R. (Bällstalunds skola).

Ett extra kontorsbiträde (1,800 kr.).

Skolan för bildbara sinnesslöa barn.

(Katarina västra skola.)

Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö.; t. 41 92 33 (expeditionen).

Stockholms stads skola för bildbara sinnesslöa barn, även kallad Katarina västra skola, är anordnad som externat, d. v. s. eleverna bo i hemmen. Vid sinnesslöskolan meddelas vårterminen 1946 undervisning åt 108 barn, fördelade på tio avdelningar, förlagda till skolhuset Katarina Västra Kyrkogata 10. Förutom i läsämnen meddelas undervisning i papp- och träslöjd samt skomakeri (för gossarna) och i vävning, kvinnlig slöjd och husligt arbete (för flickorna). Till verksamheten utgår statsbidrag.

Stadsfullmäktige hava uppdragit åt folkskolektionen att tills vidare vara styrelse för skolan. (Jfr Utl. 1946: nr 90.)

Författningar. Lag 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa (Kfh 1946: sid. 1299). Avlöningsreglemente 22 juni 1945 för de statsunderstödda skolorna för bildbara sinnesslöa m. fl. (Kfh 1946: sid. 1397). K. kung. 22 juni 1945 med tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet för de statsunderstödda skolorna för bildbara sinnesslöa m. fl. (Kfh 1946: sid. 1408). K. kung. 22 juni 1945 ang. tillämpning av folkskolans tjänste- och familjepensionsreglementen å vissa befattningshavare vid de statsunderstödda skolorna för bildbara sinnesslöa m. fl. (Kfh 1946: sid. 1408). K. kung. 22 juni 1945 med bestämmelser i fråga om befattningshavares övergång till avlöningsreglementet för de statsunderstödda skolorna för bildbara sinnesslöa m. fl. (Kfh 1946: sid. 1409). K. kung. 29 juni 1945 ang. statsbidrag till avlöning åt föreståndare och vissa lärare vid statsunderstödda skolor och med dem

samorganiserade arbetshem för bildbara sinnesslöa och epileptiker (Kfh 1946: sid. 1409). K. kung. 29 juni 1945 ang. statsbidrag till driftkostnader vid anstalter för bildbara sinnesslöa och vid epileptikeranstalter (Kfh 1946: sid. 1310). K. kung. 30 juni 1944 ang. statsbidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa.

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 171,199 kr.; inkomster: driftbudgeten 69,750 kr. (därav statsbidrag 68,000 kr.).

Styrelse.

Folkskoledirektionen.

Föreståndarinna.

Vakant, *tf.* Bergwall, f. Lindström, Elsa M.; träffas å skolans exp., Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö.; t. 41 92 33, alla läsdagar 7,45—8,30 samt dessutom måndagar och torsdagar 12,15—13,15.

Läkare

(se sid. 284).

Ramer, K. T.

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Malmberg, F. B.

Kommunala flickskolorna.

Kommunerna äro jämlikt stadgan den 24 september 1928 för kommunala flickskolor benyordigade att upprätta kommunala flickskolor. Sådan skola har till ändamål att, utöver omfånget för folkskolans verksamhet, bereda kvinnliga lärjungar, som genomgått lägst fjärde klassen av folkskola, anordnad enligt någon av denna skolas A- eller B-former, eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper, tillfälle till inhämtande av ett högre mått av allmän medborgerlig bildning med hänsyn till den kvinnliga ungdomens egenart samt att därvid tillika i större eller mindre utsträckning förbereda lärjungarna för praktisk verksamhet, särskilt inom hemmets område. Kommunal flickskola skall vara anordnad med såväl sjuårig lärokurs, anknuten till folkskolans fjärde klass, som sexårig lärokurs, anknuten till folkskolans sjätte klass. De båda kurserna kunna upprättas antingen som var för sig fristående eller som med varandra förenade. De äro i de fem högsta klasserna identiskt lika. Sexåriga kursens första klass motsvarar sjuåriga kursens andra klass. Samläsning mellan de båda kurserna kan i viss utsträckning förekomma. Inom de två högsta klasserna skall undervisningen vara anordnad antingen på både en teoretisk och en prak-

tisk utbildningslinje eller på endera av dessa linjer. Kommunal flickskola skall stå öppen för lärjungar, oberoende av deras hemorter. Förekomma terminsavgifter, så får högre belopp ej bestämmas för lärjunge, som icke tillhör skolområdet, än som i motsvarande fall skulle påförts lärjunge från skolans eget område. Frågor om nedsättning av eller befrielse från terminsavgift avgöras av en terminsavgiftsnämnd, bestående av inspektor, rektor och en av den anslagsbeviljande korporationen utsedd ledamot jämte en inom skolans kollegium av detta vald suppleant för inspektor. Stadsfullmäktiges val av sådan ledamot för tiden 1 juli 1945—30 juni 1949 ägde rum den 18 juni 1945.

Skolgången avslutas icke med någon examen. Den kompetens, som medföljer godkänt avgångsbetyg från högsta klassen, och som, utom vad beträffar inträde å gymnasium, väsentligen överensstämmer med realexamens kompetens, har därför ingen författningsenlig benämning men brukar i fråga om teoretisk linje kallas normalskolekompetens. En däremot svarande behörighet är efter särskilda beslut av k. m:t förenad med godkänt avgångsbetyg från praktisk linjes högsta klass.

De kommunala flickskolorna i Stockholm—Södermalms, Bromma, Kungsholmens, Vasastadens, Normalmals och Östermalms kommunala flickskolor — upprättades, enligt beslut av k. m:t den 9 juni 1939, den 1 juli samma år genom att kommunen övertog flertalet enskilda högre flickskolor i Stockholm (se närmare här om kommunalkalendern för år 1940).

Enligt det av skolöverstyrelsen fastställda reglementet för skolorna ha dessa gemensam styrelse men var sin rektor liksom och i förekommande fall tillsynslärare. Styrelsen består av fem ledamöter, som jämte två suppleanter väljas, från och med år 1940 för fyra år, av stadsfullmäktige samt av en bland skolornas rektorer med en annan av rektorerna som suppleant, de två sistnämnda utsedda av skolöverstyrelsen. Minst två ledamöter och minst två suppleanter skola vara kvinnor. Rektor, som icke är ledamot av styrelsen, är skyldig närvara vid styrelsens sammanträden och har yttranderätt. Kassarörelse och bokföring, upprättande av avlöningslistor och statsbidragsrequisitioner, upphandlingar och reparationsarbeten å skolfastigheterna, ävensom beredning och fördragning av ekonomiska ärenden handhas enligt avtal mellan folkskoledirektionen och styrelsen av folkskoledirektionens expedition.

För varje skola förordnar skolöverstyrelsen en inspektor och, på skolstyrelsens förslag, som rektor en bland de tjänstgörande lärarna. Har skola manlig rektor, förordnar styrelsen bland de tjänstgörande lärarinnorna en tillsynslärare. För lokalt skild skolavdelning kan styrelsen förordna en bland lärarna som ställföreträdande rektor, vilken åtnjuter kommunalt arvode. Folkskolornas överläkare har under skolornas styrelse det närmaste överinseendet över och led-

FD Flsk

ningen av skolhälsovården. Av styrelsen utses sex skolläkare, en för varje skola, och tre heltidsanställda skolsköterskor.

Skolornas område, som är gemensamt och utgöres av Stockholms stad, må av styrelsen uppdelas i lärungedistrikt för de särskilda skolorna. Sådan uppdelning har hittills ej vidtagits.

Teoretisk linje förekommer vid alla skolorna, praktisk linje tills vidare endast vid skolan å Norrmalm.

De kommunala flickskolorna omfatta vårterminen 1946 inalles 130 avdelningar med 3,996 lärjungar. Fr. o. m. höstterminen 1941 upprättas begynnelseklasser av 6-årig linje endast vid skolorna å Södermalm och Norrmalm såsom fristående; övergångsvis kvarstå tills vidare grupper av förenad linje i högre klasser vid skolorna i Kungsholmen och Vasastaden. Beträffande de olika skolavdelningarnas lokala förläggningar, se nedan under de särskilda skolorna.¹⁾

Vid samtliga skolavdelningar finnas skolbibliotek. Dessa omfattade den 31 december 1945 tillsammans 64,230, därav vid Södermalms kommunala flickskola 13,791, vid Bromma 4,560, vid Kungsholmens 4,661, vid Vasastadens 13,883, vid Norrmalms 17,506 och vid Östermalms 9,829 band.

Författningar. Reglemente för de kommunala flickskolorna i Stockholm, fastställt av skolöverstyrelsen 28 juni 1945 (Kf 1945: nr 31). K. stadga 24 sept. 1928 för kommunala flickskolor, med ändr. (se Kfh 1946: sid. 578 och Svf 1945: nr 729). K. mits avlöningsreglemente 11 nov. 1938 för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor, med ändr. (gäller numera endast lärare i övningsämnen). K. kung. 12 maj 1939 med tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet 11 nov. 1938 för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor. Avlöningsreglemente 30 juni 1943 för de högre kommunala skolorna (Kfh 1946: sid. 1207). K. kung. 30 juni 1943 med tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet för de högre kommunala skolorna (Kfh 1946: sid. 1236). K. kung. 30 juni 1943 med särskilda bestämmelser i fråga om övergången till avlöningsreglementet för de högre kommunala skolorna (Kfh 1946: sid. 1237). K. kung. 30 juni 1943 ang. ersättning åt vissa biträdande lärare och timlärare vid de högre kommunala skolorna (Kfh 1946: sid. 1238). K. kung. 29 juni 1945 med provisoriska avlöningsbestämmelser under budgetåret 1945/1946 för lärare i övningsämnen vid de högre kommunala skolorna. K. kung. 29 juni 1945 ang. provisorisk avlöningsförstärkning och provisoriskt dyrtorstillägg under budgetåret 1945/1946 åt vissa lärare i övningsämnen vid de högre kommunala skolorna.

¹⁾ Fullständiga uppgifter ang. lärarpersonalen m. m. återfinnas i en av skolorna årligen utgiven katalog.

Kristillägg enligt särskilda författningar i varje kvartal. Tjänste- och familjepensionsreglementen 30 juni 1943 för de högre kommunala skolorna (Kfh 1946: sid. 1244, 1259). K. kung. 5 nov. 1943 med föreskrifter rörande tillämpningen av tjänste- och familjepensionsreglementen för de högre folkskolorna m. m. (Kfh 1946: sid. 1270). K. kung. 9 dec. 1938 ang. statsbidrag till avlöning av lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor, med ändr. (Kfh 1946: sid. 1240). K. kung. 29 juni 1945 ang. statsbidrag för redovisningsåret 1945/1946 till avlöning av lärare vid de högre kommunala skolorna. K. kung. 15 juli 1944 ang. statsbidrag till hälsovården vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor och praktiska mellanskolor (Kfh 1946: sid. 612). K. kung. 30 april 1942 ang. delaktighet i lärarinnornas pensionsanstalt för vissa lärarinnor vid kommunala flickskolor. K. kung. 15 juni 1935 ang. delaktighet i lärarinnornas pensionsanstalt för vissa övningslärarinnor vid kommunala flickskolor, med ändr. K. kung. 17 maj 1935 om tillägg till reglementet för de enskilda läroanstalternas vikariatskassa. Skrivelse från skolöverstyrelsen 29 juni 1939 rör. undervisningsplan för skolorna, med ändr.

Avlöningar utgå enligt avlöningsreglementet och övriga ovannämnda statliga författningar samt enligt tillägget till reglementet för de enskilda läroanstalternas vikariatskassa (författningar; se ovan). Rektorstjänsten vid skolan å Södermalm tillhör grupp I i avlöningsreglementet, rektorstjänsterna vid de fem övriga skolorna grupp II. De ställföreträdande rektorerna uppbära kommunalt arvode med 1,140 kr. för kalenderår jämte rörligt tillägg enligt grunderna för 1937 års kommunala lönerreglering. Till tillsynsläraren vid skolan i Vasastaden utgår kommunalt arvode med 150 kr. för läsår utan rörligt tillägg.

De utgående arvoden till läkarna vid de kommunala flickskolorna äro beräknade efter 2,75 kr. per elev och år utan rörligt tillägg.

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 3,683,660 kr., kapitalbudgeten, av lånemedel i linjen 1,177,055 kr., inom linjen 241,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 2,058,740 kr. (därav statsbidrag 1,598,600 kr.).

Styrelse och dess expedition.

Styrelse

(för åren 1944—1947).

Beijer, f. Janson, G. L. M. (Gunda), fru, stadsfullm.; Ewerlöf, f. Löwenadler, Elsa H. E. J., fru, stadsfullm.; Grimlund, H. V. A., rektor, vice ordf.; Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; ordf.; Tengné, f. Gawell, Lilly F., rektor (representant för rektorerna); Wedberg-Larsson, A. A. Elvira, fru, stadsfullm.

Suppleanter: Jonsson, f. Lundquist, Clary H., fru, stadsfullm.; Rothstein, f. Rothstein, M. A. M. (Greta), rektor (representant för rektorerna); Söderberg, Gertie, rektor vid stadens hushållstekniska mellanskola.

Sekreterare (1,800 kr.).

Ölje, E. J. V., rektor vid norra kommunala mellanskolan; träffas å styrelsens expedition, Fridhemsgatan 17, K.; t. 50 40 79, dagligen 9—9,30 (under ferier endast tisdagar).

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 324).

Södermalms kommunala flickskola.

Södermalms kommunala flickskola motsvarar förutvarande Södermalms högre läroanstalt för flickor utom dess gymnasium, Lychouska skolan och Anna Schulheis' skola. Skolan är organiserad med fristående 7- och 6-åriga linjer och omfattar vårterminen 1946 35 klassavdelningar, av vilka 23 äro förlagda till skolfastigheten, Timmermangatan 21, och 12 till lokaler i Sofia skola, Skånegatan 117. Antalet lärjungar är inalles 1,093.

Inspektor.

Zetterquist, M. F., kyrkoherde.

Rektor.

Tengné, f. Gawell, Lilly F.; träffas å rektors-expeditionen, Timmermangatan 21, Sö.; t. 40 65 29, under lästerminerna varje lördag utom lördagar 12,30—13.

Ett *extra kontorsbiträde* (2,640 kr.).

Ställföreträdande rektor (1,140 kr.).

Avdelningen Skånegatan 117, Sö.: **Boström, Eva M.**; t. 41 41 18.

Läkare.

Pettersson, H. T.; t. 42 09 20.

En *extra skolsköterska* (3,060 kr.) gemensam med Kungsholmens kommunala flickskola.

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektor (självskr.); **rektor** (självskr.); **Jonsson, f. Lundquist, Clary H.**, fru, stadsfullm. (för tiden 1 juli 1945—30 juni 1949).

Suppleant för inspektor: **Boström, Eva M.**

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Ahlm, E. G.; t. 42 06 63.

Två e. o. expeditionsvaktsbiträden (III).

Bromma kommunala flickskola.

Bromma kommunala flickskola, förutvarande Äppelvikens elementarskola, är organiserad med 7-årig linje och omfattar vårterminen 1946 18 avdelningar, förlagda till fastigheten Älviksvägen 97, Äppelviken. Antalet lärjungar är 556.

Inspektor.

Holmgren, F. J. D., kyrkoherde.

Rektor.

Moll, Sonja A. M.; träffas å rektors-expeditionen, Älviksvägen 97, Äppelviken; t. 25 19 62, under lästerminerna varje lördag utom lördagar 10—10,30.

Ett *e. o. kontorsbiträde* (V).

Läkare.

Appelberg Ulfsparré, Elsa I.; t. 50 88 80.

En *extra skolsköterska* (3,060 kr.) (gemensam med Vasastadens kommunala flickskola).

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektor (självskr.); **rektor** (självskr.); **Wangson, t. Wallin, Inez I. F.**, fru (för tiden 1 juli 1945—30 juni 1949).

Suppleant för inspektor: **Malmer, f. Rosenberg, Selma Ch.**, lärarinna.

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Jacobsson, F. A. H.; t. 25 19 62 (aukn.).

Kungsholmens kommunala flickskola.

Kungsholmens kommunala flickskola motsvarar förutvarande Kungsholms elementarskola för flickor. Den är organiserad med förenad 7- och 6-årig linje och omfattar vårterminen 1946 19 avdelningar, förlagda till skolfastigheten vid Västerbroplan vid Rålambshov. Antalet lärjungar är 603.

Inspektor.

Göransson, Hardy P., överdirektör, stadsfullm.

Rektor.

Rothstein, f. Rothstein, M. A. M. (Greta); träffas å rektors-expeditionen, Rålambshovsskolan, K.; t. 50 09 52, under lästerminerna varje lördag utom lördagar 13—13,30.

Ett *extra kontorsbiträde* (2,400 kr.).

Läkare.

Naglo, O. N. O.; t. 50 00 70.

En *extra skolsköterska* (3,060 kr.) (gemensam med Södermalms kommunala flickskola).

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektor (självskr.); **rektor** (självskr.); **Hansson, A. B. N.**, e. o. assistent (för tiden 1 juli 1945—30 juni 1949).

Suppleant för inspektor: **Danielsson, Gerda**
A. V., lärarinna.

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Wistrand, S. G.; t. 50 09 52 (ankn.).

Vasastadens kommunala flickskola.

Vasastadens kommunala flickskola motsvarar förutvarande Wallinska skolan, Ählinska skolan samt Vasa högre flickskola. Kommunala flickskolan är organiserad med förenad 7- och 6-årig linje och omfattar vårterminen 1946 19 avdelningar, vilka äro förlagda till förhyrda lokaler, nämligen 14 i Dalagatan 18, och 5 i Hälsingegatan 2. Antalet lärjungar är 592.

Inspektor.

Brolin, J. O. H., f. d. arkivråd.

Rektor.

Heimbürger, Karin; träffas å rektorsexpeditionen, Dalagatan 18, *Va.*; t. 32 48 18, under lästerminerna varje lösdag utom lördagar 10—11.

Ett *e. o. kontorsbiträde* (V).

Tillsynslärlarinna (150 kr.).

Avdelningen Hälsingegatan 2, *Va.*, **Elliott, f. Gustafsson, M. E. A.** (Lisa); t. 30 09 02.

Läkare.

Dahlquist, Irma E. W.; t. 20 45 01.

En *extra skolsköterska* (3,060 kr.) (gemensam med Bromma kommunala flickskola).

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektor (självskr.); **rektor** (självskr.); **Hedström, f. Nilsson, Birgit C.**, fru (för tiden 1 juli 1945—30 juni 1949).

Suppleant för inspektor: **Elliott, f. Gustafsson, M. E. A.** (Lisa).

E. o. vaktmästare (1 kl.) (VIII).

Gustafsson, f. Karlsson, Edit K.; t. 32 48 18.

Ett *e. o. expeditionsvaktsbiträde* (III).

Norrmalms kommunala flickskola.

Norrmalms kommunala flickskola motsvarar förutvarande Ateneums för flickor elementarskoleavdelning, Brummerska skolan och Annaskolan-Detthowska skolan. Den är organiserad med fristående 7- och 6-årig linje — i vissa klasser dock förenade linjer — samt med teoretisk och praktisk lärokurs. Skolan omfattar vårter-

minen 1946 20 avdelningar, av vilka 13 äro förlagda i fastigheten Johannesgatan 18 och 7 till förhyrda lokaler, Eriksbergsgatan 10, med ett sammanlagt lärjungeantal av 581, varav 18 å 2 avdelningar av praktisk linje, förlagda till Johannesgatan 18.

Inspektor.

Hamberg, Astrid, f. d. rektor.

Rektor.

Ramstedt, Agnes H.; träffas å rektorsexpeditionen, Johannesgatan 18, *C.*; t. 10 36 90, under lästerminerna varje lösdag utom lördagar 12,15—13.

Ett *e. o. kontorsbiträde* (V).

Ställföreträdande rektor

(1,140 kr.).

Avdelningen Eriksbergsgatan 10, *Ö.*: **Edelstam, Ester G.**; t. 11 55 35.

Läkare.

Nordenfelt, P. J.; t. 60 33 52.

En *extra skolsköterska* (3,060 kr.) (gemensam med Östermalms kommunala flickskola).

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektor (självskr.); **rektor** (självskr.); **Borell, S. Berit L.**, fl. lic (för tiden 1 juli 1945—30 juni 1949).

Suppleant för inspektor: **Edelstam, Ester G.**

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Hillerudh, E. G. E.; Johannesgatan 18; t. 206027.

E. o. vaktmästare (1 kl.) (VIII).

Stake, J. W.; Eriksbergsgatan 10; t. 11 55 35.

Östermalms kommunala flickskola.

Östermalms kommunala flickskola motsvarar förutvarande Lyceum för flickor, Oskars högre flickskola, Margaretaskolan och Anna Sandströms skola utom förstnämnda skolas gymnasium, vilket kvarstår som självständigt skolföretag. Den är organiserad med 7-årig linje samt med teoretisk lärokurs. Skolan omfattar vårterminen 1946 19 avdelningar, samtliga i den till kommunen överlätna skolfastigheten Banérgatan 38—40. Lärjungeantalet är 573.

Inspektor.

Stiernstedt, S. E. W. G., frih., verkst. direktör.

Rektor.

Beckman, O. Elsa; träffas å rektorsexpeditionen, Banérgatan 38—40, Ö.; t. 62 48 63, under lästörminerna varje lösdag utom lördagar 15—15,30.

Ett e. o. kontorsbiträde (V).

Läkare.

Gyllencreutz, Sara A. H.; t. 20 80 20.

En *extra skolsköterska* (3,060 kr.) (gemensam med Norrmalms kommunala flickskola).

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektör (självskr.); **rektor** (självskr.); **Beijer, f. Jansson, G. L. M.** (Gunda), fru, stadsfullm. (för tiden 1 juli 1945—30 juni 1949).

Suppleant för inspektör: **Wijkander, H. M.** (Maja), lärarinna.

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Forss, E. G.; t. 61 44 84.

Kommunala mellanskolorna.

Kommunerna äro jämlikt k. stadgan den 2 juni 1933 för kommunala mellanskolor be- myndigade att upprätta kommunala mellanskolor. Kommunal mellanskola har till ändamål att bereda lärjungar, som genomgått folkskola, anordnad enligt A- eller B-form i gällande normalplan och omfattande minst sexårig lärokurs, eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta den allmänt medborgerliga bildning, som vitsordas genom realexamen.

I Stockholm äro tvenne kommunala mellanskolor upprättade, nämligen den norra och den södra kommunala mellanskolan. Vardera skolan är företrädesvis avsedd för barn, tillhörande motsvarande lärjungedistrikt norr resp. söder om Slussen.

Ledningen av skolorna utövas av en särskild, för dem gemensam styrelse, bestående av skolornas tjänstgörande rektorer samt dessutom fem ledamöter, som jämte tre suppleanter utses av stadsfullmäktige för en tid av fyra år enligt i skolornas reglemente lämnade närmare bestämmelser. Kassarörelse och bokföring handhas enligt särskilt avtal tills vidare av folkskole- direktionen. Skolorna övervakas därjämte av en inspektör, som förordnas av skolöverstyrelsen. För den närmaste ledningen av vardera skolan förordnas av skolöverstyrelsen en bland de tjänstgörande lärarna såsom rektor. Därjämte äger skolstyrelsen vid vardera skolan förordna en lärarinna såsom tillsynslärarinna, om skolan har manlig rektor, eller en lärare såsom tillsyns-

lärare, om skolan har kvinnlig rektor.¹⁾ Folk- skolornas överläkare har under mellanskolornas styrelse det närmaste överinseendet över och ledningen av skolhälsovården. Vidare förordnas av skolstyrelsen en skolläkare för vardera skolan och en heltidsanställd skolsköterska för båda skolorna gemensamt; därjämte kunna eleverna remitteras till de vid folkskolorna anställda skol- läkarna för specialvård med undantag för ortopedisk vård.

De kommunala mellanskolorna omfatta vår- terminen 1946 inalles 46 avdelningar, varav 23 avdelningar i norra skolan och 23 avdelningar i södra skolan med tillsammans 1,327 lärjungar. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning, se nedan under norra och södra skolan.

Vid kommunala mellanskolorna finnas skol- bibliotek, omfattande vid 1946 års ingång vid norra skolan 7,079 band och vid södra skolan 7,260 band.

Författningar. Reglemente för de kommu- nala mellanskolorna i Stockholm, fastställt av skolöverstyrelsen 6 aug. 1945 (Kf 1945: nr 32). K. stadgan 2 juni 1933 för kommunala mellan- skolor, med ändr. (se Kfh 1946: sid. 767). K. kung. 2 juni 1933 ang. tiplan för de kommunala mellanskolorna (Kf 1946: sid. 770). Avlöningsreglemente för de högre kommunala skolorna 30 juni 1943 (Kfh 1946: sid. 1207). Tjänste- och familjepensionsreglementen 30 juni 1943 för de högre kommunala skolorna, med ändr. (Kfh 1946: sid. 1244, 1259). K. kung. 5 nov. 1943 med föreskrifter rör. tillämpningen av tjänste- och familjepensionsreglementena för de högre kommunala skolorna m. m. (Kfh 1946: sid. 1270). K. kung. 30 juni 1943 med tilläggs- bestämmelser till avlöningsreglementet för de högre kommunala skolorna (Kfh 1946: sid. 1236). K. kung. 30 juni 1943 ang. ersättning åt vissa biträdande lärare och tiplärare vid de högre kommunala skolorna (Kfh 1946: sid. 1238). K. kung. 30 juni 1943 ang. avlöning till vissa lä- rare vid de högre kommunala skolorna under tjänstledighet för deltagande i hemvärnsövningar eller hemvärnskurser (Kfh 1946: sid. 1217). K. kung. 30 juni 1943 ang. tillämpning i vissa fall av tjänste- och familjepensionsreglementena för de högre kommunala skolorna å lärare av- gångna med rätt till pension enligt tjänstepen- sionsreglementet för lärare vid högre kommunala skolor (Kfh 1946: sid. 1269). K. mts avlönings- reglemente 11 nov. 1938 för lärare vid kommu- nala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor, med ändr. (Gäller numera endast lärare i övnings- ämnen). K. kung. 11 nov. 1938 med vissa bestä- melser i anledning av ny lönerreglering fr. o. m. 1 jan. 1939 för lärare vid kommunala flickskolor,

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarperso- nalen återfinnas i en av mellanskolorna årligen utgiven katalog.

FD
Msk

kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor. K. kung. 12 maj 1939 med tillägsbestämmelser till avlöningsreglementet 11 nov. 1938 för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor. K. kung. 29 juni 1945 med provisoriska avlöningsbestämmelser under budgetåret 1945/1946 för lärare i övningsämnen vid de högre kommunala skolorna. K. kung. 29 juni 1945 ang. statsbidrag för redovisningsåret 1945/1946 till avlöning av lärare vid de högre kommunala skolorna. K. kung. 29 juni 1945 ang. provisorisk avlöningsförstärkning och provisoriskt dyrtorsttillägg under budgetåret 1945/1946 åt vissa lärare i övningsämnen vid de högre kommunala skolorna. K. kung. 15 juli 1944 ang. statsbidrag till hälsovården vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor och praktiska mellanskolor (Kfh 1946: sid. 612). Reglemente 31 dec. 1919 för statens pensionsanstalt, med ändr.

Avlöningar utgå enligt avlöningsreglementet och övriga ovannämnda statliga löneförfattningar. Båda rektorstjänsterna tillhöra grupp I i avlöningsreglementet. Det fasta arvudet till tillsynslärarinorna utgår vid norra skolan med 180 kr. och vid södra skolan med 140 kr. Vissa från år 1938 kvarstående lärare äga att, till förekommande av minskning i dem genom tidigare bestämmelser medgivna förmåner från skolområdet, uppbära personlig pensionsfyllnad med erforderliga belopp.

De utgående arvudena till läkarna vid de kommunala mellanskolorna äro beräknade efter 2,75 kr. per elev och år utan rörligt tillägg.

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 1,396,170 kr.; inkomster: driftbudgeten 686,800 kr. (därav statsbidrag 670,000 kr.).

Styrelse

(utsedd för åren 1946—1949).

Skolornas rektorer (se nedan), sekr.; **Herlitz**, Ingeborg, försäkrings tjänsteman, stadsfullm.; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Olsson**, Knut M. G., redaktör, stadsfullm.; **Rothstein**, f. Rothstein, M. A. M. (Greta), rektor; **Söderblom**, f. Hansson, Anna Lisa, fil. kand.

Suppleanter: **Lund**, B. A., komminister, stadsfullm.; **Lundin**, f. Fornstedt, Sigrid A., f. d. barnavårdsman; **Sjöberg**, H. O., banktjänsteman.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 324).

Inspektor.

Sandwall, F. V., f. d. lektor.

Norra kommunala mellanskolan.

Den norra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1946 23 avdelningar (därav 21 blandade och 2 flickavdelningar), av vilka 19 äro förlagda till skolbyggnaden, Drottningholmsvägen 28, och 4 till Olovslunds skola. Antalet lärjungar utgör inalles 666.

Rektor.

Öije, E. J. V.; träffas å rektorsexpeditionen, Fridhemsgatan 17, K., t. 50 40 79, under terminerna varje läsdag 9—9,30.

Ett e. o. första kontorsbiträde (VII).

Tillsynslärarinna.

Carlsson, Elsa A.

Läkare.

Ottander, C. O. C.; t. 50 28 05.

En *extra skolsköterska* (3,276 kr.) (gemensam med södra kommunala mellanskolan).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Andersson, O. H. F., tfj.

En *värmeledningsskötare* (9), en *baderska* (3).

Södra kommunala mellanskolan.

Den södra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1946 23 avdelningar (därav 19 blandade och 4 flickavdelningar), av vilka 17 äro förlagda till skolbyggnaden, Hornsgatan 93, 4 till Enskede skola och 2 till Midsommarkransens skola. Antalet lärjungar utgör inalles 661.

Rektor.

Kristianson, F. A.; träffas å rektorsexpeditionen, Hornsgatan 93, Sv., t. 40 47 73, under terminerna alla läsdagar 12,30—13.

Ett e. o. första kontorsbiträde (VII).

Tillsynslärarinna.

Bergström, f. Möller, Anna M.

Läkare.

Allewin, Sofia Ch.; t. 32 07 70.

En *extra skolsköterska* (3,276 kr.) (gemensam med norra kommunala mellanskolan).

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (9).

Persson, J. A.

En e. o. biträdande vaktmästare och värmeledningsskötare (VII), en e. o. baderska (III).

Praktiska mellanskolorna.

Jämlikt k. m:ts förnyade stadga den 7 juni 1934 för högre folkskolor, äro kommunerna bemyndigade att på sätt nämnda stadga föreskriver upprätta högre folkskolor. Sådan högre folkskola skall hava till ändamål att, såsom överbbyggnad till den egentliga folkskolan, bereda ungdom, som genomgått egentlig folkskola eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta ett högre mått av allmänt medborgerlig och praktisk bildning, utan att de unga därigenom dragas från sina vanliga levnadsförhållanden eller nödig övning i praktiskt arbete. Högre folkskola må, allt efter förhållandena, kunna anordnas antingen såsom allmän högre folkskola, i vilken undervisningen erhåller en mera allmän läggning, eller såsom yrkesbestämd högre folkskola, i vilken undervisningen inriktas på visst yrke eller viss yrkesgrupp.

De högre folkskolorna i Stockholm äro jämlikt k. brev den 15 augusti 1933 försöksvis tills vidare anordnade som fyraåriga praktiska mellanskolor, samtliga byggande på sexårig folkskolekurs. Dessa skolor hava i enlighet med gällande reglemente erhållit namnen Stockholms stads handelsmellanskola, Stockholms stads tekniska mellanskola samt Stockholms stads hushållstekniska mellanskola. Skolöverstyrelsen har provisoriskt fastställt undervisningsplaner för skolorna. Vid avgången från högsta klassen avlägga eleverna vid skolan praktisk realexamen.

För varje skola skall finnas en särskild styrelse. Enligt gällande reglemente skall sådan styrelse bestå av, förutom skolans tjänstgörande rektor, fyra ledamöter jämte två suppleanter. Dessa utses av folkskoleledningen för en tid av fyra år enligt i reglementet lämnade närmare bestämmelser och enligt stadsfullmäktiges beslut den 2 december 1935. Kassarörelse och bokföring handhavas tills vidare enligt särskilt avtal av folkskoleledningen. Skolorna övervakas därjämte av en inspektör, som förordnas av skolöverstyrelsen. För den närmaste ledningen av skolorna förordnas av skolöverstyrelsen en bland de tjänstgörande lärarna såsom rektor. Därjämte äger skolstyrelsen vid handelsmellanskolan förordna en lärarinna som tillsynslärare, om skolan har manlig rektor, eller en lärare såsom tillsynslärare, om skolan har kvinnlig rektor.

Skolhälsovården ombesörjes under ledning av folkskolornas överläkare av en skolläkare för varje skola samt av en heltidsanställd skolsköterska för samtliga skolor gemensamt (förordnas av skolstyrelsen). Därjämte kunna eleverna remitteras till de vid folkskolorna anställda skolläkarna för specialvård.

Antalet avdelningar inom de praktiska mellanskolorna är vårterminen 1946 inalles 71 med tillsammans 1,881 lärjungar. Beträffande de

olika avdelningarnas förläggning se nedan under de särskilda skolorna.¹⁾

Vid praktiska mellanskolorna finnas skolbibliotek, omfattande vid 1946 års ingång vid handelsmellanskolan 8,143 band, vid tekniska mellanskolan 5,560 band och vid hushållstekniska mellanskolan 6,941 band.

Författningar. Reglemente för Stockholms stads praktiska mellanskolor och högre folkskolor, fastställt av k. m:t 23 aug. 1935 (Kf 1935: nr 25). K. stadga 7 juni 1934 för högre folkskolor, med ändr. (Kfh 1946: sid. 810). Avlösningsreglemente 30 juni 1943 för de högre kommunala skolorna (Kfh 1946: sid. 1207) jämte tilläggsbestämmelser och särskilda bestämmelser samma dag (Kfh 1946: sid. 1270, 1236). K. kung. 30 juni 1943 ang. ersättning åt vissa biträdande lärare och timlärare vid de högre kommunala skolorna (Kfh 1946: sid. 1238). K. kung. 29 juni 1945 med provisoriska avlösningsbestämmelser under budgetåret 1945/1946 för lärare i övningsämnen vid de högre kommunala skolorna. K. kung. 29 juni 1945 ang. provisorisk avlösningsförstärkning och provisoriskt dyrtorstillägg under budgetåret 1945/1946 åt vissa lärare i övningsämnen vid de högre kommunala skolorna. K. kung. 29 juni 1945 ang. statsbidrag för redovisningsåret 1945/1946 till avlöning av lärare vid de högre kommunala skolorna. K. kung. 15 juli 1944 ang. statsbidrag till hälsovården vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor och praktiska mellanskolor (Kfh 1946: sid. 612). Tjänste- och familjepensionsreglementen 30 juni 1943 för de högre kommunala skolorna, med ändr. (Kfh 1946: sid. 1244, 1259). K. kung. 5 nov. 1943 med föreskrifter rörande tillämpningen av tjänste- och familjepensionsreglementen för de högre folkskolorna m. m. (Kfh 1946: sid. 1270). Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare m. fl. vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. (enl. SF:s beslut 15 dec. 1924 i tillämpliga delar gällande jämväl för rektorer vid högre folkskolorna). Reglemente ang. tilläggs pension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. Reglemente 31 dec. 1919 för statens pensionsanstalt, med ändr.

Avlöningar utgå enligt avlösningsreglementet och övriga ovannämnda statliga författningar. Rektorstjänsten vid handelsmellanskolan tillhör grupp I i avlösningsreglementet, rektorstjänsterna vid tekniska och hushållstekniska mellanskolorna grupp II. Arvodet till tillsynslärarinnan vid handelsmellanskolan utgår med 180 kr. Kommunala arvoden utan rörligt till-

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i de av resp. skolor årligen utgivna katalogerna.

lägg utgå till bitr. rektorn vid Grevesmühl-ska avdelningen av handelsmellanskolan och till tillsynslärarna vid tekniska och hushållstek-niska mellanskolorna. Från år 1938 kvarstående ordinarie lärare äga att, till förekommande av minskning i dem genom tidigare bestämmelser medgivna förmåner, uppbära personlig pensions-fyllnad med erforderligt belopp.

De utgående arvoden till läkarna vid de praktiska mellanskolorna äro beräknade efter 2,75 kr. per elev och år utan rörligt tillägg.

Handelsmellanskolan.

Handelsmellanskolan omfattar 28 avdelningar, av vilka 15 äro förlagda till Klara skola och 13 till Ringvägen 66. Antalet elever utgör till-sammans 736.

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 777,084 kr.; inkomster: driftbudgeten 398,730 kr. (därav statsbidrag 394,100 kr.).

Styrelse

(för åren 1944—1947).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Hjalmarson, J. H.**, verkst. direktör; **Larsson, Oscar E.**, borgar-råd, stadsfullm., ordf.; **Nyberg, J.**, lektor vid Stockholms handelsgymnasium, vice ordf.; **Wallin, H. E.**, kassör, kassaförvaltare.

Suppleanter: **Eriksson, K.**, f. d. försäkringsdi-rektör; **Karlsson, Hans G. B.**, tjänsteman.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 324).

Inspektör.

Vakant.

Rektor.

Henning, K. S.; träffas under terminerna å rektors-expeditionen, Klara Västra Kyrkogata 14—16, C., t. 11 84 20, säkrast måndagar, torsdagar och fredagar 10,15—11 samt å rektorsexpe-ditionen, Ringvägen 66, Sö., t. 42 21 30 säk-rast tisdagar och onsdagar 10,15—11.

En *e. o. vaktmästare (1 kl.)* (VIII) (vid skolan Ringvägen 66, gemensam med hushålls-tekniska mellanskolan), ett *e. o. första kontorsbiträde (VII)*, ett *e. o. expeditiönsvaks-biträde (III)*.

Läkare.

Hammar, C. B. M. (för gossar); t. 32 49 94.
Berg, Henny M. (för flickor); t. 41 28 27.

En *extra skolsköterska* (3,060 kr.) (ge-mensam för de praktiska mellanskolorna).

Tekniska mellanskolan.

Den tekniska mellanskolan omfattar 23 av-delningar, av vilka 12 äro förlagda till Engel-

brekts skola och 11 till Maria skola. Antalet elever utgör tillsammans 659.

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 652,371 kr.; inkomster: driftbudgeten 334,240 kr. (statsbidrag).

Styrelse

(för åren 1944—1947).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Berthelius, F.**, överingenjör, vice ordf. och kassaförval-tare; **Hansson, A. B. N.**, e. o. assistent; **Larsson, Oscar E.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Svensson, G. A.**, byggmästare.

Suppleanter: **Engström, W. S. L.**, ingenjör; **Lindström, M. S.**, tf. direktörsassistent, stads-fullm.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 324).

Inspektör.

Hultman, G. H., f. d. chefsingenjör.

Rektor.

Lönnholm, J. M. E.; träffas å rektorsexpeditionen, Valhallavägen 76, Ö., t. 11 84 14, under ter-minerna säkrast tisdagar, onsdagar, torsdagar och oftast fredagar 10,15—10,45. Expedition-en öppen alla läsdagar 9—11 samt 12,15—16.

En *e. o. vaktmästare (1 kl.)* (VIII), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII).

Läkare.

Ekehorn, J. E. G.; t. 50 40 77 (bostaden 25 57 39).

En *extra skolsköterska* (3,060 kr.) (ge-mensam för de praktiska mellanskolorna).

Hushållstekniska mellanskolan.

Den hushållstekniska mellanskolan omfattar 20 avdelningar, av vilka 13 äro förlagda till Väst-mannagatan 19 och 7 till Ringvägen 66. Antalet elever utgör tillsammans 455.

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 613,498 kr.; inkomster: driftbudgeten 307,560 kr. (därav statsbidrag 301,000 kr.).

Styrelse

(för åren 1944—1947).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Enström, Ellen F.**, skolköksinspektris, kassaförval-tare; **Hedén, f. Cederlund, Eva H. M.**, f. d. folkskollärarinna; **Larsson, Oscar E.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Ramstedt, Eva J. A.**, f. d. lektor, vice ordf.

Suppleanter: **Andreen, E. Andrea**, e. o. över-läkare; **Kjederqvist, Anna H. M.**, rektor.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 324).

Inspektor.

Lilliehöök, f. Berndes, Eleonor M., ordf. i Sveriges husmodersföreningars riksförbund.

Rektor.

Söderberg, Gertie; träffas å rektorsexpeditionen, Västmangatan 19 (uppgång C), Va., t. 30 32 67, under terminerna måndagar, tisdagar, onsdagar och torsdagar 11,80—12 samt

å expeditionen, Ringvägen 66, Sö., t. 42 21 30, fredagar 11,80—12. Expeditionen, Västmangatan 19, hålles öppen alla läsdagar (utom lördagar) 9—12 och 13—15 samt lördagar 9—12.

En e. o. vaktmästare (1 kl.) (VIII) (vid skolan Ringvägen 66, gemensam med handelsmellanskolan), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), en extra expeditiönsvakt (1,560 kr.).

Läkare.

Allvin, Sofia Ch.; t. 32 07 70.

En extra skolsköterska (3,060 kr.) (gemensam för de praktiska mellanskolorna).

Stockholms stads lärlings- och yrkesskolstyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Lärlings- och yrkesskolstyrelsen.

Polhemsgatan 35—39, K.; telefoner och expeditionstid: se nedan. Styrelsens sammanträden hållas i yrkesskolornas nybyggnad, Polhemsgatan 35—39, K., i regel andra tisdagen i varje månad under läs-terminerna.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 19 november 1917 att uppdraga ledningen av stadens yrkesskolor åt en fristående yrkesskolenämnd. Vid den kommunala omorganisationen år 1920 ombildades denna till *Stockholms stads lärlings- och yrkesskolstyrelse*.

Jämlikt k. m:s förnyade stadga den 4 november 1921 för den kommunala yrkesundervisningen (yrkesskolestadgan) äro kommunerna bemyndigade att upprätta vissa skolor för yrkesundervisning. Förvaltningen av de enligt nämnda stadga av Stockholms stad anordnade lärlings- och yrkesskolorna samt handläggningen av därmed sammanhängande ärenden handhaves av lärlings- och yrkesskolstyrelsen, som även har att bereda frågor om anslag av stadens medel till institutioner eller enskilda för bedrivande av yrkesskolundervisning samt handhava förvaltningen av härför beviljade anslag.

Lärlings- och yrkesskolstyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, av vilka sju väljas av stadsfullmäktige och den åttonde utses av lärlings- och yrkesskolstyrelsen bland rektorer på sätt i skolornas reglemente bestämmes. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Tillsynen öfver de olika lärlings- och yrkesskolorna skall under lärlings- och yrkesskolstyrelsens öfverinseende utövas av särskilda nämnder, bestående av, förutom resp. skolas rektor, den rektor, som är ledamot av lärlings- och yrkesskolstyrelsen, tre för två år valda personer, av vilka en, tillika ordförande, utses av lärlings- och yrkesskolstyrelsen och de två andra av vederbörande arbetsgivar-, resp. arbetarorganisation. Näm-

den för beredskapskurserna för verkstadsindustrin består av två representanter, utsedda av lärlings- och yrkesskolstyrelsen, en representant för arbetsgivarna, utsedd av Sveriges verkstadsförening, en representant för arbetarna, utsedd av Svenska metallindustriarbetareförbundet samt en representant, utsedd av Stockholms stads arbetslöshetsnämnd och en utsedd av Stockholms stads arbetsförmedling. Dessa nämnder äga att, enligt de föreskrifter lärlings- och yrkesskolstyrelsen meddelar, besluta i fråga om smärre ärenden. Respektive nämnders åtgärder skola vid styrelsens följande sammanträde anmälas och godkännas. Vid skolorna för handel skola finnas två nämnder, en nämnd för affärsbiträdesskolorna och en nämnd för kontoristskolorna. Dessa nämnder skola vardera utgöras av, förutom skolornas rektor, den rektor, som är ledamot av lärlings- och yrkesskolstyrelsen, och fem för två år av styrelsen valda ledamöter, av vilka en, som styrelsen därtill utser, skall vara nämndens ordförande. Av de valda ledamöterna skall eljest inom nämnden för affärsbiträdesskolorna en vara representant för arbetsgivarna och en representant för de yrkesanställda inom detaljhandeln samt inom nämnden för kontoristskolorna, en vara representant för arbetsgivarna och en för de yrkesanställda inom kontorsvärlden.

Ledningen av samtliga skolor utövas under lärlings- och yrkesskolstyrelsens och resp. skolnämnders inseende av fyra av skolöverstyrelsen utsedda rektorer, därav en för skolorna för hantverk och industri, utom skolorna för klännings-sömmerskor, damskräddare och hattmodister, en rektor för skolorna för klännings-sömmerskor samt husligt arbets sömnadskurser, damskräddare och hattmodister, en för skolorna för husligt arbete och en för skolorna för handel. Den förstnämnde är dessutom av lärlings- och yrkesskolstyrelsen utsedd till direktör.

Uppsikt öfver lärlings- och yrkesskolornas verksamhet utövas av en av skolöverstyrelsen förordnad inspektör.

Författningar. Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av skolöverstyrelsen 10 sept. 1926, med ändr. K. brev 31 jan. 1941 med särskild föreskrift rörande

sammansättningen av Stockholms stads lärlings- och yrkesskolstyrelse (Kf 1940: nr 73). K. m. ts förnyade stadga 4 nov. 1921 för den kommunala yrkesundervisningen, med ändr. (Kfh 1946: sid. 485). K. kung. 4 nov. 1921 ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning, med ändr. (Kfh 1946: sid. 510).

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 4,897,884 kr., kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 425,000 kr.; dessutom förlagsmedel 200,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,997,387 kr. (därav statsbidrag 809,000 kr.).

Lärlings- och yrkesskolstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Bäckman, O. H., grosshandlare.

Övriga ledamöter.

*Carlberg, B. C., överingenjör, stadsfullm.

Eriksson, Arthur W., montör, stadsfullm.

Herlitz, Ingeborg, försäkringstjänsteman, stadsfullm.

Ingelstam, E. P. G., direktör (utsedd av lärlings- och yrkesskolstyrelsen).

*Johansson, f. Myhrström, Elin M. K., sättrarinna, stadsfullm.

*Karlssohn, Hans G. B., tjänsteman.

Åstrand, N., ombudsman, stadsfullm.

Sekreterare (3,120 kr.).

Robach, E. C., f. d. ekonomidirektör; Brunkebergstorg 13, C.; t. »folkskoledirektionen»; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11.

Lärlings- och yrkesskolstyrelsens delegerade.

Delegerade för prövning av ansökningar till lediga befattningar.

Larsson, Oscar E., ordf.; Carlberg, B. C.; Herlitz, Ingeborg; Åstrand, N.

Delegerade för inköps- och statfrågor.

Larsson, Oscar E., ordf.; Carlberg, B. C.; Åstrand, N.

Delegerade för prövning av ansökningar om statsstipendier.

Eriksson, Arthur W.; Göransson, f. Rylander, Inez O.; Ingelstam, E. P. G.; Karlsson, Hans G. B.; Kjederqvist, Anna H. M.; Schött, P. A. R.

Delegerade för flitpengar.

Johansson, f. Myhrström, Elin M. K., sättrarinna, stadsfullm.; Karlsson, Hans G. B., tjänsteman.

Delegerade för behandling av frågor rörande växlingsklasser.

Larsson, Oscar E., ordf.; Carlberg, B. C.; Ingelstam, E. P. G.; Åstrand, N.

Av arbetsgivare- och arbetareorganisationer utsedda delegerade för behandling av frågor rörande växlingsklasser.

För mekanikerskolan: Styrman, G. A., verkst. direktör, stadsfullm.; Norberg, S. A., mekaniker.

För svedstrikerskolan: Hultkrantz, J. G., ingenjör; Larsson, K. W., elektrisk montör.

För smedskolan: Grönberg, B. G., smidesmästare; Larsson, J. E. V., smidesarbetare.

För svetsarskolan: Ingelman, G. M. R., civilingenjör; Strand, L. P., svetsare.

För värme- och sanitetsmontörer: Elvin, N. H. S., ingenjör; Wasén, H., ombudsman.

För målarerskolan: Gustavson, A. V. N., målarmästare, stadsfullm.; Andersson, S. O., ombudsman.

För bilmekanikerskolan: Ahlrot, G. E., civilingenjör; Reberg, A. E., ombudsman.

För bleck- och plåtslagarskolan: Andersson, K. M., metalltryckare; Hessler, I. N., ombudsman.

Delegerade för prövning av ansökningar från elever vid handelsskolorna om befrielse från och nedsättning i terminsavgifter.

Eriksson, Arthur W.; Karlsson, Hans G. B.; Schött, P. A. R.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av lärlings- och yrkesskolstyrelsens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Eckerström, E. L. T., ombudsman.

Hultberg, N. F., direktör.

Wallin, H. E., kassör, ordf.

Suppleanter:

Plan, J. H., skomakeriarbetare.

Ström, J. R., fabrikör.

LyS

Central förvaltning.

Styrelsens expedition.

Polhemsgatan 35—39, K.; postgirokontonr 3031; t. 52 03 40; expeditionstid: 8,30—11,30, 12,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14).

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 209,687 kr.; inkomster: driftbudgeten 209,687 kr.

Direktör (C).

Ingelstam, E. P. G. (se sid. 359); Polhemsgatan 35, K.; t. 52 03 40 (även direkt 50 23 97); mottagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar 13—14.

Direktörsassistent, tillika inspektör (23).

Lindström, M. S., stadsfullm., tf.

Kamrerare (1 kl.) (21).

Gustafson, J. A. T.; t. 50 23 49.

Förste kammarskrivare (17).

Jäderlund, G. E.

Kammarskrivare (15).

Hellner, K. G. A., tf.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Ljungh, A. V. (Astrid); kassakontoret hålles öppet 9,30—11,30 och 12,30—15 (lördagar 12—14).

Kontorsskrivare (9).

Lagerqvist, Greta.

Expeditionsvakt (6).

Hofberg, P. E.

Tre första kontorsbiträden (7), ett extra första kontorsbiträde (3,912 kr.), tre kontorsbiträden (5), ett e. o. kontorsbiträde (V), ett extra kontorsbiträde (2,460 kr.), två e. o. telefonister (IV), en extra expeditionsvakt (2,580 kr.).

Lärings- och yrkesskolorna.

Expedition: Polhemsgatan 35, K.; t. 52 03 40. Beträffande de olika skolornas förläggning, se nedan.

I anslutning till k. m:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen den 4

november 1921 (yrkesskolestadgan) förefinnes inom den med statsmedel understödda kommunala yrkesundervisningen i Stockholm i huvudsak tre olika skoltyper, som representera efter varandra följande stadier av undervisningen, nämligen verkstadsskolor, läringskolor och yrkesskolor.

Verkstadsskolorna, som äro avsedda för nybörjare i resp. yrken, meddela eleverna den grundläggande utbildningen i dessa. Inträdesåldern vid verkstadsskolorna är, där ej annat stipulerats, lägst 14 år. Undervisningen pågår 6 dagar i veckan under en tid, som allt efter de olika yrkena varierar mellan 11 månader och 4 år. Förutom i yrkesarbete meddelas i verkstadsskolorna även undervisning i teoretiska ämnen i en omfattning, motsvarande läringskolornas hela kurskapområde. Undantag härifrån utgör verkstadsskolan för murare, där undervisning meddelas endast i yrkesarbete. — Verkstadsskolan för murare (se nedan) skiljer sig från övriga verkstadsskolor därigenom, att eleverna, sedan de en kortare tid erhållit utbildning å skolverstaden, utsändas till byggmästare i staden, hos vilka de under skolledningens kontroll mot vanlig läringslön få deltaga i förekommande yrkesarbeten. Vid en del övriga verkstadsskolor, såsom till exempel för mekaniker, bilmekaniker, instrumentmakare, svetsare samt elektriker, förekommer i viss utsträckning s. k. växlingsystem, d. v. s. eleverna undervisas växelvis i regel under 3 månaders perioder å skolan och någon lämplig verkstad ute i staden.

Läringskolorna hava till ändamål att bereda yrkesanställda tillfälle att, samtidigt med förvärvande av praktisk yrkesfärdighet genom arbete i yrket, inhämta sådana praktiska och teoretiska kunskaper, som kunna anses nödvändiga för att nå största möjliga yrkesskicklighet. Läringskolorna bestå av två skolformer, dels läringskolans yrkesavdelningar för elever i åldern 15—18 år, dels kurser för äldre arbetare. I yrkesavdelningarna erhålla eleverna undervisning 6 å 9 timmar, förlagda till 2 å 3 kvällar, varje vecka under 2 års tid. Läroämnen äro yrkeslära (yrkesarbete med material- och verktygslära, maskinlära, yrkesritning, teknologi, räkning, skrivning, yrkeshygien m. m.), yrkesekonomi (affärsräkning, affärsskrivning, kalkylation och bokföring) samt yrkes- och arbetslagstiftning. Yrkesavdelningar vid läringskolorna finnas inrättade för mekaniker, möbelsnickare, elektriker och murare. Härjämte hava införts s. k. läringskurser, omfattande en till åtta terminer, med minst ett huvudämne och i anslutning därtill biämnen av mera allmän natur. Läringskurser kunna anordnas med minst 4 timmar i veckan under ett eller två arbetsår för huvudämne och under 1 eller 2 terminer för biämnen. Sådana läringskurser äro anordnade för handel, husligt arbete samt hantverk och industri, för mekaniker, elektriska svagströmsmontörer och konditorer. Fr. o. m. vårterminen 1944 har

inrättats en 5 månaders läringskurs med daglig undervisning för utbildning av konfektions-sömmerskor. Inträdesfordringar är att ha fyllt 15 år samt att ha fullgjort sin skolplikt. För dem, som genomgått ovannämnda läringskurs, har under höstterminen 1945 inrättats dels en påbyggnadskurs i tillskärning om 40 timmar och dels en yrkesskolans ämneskurs i helstycksarbeten om 80 timmar. Arbetet utföres till konfektionsfirmor i staden. Under vårterminen år 1945 har inrättats dels en förberedande kurs om 120 timmar för elektriska installatörer (förberedande Bk-kurs) och dels en kompletterande kurs om 320 timmar för elektriska installatörer (Bk-kurs) med ändamål att meddela utbildning för avläggande av de kunskapsprov, som fordras för att från B-behörighet med dispens (Bd-behörighet, d. v. s. eftergift från fastställda fordringar på teoretisk utbildning) kunna erhålla full behörighet av klass B. Motsvarande kurser planerades även för höstterminen 1945.

Som fortsättning å de fr. o. m. år 1940 anordnade beredskapskurserna inom verkstads-industrin pågå under år 1946 kurser med ett 60-tal elever inom det snemekaniska facket, dels för i militärtjänst skadade, dels i form av omskolningskurser för andra kategorier. Lärlings-skolans kurser för äldre arbetare äro avsedda för yrkesarbetare i åldern över 18 år, som ej haft tillfälle att bevista läringskolans yrkes-avdelningar, och som i dessa kurser beredas tillfälle att i vissa ämnen inhämta motsvarande kunskaper. Undervisningen är i regel förlagd till kvällarna.

Enligt stadsfullmäktiges beslut har fr. o. m. den 1 oktober 1944 anstälts en konsulent för rådgivning och upplysningsverksamhet i frågor om bosättning och heminredning. Denna verksamhet, som är ett led i styrelsens upplysningsverksamhet på det husliga området, avser närmast att vara till hjälp för de unga, som skola bilda hem, att på förståndigt sätt planlägga och anskaffa hemmens inredning med möbler och annan utrustning, så att de ekonomiska synpunkterna tillgodoses, utan att de praktiska och estetiska kraven behöva eftersättas. Verksamheten utövas dels vid personlig rådgivning, dels i samband med kurser och föreläsningar, som hållas vid skolorna.

Likaledes hava stadsfullmäktige den 23 maj 1945 beviljat medel för anställande fr. o. m. den 1 oktober 1945 av två konsulenter, en i sömnad och en i husligt arbete, vilka skola genom föredrag, demonstrationer, studiecirklar, kurser o. dyl. söka väcka husmodrarnas intresse för hemarbetets rationalisering och organisation.

För tvättskolan har under år 1945 fastställt undervisningsplan avseende kurs för tvättpersonal. Denna undervisningsplan ersätter de tidigare för skolan gällande och omfattar dels en kurs A med ändamål att giva grundläggande utbildning för personal inom tvätteriyryket och dels en kurs B med ändamål att utbilda blivande tvättföre-

ståndare. För kurs A äro inträdesfordringarna att ha fyllt 18 år och fullgjort fortsättnings-skolplikt samt att tillhöra det arbetsområde, som kursen är avsedd för. Undervisningen pågår c:a 20 veckor med i genomsnitt 8 timmar per dag. För kurs B fordras för inträde att ha genomgått kurs A eller äga däremot svarande kunskaper samt att ha minst ett års allsidig praktik inom yryket. Undervisningen pågår i denna kurs c:a 24 veckor med i genomsnitt 8 timmar per dag. Båda kurserna igångsattes under år 1945.

Yrkesskolorna, som äro en direkt påbyggnad på verkstads- och läringskolorna, må enligt yrkesskolestadgan omfattas dels ämneskurser, utgörande fristående lärokurser i olika läroämnen, dels yrkeskurser, utgörande sammanhängande utbildning i ett flertal för visst yrke behöfliga läroämnen, dels ock mästarurkurser, avsedda för mästarutbildning. I Stockholm omfatta yrkesskolorna ämneskurser och yrkeskurser, vilka anordnas under olika former med längre eller kortare lärotid, allt efter förefintlga behov och arbetsförhållanden inom resp. yryken.

De yrkesgrenar, för vilka verkstads-, lärings- eller yrkesskolor hava anordnats i Stockholm, äro angivna i nedanstående förteckning över av lärings- och yrkesskolstyrelsen anordnade skolor m. m.

Lärlings- och yrkesskolstyrelsen har i enlighet med beslut av stadsfullmäktige jämväl övertagit ledningen och förvaltningen av Stockholms borgarskolas handelslinje. Denna för utbildning i handelsyryket m. m. avsedda gren av lärings- och yrkesskolornas verksamhet omfattar dels dagskolor, bestående av Stockholms stads handelsskolors allmänna handelsavdelning (tre 1-åriga kurser, tillsammans utgörande en fullständig lägre handelsskola) och korrespondentkursen (omfattande 1 år) samt s. k. förberedande korrespondentkurser om 17 och 34 veckor, dels yrkesskolans ämneskurser och yrkeskurser å aftontid med undervisning i olika handelsämnen (omfattande en å två terminer), dels kurser i maskinskrivning och stenografi, dels ock 2-åriga läringskurser och 1-åriga yrkeskurser med kvällsundervisning för kontorsanställda och butiksbiträden.

Vidare hava upprättats dagskolor för blivande biträden inom manufaktur- och speerihandelsbranschen. Vid dessa skolor, som äro organiserade efter ungefär samma grunder som verkstadsskolorna, är undervisningen 1-årig, med undervisningen delvis förlagd till butiker i Stockholm.

Vid ovannämnda skolor har lärings- och yrkesskolstyrelsen vidare anordnat vissa kortare utbildningskurser i samarbete med vissa samsamlutningar på näringslivets område.

En parallellavdelning av verkstadsskolan för mekaniker, vilken avdelning är speciellt avsedd för elever vid Stockholms stads skol- och yrkes-

Lys

hem för gossar å Skrubba (se sid. 296), är förlagd till en för ändamålet uppförd verkstadsbyggnad vid skyddshemmet.

Undervisningen i verkstads- och lärings-skolorna är i regel helt kostnadsfri. I yrkesskolan ämneskurser samt vid handelsgruppens skolor och kurser erlägga eleverna avgifter. Möjlighet förefinnes till nedsättning i och befrielse från avgifterna. Vid såväl lärings-skolans kurser för äldre som i yrkesskolans kurser erlägga deltagarna avgifter för material m. m. I verkstads-skolorna erhålla eleverna flitpengar, vilka i regel utgå efter 3 månader med 2 kr. per vecka första året, 4 kr. per vecka andra året, 10 kr. per vecka tredje året och 20 kr. per vecka under fjärde året. Flitpengarna i växlingsklasserna bliva i regel avsevärt högre än de ovan nämnda och komma även att i viss mån variera för skilda yrken.

Under arbetsåret 1944/45 åtnjöto sammanlagt 10,689 personer undervisning vid stadens verkstads-, lärings- och yrkesskolor.

Sedan den i Stockholm bildade samarbetskommittén för klädvård hemställt om anslag för klädvårdande verksamhet, beslöt stadsfullmäktige den 7 december 1942 att bevilja dylikt anslag för tiden intill den 1 juli 1943. Sedermera har stadsfullmäktige beviljat förnyade anslag för fortsättande av verksamheten. Andamålet med verksamheten är att på bästa sätt tillvarata det textilmaterial, som finnes i landet. Åt lärings- och yrkesskolstyrelsen har uppdragits att hand-hava ledningen och organisationen av verksamheten. Den 10 december 1942 tog denna sin början i form av systugor.

Vid skolorna finnas fyra för såväl lärare som elever avsedda skolbibliotek, av vilka ett är beläget Polhemsgatan 35, ett Bolinders Plan 9, ett fördelat på de till skolorna för husligt arbete hörande skolköken samt ett på skolorna för handel, Birger Jarls Torg 7 och 9. Biblioteken innehålla teknisk facklitteratur, litteratur om samhällslivet samt i viss utsträckning även skönlitteratur.

Författningar. Reglering av lärtjänster vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställd av k. överstyrelsen för yrkesutbildning 23 mars 1945 och för Stockholms stads handels-gymnasium 22 juni 1945. Avlösningsreglemente för ordinarie lärarpersonal vid Stockholms stads verkstads-, lärings- och yrkesskolor, antaget av SF 19 dec. 1923, med ändr. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. 18 juni 1925 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, med ändr. Reglemente ang. tilläggs-pension för ordinarie lärare och lärarinnor vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, antaget av SF 19 dec. 1928 (Kf 1928: nr 65). Avlösningsreglemente 30 juni 1943 för de högre kommunala skolorna (Kfh 1946: sid. 1207).

Avlöningar. (Beträffande föreståndare m. fl. se nedan.) *Skolor för handel.* Ordinarie lärare. 1 lärare i handelsteknik 8,550 kr., 1 lärare i svenska och främmande språk 8,100 kr. och 2 lärare i svensk stenografi, maskinskrivning och handelskorrespondens 6,816—6,414 kr. E. o. lärare. 5 lärare i handelsteknik 6,816—6,012 kr., 3 lärare i svenska och främmande språk 6,414—6,012 kr., 3 lärare i svensk stenografi, maskinskrivning och handelskorrespondens 6,012—5,346 kr. samt 2 lärare i maskinskrivning 4,590—4,395 kr.

Övriga skolor. Ordinarie lärare. 35 ordinarie lärare, därav 4 manliga lärare i teoretiska ämnen och 2 manliga förste yrkeslärare 5,640 kr., 14 manliga yrkeslärare 5,340 kr. och 15 kvinnliga yrkeslärare 4,200 kr. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring, samt ett å 600 kr. för manlig och 360 kr. för kvinnlig lärare.

Fast anställda lärare. 3 manliga förste yrkeslärare 5,640 kr. och 11 manliga yrkeslärare 5,340 kr. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring, samt ett å 600 kr.

E. o. lärarpersonal. 3 förste lärare 6,168—5,100 kr., 2 föreståndarinnor 5,700 kr., 7 lärare i teoretiska ämnen 6,300—5,100 kr., 23 t. v. anställda lärare 5,520—4,800 kr., 1 t. v. anställd lärarinna i teckning 4,080 kr. och 21 t. v. anställda lärarinnor 4,080—3,480 kr. Dessutom finnas vid skolorna för hantverk, industri och husligt arbete ca 130 manliga och 50 kvinnliga timlärare samt vid skolorna för handel ca 50 manliga och 30 kvinnliga timlärare, därjämte tillfälligt anställda timlärare. Timlärarnas arvoden utgå med 5,00—2,40 kr. för varje undervisningstimme enligt av tjänstenämnden fastställda grunder.

Skolläkare: anslag 1,000 kr.

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 4,401,988 kr., kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 425,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,674,500 kr. (därav statsbidrag 809,000 kr.).

Inspektor

(förordnad av skolöverstyrelsen).

Wretblad, P., ingenjör, teknisk konsult i kommerskollegium.

Skolläkare.

Wide, P. H. E.; t. 32 22 55 (för manliga elever).
Berg, Henny M.; t. 41 28 27 (för kvinnliga elever).

En extra skolsköterska (2,856 kr.).

Skolorna för hantverk och industri.

Rektor.

Ingelstam, E. P. G. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1948), direktör (se sid. 356); Polhemsgatan 35, *K.*; t. 52 03 40 (direkt 50 23 97); mottagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar 13—14.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Söderkvist, T. V. A.

Extra kurator (3,780 kr.).

Meurling, E. A.

E. o. maskinist (XII).

Hedberg, A. E. M.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Hermansson, K. Ture E., stadsfullm.; **Nilsson**, E. A.; en vakant, *tf.* **Tidell**, E. P. A.

En *vaktmästare* (1 kl.) (verktygsutlämnare för mekaniker) (8), en *e. o. kontorist* (VIII), en *e. o. vaktmästare* (1 kl.) (VIII), en *e. o. vaktmästare* (verktygsutlämnare för elektriker) (VI), två *extra verktygsutlämnare* (2,340—2,100 kr.), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), en *e. o. portvakt* (II), en *extra portvakt* (1,860 kr.).

Mekaniker, bilmekaniker och instrumentmakare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Berthelius, F., överingenjör, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Thorelli**, H. W. R., överingenjör; **Jonsson**, R. L., ombudsman; **Hallgren**, H. H., fabrikör (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande bilmekanikerskolan).

Förste yrkeslärare (7,440 kr.).

Fredriksson, F. A.

Flygmekaniker.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.

Berthelius, F., överingenjör, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Odqvist**, G., kapten vid flygvapnet; **Djuupmark**, L. V., ingenjör; **Olsson**, H. H., ombudsman; **Henriksson**, S. H., ombudsman.

¹⁾ Ledamöterna i här nedan intagna nämnder (jfr sid. 354), hörande till skolorna för hantverk och industri, äro uppförda i den ordning att, efter den av styrelsen utsedda ordföranden, först kommer vederbörande skolors rektor (direktören) samt sedan de ledamöter, vilka äro utsedda av resp. arbetsgivare- och arbetareorganisation. Ledamöterna äro valda för åren 1945—1946.

Smeder.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Nämnd.¹⁾

Berthelius, F., överingenjör, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Petrelus**, K. A., fabrikör; **Johansson**, B., ombudsman.

Bleck- och plåtslagare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Berthelius, F., överingenjör, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Andersson**, K. M., ombudsman; **Hessler**, I. N., ombudsman.

Tapetserare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Berghagen, R., arkitekt, stadsfullm., ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Sundström**, N. F. M., tapetserarmästare; **Löf**, A. H. I., förbundsordförande.

Skomakare.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.¹⁾

Gillberg, O. L., förbundsordförande, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Lindon**, J. F. S., fabrikör; **Wige**, K. J., skomakare.

Bokbindare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Nämnd.¹⁾

Åstrand, N., ombudsman, stadsfullm., ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Wahlström**, H., bokbindarmästare; **Eriksson**, D. P. N., f. d. förtroendeman.

Målare och färghandelsbiträden.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Gustavson, A. V. N., målarmästare stadsfullm., ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Karlmann**, K. O. S., verkst. direktör; **Andersson**, S. O., ombudsman; **Skogh**, C. A., direktör (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande lärlings- och yrkesskolorna för färghandelsbiträden).

Förste yrkeslärare (7,440 kr.).

Vakant, *tf.* **Johannesson**, C. D.

¹⁾ Se not å vidst. spalt.

Elektriska montörer samt elektro-mekaniker.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Yrkesskolan omfattar bl. a. 2-åriga yrkeskurser avsedda att meddela sådana kunskaper, som erfordras för erhållande av behörighet att utföra elektriska installationer.

Nämnd.¹⁾

Welin-Berger, J. A. E., yrkesinspektör, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Hultkrantz**, J. G., ingenjör; **Larsson**, K. W., elektrisk montör.

Förste yrkeslärare (7,440 kr.).

Lindström, E. Hj.

Urmakare.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.¹⁾

Berthelius, F., överingenjör, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Sandberg**, R. E., urmakarmästare; **Frank**, G. E. B., urmakariarbetare.

Rörläggare, värme- och sanitetsmontörer.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Hultman, G. H., f. d. chefsingenjör, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Elvin**, N. H. S., ingenjör; **Wasén**, H., ombudsman.

Möbel- och inredningssnickare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.¹⁾

Berghagen, R., arkitekt, stadsfullm., ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Ryman**, G. V., snickarmästare; **Mellberg**, O., ombudsman; **Sandberg**, R. L., snickarmästare (adjungerad ledamot vid behandling av frågor rörande verkstadsskolan för inredningssnickare).

Förste yrkeslärare (7,440 kr.).

Ljunberg, A. S.

Murare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Svarvargatan 9, K.; t. 53 08 34.

Nämnd.¹⁾

Engkvist, O. T., byggmästare, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Nilsson**, P., byggmästare; **Richter**, N. A. S., ombudsman.

¹⁾ Se noten å sid. 359.

Förste yrkeslärare (7,440 kr.).

Larsson, W. F.

Betong- och cementarbetare.

(Lärlingsskola.)

Nämnd.¹⁾

Chatillon-Winbergh, G., överingenjör, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Georgii**, H. P., ingenjör; **Andersson**, O. Valter, ombudsman, stadsfullm.

Charkuterister.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Slakthuset, Enskede 5; t. 49 12 06.

Nämnd.¹⁾

Karlsson, Hans G. B., tjänsteman, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Frisk**, D. A., grosshandlare; **Nordh**, Hj. V. F., livsmedelsarbetare.

E. o. förste yrkeslärare (5,580 kr.).

Karderud, A. H.

Skräddare samt byx- och västsömmerskor.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Nämnd.¹⁾

Berglöw, R. W., skräddarmästare, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Lund**, E. V., skrädderiidkare; **Strömberg**, A. G. Y., förbundskassör.

E. o. förste yrkeslärare (5,688 kr.).

Sjömark, C. L.

Körsnärer och sömmerskor inom körsnärssyrket.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.¹⁾

Carlenius, G. W., f. d. verkstadschef, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; en vakant; **Larsson**, S. G. L., körsnär.

Frisörer.

(Lärlings- och yrkesskola.)

Nämnd.¹⁾

Davide, H. L., docent, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Stenbäck**, G. K., frisörmästare; **Strömberg**, E. G., ombudsman.

Förste yrkeslärare (7,440 kr.).

Ando, A.

¹⁾ Se noten å sid. 359.

Svetsare.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.¹⁾

Hörnégren, J. C. U., ingenjör, ordf.; Ingelstam, E. P. G., direktör; Klemming, G. V. H., direktör; Ericson, C. G., svetsare.

Guldsmeder.

(Läringskurs och yrkesskolans ämneskurs.)

Nämnd.¹⁾

Wettergren, K. E. W. F., överintendent, ordf.; Ingelstam, E. P. G., direktör; Johansson, J. E., guldsmedsmästare; Johansson, N. J. R., silversmed.

Fotografer.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.¹⁾

Bäckström, K. G. H., docent, ordf.; Ingelstam, E. P. G., direktör; Welinder, N. E., fotograf; Ekström, R. G., fotograf.

Konditorer.

(Läringskurs.)

Nämnd.¹⁾

Karlsson, Hans G. B., tjänsteman, ordf.; Ingelstam, E. P. G., direktör; Barregård, O., direktör; Johansson, A. K. G., konditoriarbetare.

Beredskapskurser inom verkstadsindustrien.

Intagning av elever sker genom en vid varje kursanstalt inrättad kursnämnd. Kursstyrelsen utser två personer att vara styrelsens representanter i kursnämnden. I nämnden skola dessutom ortens arbetsgivare och arbetare inom verkstadsindustrien samt, där sådan finnes, arbetslöshetsnämnden inom orten vara företrädare genom var sin representant. Sveriges verkstadsförening äger utse arbetsgivarerepresentant. Representant för arbetarna utses i Stockholm av Svenska metallindustriarbetareförbundet, å övriga orter av vederbörande lokalavdelning av nämnda förbund.

Nämnd.

Åstrand, N., ombudsman, stadsfullm., ordf.; Ingelstam, E. P. G., direktör (repr. för lärings- och yrkesskolstyrelsen); Helin, M. S., direktör (repr. för arbetslöshetsnämnden); Ingelman, G. M. R., civilingenjör (repr. för arbetsgivarna); Jonsson, R. L., ombudsman

(repr. för arbetarna); Olin, M. L. O., förste assistent (repr. för arbetsförmedlingen).

Skolorna för klänningssömmerskor, sömnadskurser för hemmets behov, konfektionssömmerskor, damskräddare, hattmodister samt klädvårdsverksamhet.

Rector (6,900 kr.).

Kjederqvist, Anna H. M. (förr. t. o. m. ^{30/6} 1950); Bolinders Plan 9, K.; t. 50 11 25, 50 02 55 samt för sömnadskurser för hemmets behov t. 51 07 57; mottagningstid: onsdagar 14,30—17.

Ett e. o. kontorsbiträde (V), ett extra kontorsbiträde (2,220 kr.).

Klänningssömmerskor.

(Verkstads- och yrkesskolor.)

*Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.***Nämnd,**

se nedan under Konfektionssömmerskor.

Sömnadskurser för hemmets behov.

Stora Nygatan 40—42, C.; t. 10 85 60; Timmermansgatan 19, Sö.; t. 41 88 99; Kommunhuset Alvik, Gustavslundsvägen 168 A—B, n. b.; t. 25 33 55, 25 55 51.

Föreståndarinna.

Vakant; mottagningstid: onsdagar 9—14; t. 10 85 60.

Nämnd,

se nedan under Konfektionssömmerskor.

Konfektionssömmerskor.

(Läringskurser.)

Mariebergsgatan 34, ing. på gården n. b., K.; t. 52 25 48.

Nämnd.¹⁾

Théel, f. Roth, Elisif, fru, ordf.; Ingelstam, E. P. G., direktör; Kjederqvist, Anna H. M.,

¹⁾ Ledamöterna i här nedan intagna nämnder (jfr sid. 354), hörande till skolorna för klänningssömmerskor, sömnadskurser för hemmets behov, konfektionssömmerskor, damskräddare och hattmodister, äro uppförda i den ordning, att efter den av styrelsen utsedde ordföranden först kommer direktören för skolorna, därefter ifrågakvarande skolas rektor samt sedan de ledamöter, vilka äro utsedda av resp. arbetsgivare- och arbetareorganisation.

¹⁾ Se noten å sid. 359.

rektor; **Carlenius**, G. W., f. d. verkstadschef; **Brandt**, f. Jansson, Maria F., fru; **Richard**, E. R., direktör (adjungerad ledamot vid behandling av frågor rörande skolan för konfektionsömmerskor).

Damskräddare.

(Verkstadsskola.)

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.¹⁾

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Kjederqvist**, Anna H. M., rektor; **Kjellström**, A. G., skräddarmästare; **Hoflin**, P. E., ombudsman.

Hattmodister.

(Verkstads- och yrkesskolor.)

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.¹⁾

Théel, f. Roth, Elisif, fru, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Kjederqvist**, Anna H. M., rektor; **Alef**, f. Johannesson, G. E. Ch. (Görel), fru; **Nilsson**, Ester M. P., modist.

Klädvårdsverksamhet.

Systugor äro anordnade: vid Klarabergsgatan 33, t. 10 76 90, öppen alla dagar utom lördagar (där finnes även anordnad en barnkammare); dessutom äro anordnade filialer i olika stadsdelar (jfr Utl. 1942: nr 384).

Nämnd.

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör, **Kjederqvist**, Anna H. M., rektor, **Arrhenius Beyer**, H. Lilly T., fru, kassör, **Frodell**, f. Stenbeck, Signe A. M., fru, **Johansson-Visborg**, Anna S., fru, stadsfullm., **Jonsson**, f. Carlsson, Ellen M. V., fru (utsedda av lärlings- och yrkesskolestyrelsen); **Brandt**, f. Jansson, Maria F., fru, **Strömberg**, A. G. Y., förbundskassör (utsedda av Svenska beklädnadsförbundet).

Skolorna för husliga yrken.

Undervisningen bedrivs dels i skolköken Kungsholmsgatan 16, t. 53 35 57, Timmermansgatan 19, t. 40 30 74, Sveavägen 83, t. 31 58 64, Karlavägen 66, t. 60 05 80, kommunalhuset i Alvik, t. 25 55 51 och Scheelegatan 8, t. 53 93 35, 53 93 50.

Vid skolköken anordnas även kortare kurser i olika grenar av husligt arbete.

¹⁾ Se not 1 å sid. 361 h. sp.

Rektor (6,900 kr.).

Göransson, f. Rylander, Inez O. (förr. t. o. m. ^{30/6} 1950); Kungsholmsgatan 16, K.; t. 50 88 23; mottagningstid: måndagar och torsdagar 10—12.

Ett kontorsbiträde (5).

Nämnd.

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör (självskr.); **Göransson**, f. Rylander, Inez O., rektor (utsedd av lärlings- och yrkesskolestyrelsen); **Söderberg**, Gertie, rektor (arbetsgivarrepr., utsedd av Fredrika Bremerförbundet); **Johansson**, f. Franzén, Astrid Ch., fru (arbetarrepr., utsedd av Stockholms allm. kvinnoklubb); **Grönvall**, J. K. (Hanna), hembiträde (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande hembiträdesutbildning, utsedd av Stockholms hembiträdesförening).

Skolorna för husligt arbete.

(Lärlings- och yrkesskolor.)

Exp.: Kungsholmsgatan 16, K.; t. 50 88 23, 53 35 57.

Hembiträdesskolan.

(Utbildningskurs.)

Scheelegatan 8, K.; t. 53 93 35, 53 93 50.

Föreståndarinna (5,700 kr.).

Samuelsson, Ingrid H. M., tjl., tf. **Bergström**, Carin L.

Hembiträdesskolans elevhem.

Scheelegatan 8, K.; t. 51 60 25.

Tillsyn över hemmet (600 kr.).

Lidén, A. Margit, skolkökslärarinna.

Tvättskolan.

(Kurs för tvättföreståndare och kurs för tvättpersonal.)

Exp.: Svedenborgsgatan 15, Sö.; t. 42 03 92.

En biträdande extra tvättföreståndarinna (2,220 kr.).

Hemkonsulent i sömnad (4,560 kr.).

Bruzelius, Ulla K.; Bolinders Plan 9, K.; t. 52 65 37; mottagningstid: alla dagar 9—12. Dessutom torsdagar 18—20.

Hemkonsulent i hemvård och kostfrågor (4,560 kr.).

Wallentin, A. Brita Ch.; Bolinders Plan 9, K.; t. 52 65 37; mottagningstid: alla dagar 9—12. Dessutom måndagar 18—20.

Konsulent för bosättnings- och heminredningsfrågor (4,200 kr.).

Hagberg, f. Synne, Margit E.; Vasagatan 4, n. b., C.; t. 10 81 72; mottagningstid: måndagar och torsdagar 13—15 och 17,30—19,30.

Skolorna för handel.

Rektor (1,465 kr.).

Schött, P. A. R. (förordn. t. o. m. $\frac{30}{6}$ 1950): träffas säkrast tisdagar och torsdagar 11—12 samt måndagar och fredagar 18,30—19,30; Birger Jarls Torg 7—9, C.; t. 20 21 33, 20 27 10, 20 21 23.

Ett e. o. kontorsbiträde (V), två extra kontorsbiträden (2,400—2,220 kr.), en e. o. vaktmästare (1 kl.) (VIII), en e. o. expeditionsvakt (VI).

Nämnd för kontoristskolorna

(vald för åren 1945—1946).

Jennel, C. A. W., prokurist, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Schött**, P. A. R., rektor; **Carlsson**, K. A., kamrerare; **Josephson**, W., direktör; **Lindblom**, Edith M., fröken; **Lindforss**, K. B. R., ombudsman.

Nämnd för affärsbiträdesskolorna

(vald för åren 1945—1946).

Bäckman, O. H., grosshandlare, ordf.; **Ingelstam**, E. P. G., direktör; **Schött**, P. A. R., rektor; **Carlsson**, A. A., ombudsman; **Frostenson**, Karin E., affärsbiträde; **Rosenberg**, H. E., direktör; **Sjölund**, A. K. G., konsulent.

Handelsskolorna.

Allmänna handelsavdelningen, högre handelsavdelningen, korrespondentkursen.

Birger Jarls Torg 7 och 9, C.; t. 20 21 33, 20 27 10, 20 21 23; Kungstensgatan 4, Ö.; exp.: Birger Jarls Torg 7, 2 tr., C.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Förberedande korrespondentkurserna.

Regeringsgatan 47, C.; Kungstensgatan 4, Ö.; exp.: Birger Jarls Torg 7, C.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Yrkesskolans ämneskurser för handel.

Birger Jarls Torg 7 och 9, C.; t. 20 21 33, 20 27 10; Kungstensgatan 4, Ö.; Eriksbergsgatan 10, Ö.; Regeringsgatan 47, C.; exp.: Birger Jarls Torg 7, C.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Kurser i stenografi och maskinskrivning.

Birger Jarls Torg 7 och 9, C.; t. 20 21 33, 20 27 10; Kungstensgatan 4, Ö.; Eriksbergsgatan 10, Ö.; Regeringsgatan 47, C.; exp.: Birger Jarls Torg 7, C.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Lärlingskurser för handel.

Birger Jarls Torg 7 och 9, C.; exp.: Birger Jarls Torg 7 och 9, C.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Biträdesskolor inom manufaktur- och spekerihandelsbranscherna.

Birger Jarls Torg 7 och 9, C.; t. 20 21 33, 20 27 10; exp.: Birger Jarls Torg 7 och 9, C.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Kommunala handelsgymnasiet.

Birger Jarls Torg 7 och 9, C.

Den 19 juni 1944 beslöto stadsfullmäktige för sin del, att Stockholms stads handelsskolors högre handelsavdelning skulle fr. o. m. läsåret 1945—1946 omvandlas till ett 2-årigt handelsgymnasium på dagtid, byggt på realexamen eller motsvarande kunskapsmätt, samt att åtaga sig kostnaderna härför. Samtidigt beslöto stadsfullmäktige för sin del, att vid stadens handelsskolor fr. o. m. läsåret 1945—1946 skulle upprättas ett 4-årigt handelsgymnasium på kvällstid, byggt på realexamen eller motsvarande kunskapsmätt, samt att åtaga sig kostnaderna härför under förutsättning att statsunderstöd beviljades. K. m:t har för läsåret 1945/1946 beviljat sådant understöd. Under läsåret 1945—1946 omfattar daggymnasiet två parallellavdelningar vardera året och kvällsgymnasiet en avdelning i första klassen.

Handelsgymnasiet står under uppsikt och ledning av en styrelse, som utgöres av ledamöterna av Stockholms stads lärlings- och yrkesskolstyrelse och handelsgymnasiets rektor.

Författningar (gällande för gymnasiet på dagtid): K. kung. 30 juni 1938 ang. statsunderstödda handelsgymnasier (Svf 1938: nr 529, med ändr.); (gällande för handelsgymnasiets fyraåriga aftonskola): K. brev 1 juni 1945.

Avlöningar. Ordinarie ämneslärare. 1 lärare i företagsekonomi 9,525 kr., 2 lärare i moderna språk med handelskorrespondens 9,525 kr. E. o. lärare. 1 lärare i företagsekonomi 9,030 kr. För dessa tjänster gälla i tillämpliga delar samma bestämmelser angående avlöningar

Lys

och villkor härför som för jämförliga tjänster vid de allmänna läroverken enligt civila avlöningsreglementet. Dessutom timlärare mot samma avlöning, som gälla för timlärare vid handels-skolorna.

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 94,300 kr.; inkomster: driftbudgeten 41,000 kr. (däruv statsbidrag 32,000 kr.).

Rektor

(såsom lärare i handelsteknik 9,525 kr. av stats-medel, dessutom rektorsarvode 2,000 kr.).

Schött, P. A. R. (se sid. 363) (förordn. t. o. m. 30/6 1950).

Dessutom två *ordinarie lärare* i svenska och främmande språk (9,525 kr.).

Tekniska aftonskolan.

Lokaler: Fridhemsgatan 17, K.; t. 53 50 33; Rålambshov, K.; t. 53 82 49;

Exp.: Polhemsgatan 35, K., 13—16, lördag-ar 13—14; t. 53 37 15.

Stockholms stads tekniska aftonskola är upp-rättad i samband med omorganisationen av Tekniska skolan i Stockholm och i anslutning till det statliga Tekniska läroverket i Stock-holm. En nybyggnad är under uppförande för skolan och det statliga tekniska läroverket i Stockholm vid Drottningholmsvägen 82—92, och beräknas bli tagen i bruk den 1 juli 1946. Den fullständiga utbildningen omfattar åtta ter-minsklasser. Under de fyra första terminsklas-serna lämnas undervisning i grundläggande äm-nen såsom språk, matematik, fysik, kemi och

ritning, och denna undervisning är även avsedd för sådana elever, som önska förbereda sig för inträde vid Tekniska läroverket. De två sista åren specialiseras utbildningen på olika facklinjer. Under vårterminen 1946 omfattar skolan 24 avdelningar och under höstterminen är det av-sett, att den skall omfatta 27 avdelningar.

Terminsavgiften utgör 40 kr. Inskrivnings-avgiften är 10 kr.

Genom k. brev den 1 december 1939 har k. m:t medgivit, att styrelsen för Tekniska läro-verket i Stockholm tills vidare må utgöra sty-relse jämval för aftonskolan och att rektorn vid Tekniska läroverket tills vidare må vara rektor jämval vid aftonskolan. Beträffande styrelsen för Tekniska läroverket, se sid. 418.

Författningar. Reglemente för Stockholms stads tekniska aftonskola, fastställt av skolöver-styrelsen 20 mars 1940. K. brev 1 dec. 1939 till skolöverstyrelsen ang. styrelse för kommu-nala tekniska aftonskolan i Stockholm m. m.

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 191,909 kr.; inkomster: driftbudgeten 72,000 kr. (däruv statsbidrag 30,200 kr.).

Styrelse, se Tekniska läroverket i Stock-holm sid. 418.

Rektor (1,020 kr.).

Nordhult, A.; t. 51 87 11.

E. o. överlärare och styrelsens sek-reterare (XXIII).

Åhlén, K.; mottagning: Polhemsgatan 35, K.; t. 53 37 15, alla vardagar utom lördagar 13—14; Fridhemsgatan 17, K.; t. 53 50 33, måndagar 18—18,30.

Ett *extra kontorsbiträde* (2,400 kr.).

Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse och i samband därmed stående institutioner m. m.

Idrotts- och friluftsstyrelsen.

Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; tel.: se
nedan expeditionen.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas in-
tagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidi-
gare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 4 mars 1929
att inrätta Stockholms stads idrottsstyrelse, vilken
därefter trädde i verksambet den 1 maj s. å.

Den 20 februari 1939 beslöt stadsfullmäk-
tige att i huvudsaklig överensstämmelse med de
riktlinjer, som framlagts i ett den 5 oktober 1938
av en av stadskollegiet tillsatt kommitté — fri-
lufts-kommittén — avgivet betänkande, upp-
draga åt idrottsstyrelsen att under benämningen
*Stockholms stads idrotts- och friluftssty-
relse* handhava stadens friluftsverksamhet.

Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse
handhar förvaltningen av stadens för idrott, lekar,
bad och friluftsverksamhet avsedda anläggningar, i
den mån de icke enligt gällande författning eller
särskilt beslut av stadsfullmäktige tillhöra annan
myndighets förvaltning, samt handlägger övriga
härmед sammanhängande frågor, vilkas vård av
stadskollegiet åt styrelsens överlämnas. Styrelsen
består av, förutom ordförande, som utses av
stadskollegiet bland borgarråden, sex andra ledamö-
ter, vilka jämte sex suppleanter för styrelsens
ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år
i sänder. Styrelsen utser vid början av varje
tjänstgöringsår inom sig en vice ordförande. För
handläggning av vissa ärenden har styrelsen
inom sig utsett särskilda ekonomi-, idrotts-
och friluftst delegerade samt delegerade för
instruktions- och ungdomsverksamhet
(se nedan). Chef för styrelsens expedition och
anläggningar är idrottsdirektören.

För särskilda arbetsuppgifter äger styrelsen
påkalla biträde av vederbörande stadsmyndigheter.
Sådan biträde lämnas av kammarkontoret med
styrelsens bokföring.

Instruktion. Instruktion för Stockholms
stads idrotts- och friluftsstyrelse, fastställd av
OÅ 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 55).

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten
3,633,857 kr., kapitalbudgeten 382,500 kr.,
lånedel, inom linjen 2,286,000 kr., dessutom
förlagsmedel 145,000 kr.; inkomster: driftbud-
geten 965,260 kr.

Idrotts- och friluftsstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t.
»stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardag-
ar 11—12.

Vice ordförande.

*Ahlström, E. A., försäljningschef, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm.

Lindell, N. M. A., ombudsman, stadsfullm.

Malm, A. B., kamrerare.

*Palmberg, J. H., järnsvarvare.

*Wide, E. E., folkskollärare, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Elbe, A. M., typograf.

*Karlsson, Hans G. B., tjänsteman.

Lundström, Å., gasmästarbiträde.

Nordenfelt, B., redaktör.

*Tiderman, G. E. F., murare, stadsfullm.

*Torsslow-Lundgren, Ragnvi G. A. A., fru, gym-
nastikdirektör.

¹⁾ Enligt styrelsens beslut skola vid förfall
för ledamöterna suppleanterna inträda i följande
ordning: för ordföranden suppleanterna hrr Lund-
ström, Karlsson, Elbe, Tiderman och Norden-
felt samt fru Torsslow-Lundgren, för ledamöterna
hrr Ahlström och Lindell suppleanterna fru
Torsslow-Lundgren, hrr Nordenfelt, Karlsson,
Elbe, Lundström och Tiderman, för ledamoten hr
Ek suppleanterna hrr Elbe, Karlsson, Lundström
och Tiderman, fru Torsslow-Lundgren och hr
Nordenfelt, för ledamoten hr Palmberg supplean-
terna hrr Karlsson, Elbe, Lundström och Ti-
derman, fru Torsslow-Lundgren och hr Norden-
felt, för ledamoten hr Wide suppleanterna hrr
Tiderman, Karlsson, Elbe, Lundström, Nordenfelt
och fru Torsslow-Lundgren samt för ledamoten
hr Malm suppleanterna hr Nordenfelt, fru Torss-
low-Lundgren, hrr Karlsson, Elbe, Lundström
och Tiderman.

IFs

Sekreterare (1,800 kr.).

Garpe, D. A. J., sekreterare (se sid. 92).

Idrotts- och friluftsstyrelsens delegerade m. m.

Ekonomidelegerade.

Larsson, Oscar E., ordf.; Ahlström, E. A., vice ordf.; Karlsson, Hans G. B.; Malm, A. B.; Tiderman, G. E. F.

Friluftstdelegerade.

Larsson, Oscar E., ordf.; Ahlström, E. A., vice ordf.; Ek, V. E.; Karlsson, Hans G. B.; Nordenfelt, B.; Torsslow-Lundgren, Ragnvi G. A. A.

Idrottsdelegerade.

Larsson, Oscar E., ordf.; Elbe, A. M.; Lindell, N. M. A.; Lundström, Å.; Palmberg, J. H., vice ordf.; Wide, E. E.

Delegerade för instruktions- och ungdomsverksamhet.

Wide, E. E., ordf.; Nordenfelt, B., vice ordf.; Nyrén, G. H.; Tiderman, G. E. F.

Styrelsen för Östermalms idrottsplats.
(Jfr nedan och sid. 438.)

Ordförande (utsedd av stadskollegiet): Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.

Övriga ledamöter: Ahlström, E. A., försäljningschef, stadsfullm., Palmberg, J. H., järnsvarvare (utsedda av idrotts- och friluftsstyrelsen); Rude, K. F. R., major, Wibom, T. H., major, vice ordf. (utsedda av Sveriges centralförening för idrottens främjande).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 324).

Styrelsens expedition.

Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; t. 52 02 60; Katarinavägen 13 B., Sö.; t. 44 28 50; expeditionstid: 10—14.

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 233,186 kr.

Idrottsdirektör (B).

Nyrén, G. H. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1951); mottagningstid: 10—11.

E. o. friluftstintendent (XXI).

Thor, E. V.

Ingenjör (20).

Svenson, B. A.; Katarinavägen 13 B, Sö.; t. 44 28 50.

Kamrerare (3 kl.) (19).

Ljungman, C. G.

E. o. ingenjör (XIX).

Fröling, K. W. F.

Förste kammarskrivare (17).

Swahn, C. E. E. (T).

Extra ingenjör (6,960 kr.).

Söderberg, J.; Katarinavägen 13 B, Sö.; t. 44 28 50.

E. o. tekniskt biträde (XV).

Blomkvist, E. V.

Extra kammarskrivare (6,180 kr.).

Ek, C. E. V.

E. o. amanuenser (XIII).

Hjort, A. L.; Carlberg, K. E. B., tjl., tf. Palmén, C. F. R.

Extra amanuens (4,692 kr.).

Dahlin, T. J.

Kontorsskrivare (9).

Bergström, f. Grönberg, Karin I.

Extra kontorsskrivare och registrator (4,344 kr.).

Sandström, f. Erikson, Märta V.

Ett *första kontorsbiträde* (7), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett *extra första kontorsbiträde* (3,108 kr.), två *e. o. kontorsbiträden* (V), två *extra kontorsbiträden* (2,220 kr.), en *expeditionsvakt* (6), en *extra expéditionsvakt* (2,340 kr.), en *stüderska* (1,200 kr.).

Idrotts- och gymnastikverksamhet.

I Stockholm finnas f. n. tretton större *idrottsplatser*, nämligen Stadion samt Östermalms, Johanneshovs, Hammarby, Kristinebergs, Stadshagens, Hjorthagens, Zinkensdamms, Enskede, Älvsjö, Aspuddens, Stora Mossens och Mälarhöjdens idrottsplatser. Av dessa äro Stadion och Östermalms idrottsplats anlagda å staten tillhöriga områden samt de elva övriga belägna å Stockholms stad tillhörig mark.

Östermalms idrottsplats, som är anlagd av Sveriges centralförening för idrottens främjande, förvaltas — i enlighet med av stadsfullmäktige för beviljande av anslag till idrottsplatsens ombyggnad föreskrivet villkor — av en särskild styrelse, i vilken stadskollegiet

utser en ledamot, tillika ordförande, samt idrotts- och friluftsstyrelsen och centralföreningen vardera två ledamöter (jfr ovan). Styrelsens förvaltning skall vara underkastad revision av stadens revisionskontor och två revisorer, av vilka idrotts- och friluftsstyrelsen och centralföreningen vardera utse en.

Staden lämnar ett årligt bidrag till kostnaderna för underhåll och skötsel av idrottsplatsen, under villkor att stadens skolor dom tillförsäkras viss dispositionsrätt till densamma (jfr sid. 438).

Hammarby idrottsplats, som är belägen å ett staden tillhörigt område invid Hammarbyleden, är utarrenderad till Hammarby idrottsförening, som har att på egen bekostnad underhålla idrottsplatsen med byggnader och övriga anläggningar. Staden lämnar årligt bidrag till idrottsplatsens underhåll, under villkor att viss skolor dom beredes kostnadsfritt tillträde till densamma (jfr sid. 438).

Kristinebergs, Stadshagens, Hjorthagens, Zinkensdamm, Enske, Älvsjö, Aspudens, Stora Mossen, Mälarhöjdens och Ängby idrottsplatser (se nedan), vilka tillkommit medelst å stadens stat anvisade anslag, förvaltas av idrotts- och friluftsstyrelsen.

Johanneshovs idrottsplats, vars anläggande påbörjats av Stockholms idrottsförbund och som intill den 1 januari 1944 även förvaltats av detta förbund, övergick genom avtal mellan kronan och staden i samband med stadsplanläggningen av Årsta- och Johanneshovsområdena år 1940 i stadens ägo. Arbetena å anläggningen hava till större delen utförts av staden såsom nödhjälpsarbeten. Från och med år 1944 har idrottsplatsens förvaltning övertagits av idrotts- och friluftsstyrelsen, som med i 1944 års stat anvisade medel påbörjat idrottsplatsens färdigställande.

Förutom nu nämnda idrottsplatser finnes ett antal *idrottsplaner* av enklare beskaffenhet, bland vilka de i Vasaparken samt invid Matteus, Johannes och Skarpnäcks skolor och vidare de å Stora Essingen, i Bellevueparken, Tantolunden, Traneberg, Blommensberg, Midssommarkransen, Örby, Långbrodal, Södertörn, Södra Hammarby, Olovslund, Riksby, Tallkrogen och Hägersten äro de största. Därjämte har idrotts- och friluftsstyrelsen lämnat ekonomiskt bidrag till idrottsorganisationer, vilka anlagt idrottsplaner på mark, som avgiftsfritt eller mot lågt arrende upplåtits av staden. För idrottsutövning användas även de *lekplaner*, som äro belägna i stadens parker, i koloniträdgårdsområden, vid folkskolorna eller å andra lämpliga ställen. Genom arbetslöshetsnämndens försorg hava lekplaner anlagts i följande koloniträdgårdsområden, nämligen i Björken, Svedmyra, Valla, Årsta och Åkeshov III. Sammanlagda antalet idrotts- och lekplaner, som äro å bruk, utgör omkring 40 st. En större sportstuga, inrymmande sam-

lingsrum, omklädnadslokaler samt en skidhall, finnes uppförd invid Enske idrottsplats (se nedan). En av styrelsen uppförd mindre sportstuga i Fagersjö togs å bruk år 1939.

En invid Eriksdalskolorna uppförd hall för inomhusidrott — Eriksdalshallen — öppnades hösten 1939. Hallen inrymmer två banor om 22 × 43 meter resp. 17 × 37 meter, omklädnadsutrymmen, expeditjonslokaler, pressrum, sjukrum, serveringslokal m. m. Antalet åskådarplatser utgör 2,134, varav 1,144 sittplatser. Vid vissa arrangemang kan antalet platser utökas med ytterligare 1,237 sittplatser och 760 ståplatser.

Staden har under senare år medverkat till anläggandet av *tennisbanor*, ehuru i begränsad utsträckning och endast med avseende på utebanor. Vid det av staden anordnade Eriksdalsbadet finnas fem dylika banor, vilka å likhet med anläggningen i övrigt äro utarrenderade till sim- och idrottsklubben Hellas (se nedan). Å området för Kristinebergs idrottsplats finnas tio tennisbanor å enskild ägo. Därjämte hava anlagts fem tennisbanor å Smedslätten, två i Hjorthagen, tre i Enske, tre i Mälarhöjden, två vid Flatenbadet (se nedan) samt tre vid Södra Ängby, vilka anläggningar förvaltas av idrotts- och friluftsstyrelsen och upplåtas dels till tennisorganisationer, dels direkt till allmänheten. Skötseln av tennisbanorna handhaves av personalen vid idrotts- och badanläggningarna.

Uppgifter angående avgifterna å ifrågavarande anläggningar kunna erhållas å idrotts- och friluftsstyrelsens expedition.

Genom styrelsens försorg anordnas *skridskobanor* dels å vissa av styrelsens idrottsplatser och lekplaner, dels i parker, dels ock vid sådana stadens folkskolor, som äro belägna på större avstånd från de allmänna skridskobanorna. Under vintersäsongen 1945—1946 hava å enlighet härmed anordnats sextiofyra banor. Dessutom lämnar staden bidrag till upprättande av för allmänheten upplåtna, enskilda skridskobanor i Stockholm med närmaste omnejd, under villkor att frikort utlämnas till barn å stadens skolor (jfr sid. 438). Vintersäsongen 1945—1946 hava sexton sådana banor anlagts. Vidare underhållas ett sextiofå *kätkbackar* å stadens parker och förstäder.

För *gymnastikändamål* lämnar staden bidrag till enskilda sammanslutningar (jfr sid. 438). Därjämte finnes å Vasa realskolas byggnad en kommunal gymnastikanläggning, inrymmande en gymnastiksal med erforderliga omklädnadsutrymmen samt avsedd i främsta hand för den frivilliga gymnastiken. I den mån anläggningen icke tages å anspråk för detta ändamål, är den upplåten för tennis. I Forsgrénka medborgarhuset å Södermalm har inrymts en gymnastiksal, som tagits å bruk hösten 1939. Gymnastiksalen, som står å direkt förbindelse med Forsgrénka badet, är inredd jämväl för hand-

boll och tennisspel. Salens golvyta mäter 16,5 × 36 meter. En mindre åskådarläktare rymmer 120 personer. Bägge gymnastikanläggningarna förvaltas av idrotts- och flygförvaltningsstyrelsen.

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 1,875,256 kr., kapitalbudgeten 268,700 kr., av lånemedel, inom linjen 1,896,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 254,200 kr.

E. o. verkmästare (XV).

Holm, G. H. L., Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; t. 52 02 60.

Extra verkmästare (5,472 kr.).

Eklind, H. A.; Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; t. 52 02 60.

Kristinebergs idrottsplats.

Kristineberg, K.; t. 50 95 15.

Föreståndare (11).

Hertzell, S. E. T.

Stora Essingens idrottsanläggning.

Essingen; t. 53 97 90.

Stadshagens idrottsplats.

Stadshagen, K.; t. 50 05 25.

Föreståndare (11).

Eriksson, A. L.

Vasaparkens idrottsanläggning.

Tel. 30 30 66.

Hjorthagens idrottsplats.

Jägmästargatan, Hjorthagen; t. 61 05 01.

Föreståndare (11).

Eklind, H. A., tjl. (se ovan), Bastholm, E. A.

Bellevue idrottsanläggning.

Tel. 31 55 55.

Zinkensdamms idrottsplats.

Ringvägen 16, Sv.; t. 42 24 90.

E. o. föreståndare (XI).

Bengtson, K. A.

Johanneshovs idrottsplats.

Johanneshov; t. 48 20 70.

Föreståndare (11).

Nilson, G. A.

Tantolundens idrottsanläggning.

Tel. 41 41 00.

Enskede idrottsplats.

Enskede 1; t. 49 16 85.

Extra föreståndare (4,800 kr.).

Ekberg, A. O.

Enskede sportstuga.

Enskede 1; t. 49 27 55.

Älvsjö idrottsplats.

Älvsjö 1; t. 47 12 33.

E. o. föreståndare (XI).

Nylander, E. T.

Aspuddens idrottsplats.

Aspudden; t. 45 05 75.

Föreståndare (11).

Strähle, B. E. R.

Mälarhöjdens idrottsplats.

Johannisdalsgatans förlängning, Mälarhöjden; t. 46 11 18.

Extra föreståndare.

Crammer, C. H. V.

Stora Mossens idrottsplats.

Västerled, Äppelviken; t. 25 35 27.

Föreståndare (11).

Björkman, E. G.

Ängby idrottsplats.

Vultejustvägen, Norra Ängby.

Extra föreståndare (4,800 kr.).

Carlsson, G. E. H.

Eriksdalshallen.

Ringvägen 70, Sö.; t. 43 88 90 och 43 89 15 (kassan).

Föreståndare

(gemensamt med Forsgrénsska badet).

Backlund, N. R. (se sid. 370).

Två e. o. vaktmästare (VIII).

Smedslättens tennisbanor.

Alviksvägen—Djurklouvägen, Smedslätten; t. 25 05 22.

Hjorthagens tennisbanor.

Jägmästargatan, Hjorthagen; t. 61 05 01.

Enskede tennisbanor.

Enskede idrottsplats, Enskede 1; t. 49 16 85.

Flatenbadets tennisbanor.

Flatenbadet, Stockholm 20; t. Älta 100.

Mälarhöjdens tennisbanor.

Mälarhöjdens idrottsplats, Johannisdalsgatans förlängning; t. 46 11 18.

Södra Ängby tennisbanor.

Färjestadsvägen, Södra Ängby.

Vasa gymnastikhall.

Hälsingegatan 4, Va.; t. 30 46 74; ang. upplåtelser 52 02 60.

En vaktmästare; t. 30 46 74.

Forsgrénka gymnastikhallen.

Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 11 02 och 40 07 05 (kassan).

Föreståndare.

Backlund, N. R. (se sid. 370).

Två biträden (2,088 kr.).

För samtliga idrottsanläggningar: *varierande antal arbetare.*

Badverksamhet.

I Stockholm finnas nio större friluftsbad, nämligen friluftsbadet i Vanadislundens samt baden vid Tranebergsbro, Eriksdal, Solvik (Smedslätten), Flaten, Älvsjö, Mälarhöjden, Södra Ängby och Erstaviksbadet. Ett mindre kallbadhus med två bassänger finnes vid Kyrksjön i Bromma. Vidare hava mindre strandbad anordnats å Stora Essingen, å Kungsholmslandet vid Essingesundet, å Långholmen, vid Årstavikens södra strand, i Gröndal samt vid Långsjön i Brännkyrka. Därjämte har staden tillgodosett behovet av varmbadanläggningar i vissa, framför allt mera avlägset belägna stadsdelar genom anläggningar i Aspudden, Älvsjö, Mälarhöjden, Hjorthagen, Bällstalund, Örby, Enskede och Storkyrkoförsamlingen samt en flytande badanläggning vid Liljeholmsviken. En större varmbadanläggning har inrymts i Forsgrénka medborgarhuset. Samtliga nämnda badanläggningar äro ställda under idrotts- och friluftsstyrelsens förvaltning.

Vanadisbadet, beläget i Vanadislundens, är ett bassängbad med renat och uppvärmt vatten. Det sistnämnda möjliggör längre badsäsong än vid övriga friluftsbad, nämligen från mitten av maj till omkring mitten av september. Tidigare under vårsäsongen kan badet hållas öppet för solbad med dusch.

Tranebergsbadet, nära Tranebergsbrons östra landfäste, är ett strandbad.

Eriksdalsbadet är anordnat å en staden tillhörig, förnt av vattenledningsverket disponerad tomt med användande av där befintliga forna filterbassänger m. m. Badet är utarrenderat till

sim- och idrottsklubben Hellas. Stadsfullmäktige beslöt år 1938 anläggandet av ett nytt friluftsbad i Eriksdalslundens i huvudsaklig överensstämmelse med ett av styrelsen framlagt förslag.

Kallbadhuset vid Kyrksjön i Bromma är uthyrt till enskild person.

Solviksbadet i Smedslätten är ett strandbad vid Mälaren.

Flatenbadet, beläget vid sjön Flaten i Enskede församling, är Stockholms största strandbad med en badstrand av ca 1,200 meters längd. Inom anläggningen finnas även två tennisbanor samt idrotts- och lekfält. Sedan sommaren 1935 anordnas vid badet särskilda bad för barn. Barnen färdas under tillsyn av ledare till och från badet i abonnerade bussar. Vid badet anordnas simundervisning och lekar, varjämte varje barn erhåller en portion mjölk och bröd.

Älvsjöbadet invid Huddingevägen i Älvsjö är ett bassängbad med renat vatten.

Mälarhöjdens friluftsbad vid Jakobsberg i Sättravägens förlängning omfattar förutom strandbadet även ett lägerlivsområde.

Erstaviksbadet är ett strandbad vid Erstavikens norra strand.

Ängbybadet är ett strandbad i Södra Ängby.

I Forsgrénka medborgarhuset är inrymd en större varmbadanläggning, Forsgrénka badet, som togs i bruk hösten 1939. Badet är ett gemensamhetsbad med en bassäng om 12 × 33 $\frac{1}{2}$ meter, bastu- och tvagningsrum samt omklädningsutrymmen för 400 badgäster samtidigt. Vid tävlingar kan beredas åskådarplatser för omkring 1,000 personer.

Det i Aspudden å en av aktiebolaget Sveriges litografiska tryckerier kostnadsfritt upplåten tomt belägna varmbadhuset, som under år 1939 ombyggt och utvidgats, inrymmer ett större omklädningsrum, ett tvättrum med dusehar, en bastu, en 6 × 15 meter stor simbassäng, två karbadshytter m. m. Ett mindre varmbadhus finnes även i Älvsjö.

Skolbadanläggningarna i Mälarhöjdens, Hjorthagens, Bällstalunds, Örby, Enskede och Storkyrkoförsamlingens skolor hava vissa tider, då de ej varit erforderliga för skolornas behov, varit upplåtna för allmänheten. Dessa badanläggningar höllas på grund av bränslebrist stängda från början av januari 1940 men öppnades åter i november 1943. Folkbadet i Nikolai folkskola har iordningställt för ändamålet under år 1945 och togs i bruk under november månad. De tidigare i Älvi och Stora Essinges folkskolor drivna folkbaderna hava nedlagts fr. o. m. den 1 januari 1941. Förvaltningen av dessa bad, i den mån de äro avsedda för allmänheten, handhaves av styrelsen.

I syfte att försöksvis utröna lämpligheten av flytande badanläggningar hava stadsfullmäktige anvisat medel till en dylik anläggning på en flytande ponton av vattentät betong, innehållande

förutom uppvärmnings- och filteringsanordningar, en mindre simhall, avklädningsrum, bastu, läktare m. m. Anläggningen är förlagd till Liljeholmsviken (vid Hornsgatan) och drives under namnet Liljeholmsbadet.

Staden lämnar bidrag till Svenska livräddningssällskapet för anordnande av kostnadsfri *simundervisning* samt *undervisning i livräddning* åt elever vid vissa av huvudstadens undervisningsanstalter (jfr sid. 438). Därjämte erhåller Riksföreningen för simningens främjande (Simfrämjandet) bidrag för kursverksamhet bland husmödrar.

Uppgifter angående avgifterna å ifrågavarande anläggningar kunna erhållas ästyrelsens expedition.

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 1,087,395 kr., kapitalbudgeten 27,500 kr.; inkomster: driftbudgeten 604,500 kr.

Extra badinspektör (6,360 kr.).

Backlund, N. R.; Forsgrénka badet, Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 11 02, 42 00 06.

Friluftsbad.

Vanadisbadet.

Vanadislunden (ing. från Sveavägen); t. 30 12 11.

Under badsäsongen en *badföreståndare*, en *förste simlärare* och två *simlärare*.

Tranebergsbadet.

Fredhäll (vid Tranebergssund); t. 50 56 98.

Under badsäsongen en *förste simlärare*, en *simlärare* och två *simlärarinnor*.

Eriksdalsbadet.

Eriksdalslunden (ing. från Ringvägen); t. 41 11 38.

Utarrenderat (se ovan).

Flatenbadet.

Stockholm 20; t. Älta 100.

E. o. tillsyningsman (IX).

Karlström, K. S., tjl.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och tre *simlärare*.

Älvsjöbadet.

Invid Huddingevägen; t. 47 15 07.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och två *simlärarinnor*.

Långsjöns friluftsbad.

Invid Långsjöplan; t. 47 21 60.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och en *simlärare*.

Mälarchöjdens friluftsbad.

Vid Jakobsberg i Sättravägens förlängning; t. 46 12 71.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och två *simlärare*.

Gröndalsbadet.

I kv. Bommen vid Sjöbjörnsvägen; t. 45 24 18.

Under badsäsongen en *simlärare*.

Solviksbadet.

Smedslätten; t. 25 04 00.

Under badsäsongen en *förste simlärare*, en *simlärare*, två *simlärarinnor* och en *förste vaktmästare*.

Ängbybadet.

Södra Ängby, postadress: Åkeshov; t. 37 08 76.

Under badsäsongen en *förste simlärare*, en *simlärare* och en *simlärarinna*.

Erstaviksbadet.

Vid Erstavikens norra strand; t. Saltsjöbaden (17) 10 90.

Under badsäsongen en *förste simlärare*.

Stora Essingens friluftsbad.

Invid Oxhålsхамnen å öns västra sida; t. 51 63 51.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och en *simlärare*.

Essingesundets friluftsbad för damer och barn.

Å Kungsholmslandet nordväst om bron till Lilla Essingen; t. 51 28 82.

Under badsäsongen en *simlärarinna*.

För samtliga friluftsbad: fyra *simlärare* och en *simlärarinna* såsom avlösare å ledighetsdagar samt varierande antal arbetare.

Inomhusbad (varmbad).

Forsgrénka badet.

Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 11 02, 42 00 06 och 40 07 05 (kassan).

Föreståndare.

Badinspektören.

Ett *extra första kontorsbiträde* (3,804 kr.), en *extra siminstruktör* (3,216 kr.), två

e. o. förste badmästare (X), fem e. o. badmästare (VIII), fyra e. o. badassistenten (IV), två extra badassistenten (2,286 kr.), en e. o. kassörska (V), en extra kassörska (2,484 kr.), en extra förrådsföreståndarinna (2,484 kr.), en e. o. expeditionsvakt (VI) samt stöderskepersonal och varierande antal garderobsvakter.

Liljeholmsbadet.

Liljeholmsviken vid Liljeholmsbron,
Hornstull; t. 40 71 38.

En förste badmästare (3,672 kr.), två badmästare (3,480—3,330 kr.), två kassörskor, tillika baderskor (2,400—2,220 kr.).

Älvsjö varmbadhus.

Johan Skyttes Väg 232, Älvsjö 1;
t. 47 17 20.

En badföreståndarinna (4), en badmaskinist (3,540 kr.).

Aspuddsbadet.

Schlytersvägen 53, Aspudden; t. 45 00 11.

En badföreståndarinna (4), en e. o. badmaskinist (IX) samt ett badbiträde.

Mälarhöjdsbadet.

Mälarhöjdens nya folkskola, Mälarhöjden.

En extra badföreståndarinna (1,200 kr.), en extra värmeledningsskötare (960 kr.).

Hjorthagsbadet.

Värtans nya folkskola, Värtan.

En extra badföreståndarinna (1,200 kr.), en extra värmeledningsskötare (960 kr.).

Bällstalundsbadet.

Bällstalunds folkskola, Sundbyberg.

En extra badföreståndarinna (1,200 kr.), en extra värmeledningsskötare (960 kr.).

Örbybadet.

Örby folkskola, Älvsjö 2.

En extra badföreståndarinna (1,200 kr.), en extra värmeledningsskötare (960 kr.).

Enskedebadet.

Enskede folkskola, Stockholmsvägen 30,
Enskede 1.

En extra badföreståndarinna (1,200 kr.), en extra värmeledningsskötare (960 kr.).

Storkyrkans folkbad.

Storkyrkans folkskola, Svartman-
gatan 22, C.

En extra badföreståndarinna (1,200 kr.), en extra värmeledningsskötare (960 kr.).

Friluftsverksamhet.

Det alltmer stegrade intresset för friluftsliv i skilda former, som gjort sig gällande under senare år, har bland annat tagit sig uttryck i *idkande av lägerliv* i ökad omfattning. Genom lägerlivets allt större utbredning och förläggande till mera bebyggda trakter hava emellertid svårigheter uppstått för dess utövare, samtidigt som vissa betänkligheter gjort sig gällande mot rörelsen på grund av den skadegörelse, som lägerlivsidkarna i vissa fall åstadkomma genom ovarsamt bruk av eld och genom skövling av skog och annan växtlighet.

För att bereda tillfälle till en ordnad lägerlivsrörelse och för att koncentrera ett större antal av densammans utövare till för ändamålet lämpliga platser i Stockholms omgivningar har staden ställt till lägerlivsidkarnas förfogande ett större område invid sjöarna Flaten (jfr sid. 369) och Älten i Enskede församling samt ett område vid Mälarhöjdens friluftsbad, varefter genom idrotts- och friluftsstyrelsens försorg vidtagits vissa för berörda ändamål erforderliga anordningar. Lägerlivsområden finnas dessutom å Farstanäset vid sjön Magelungen, vid Nibbla å Ekerö och å skärgårdsreservatet Finnhamn vid Husaröleden. Vid Hökmossen utmed Södertäljevägen samt vid Södra Ångby i närheten av Ångbybadet äro anordnade campingplatser för *turister*.

Från och med år 1940 registreras på alla lägerlivsområden samtliga tältande och varje tältinnehavare har att erlägga en mindre tältningsavgift.

Av Föreningen för skidloppningens och friluftslivets främjande hava, delvis i samarbete med andra organisationer, anlagts *skidbackar* vid Fiskartorpet och vid Rosendals slott å Södra Djurgården, ävensom en större sportstuga vid Fiskartorpet, vilken under hela året är avgiftsfritt tillgänglig för den idrottsutövande allmänheten. Till föreningens verksamhet lämna staden bidrag (jfr sid. 438). Idrotts- och friluftsstyrelsen utförde hösten 1942 ny fartuppbbyggnad för skidbacke i Stadshagen. Å styrelsens stat äro medel upptagna för underhåll och drift av skidbackar, därav två i Enskede, en i Stadshagen, en vid Stora Mossen i Bromma, en i Älvsjö samt en vid Rosendal på Djurgården, ävensom av smärre skid- och teknikbackar i stadens parker och ytterområden. Inom staden och dess närmaste omgivningar anordnas ett antal *skidspår*, f. n. uppgående till tjugufatta, dels för allmänhetens åkning, dels för avläggande av skolmärkesprov.

För friluftssändamål har staden genom beslut av stadsfullmäktige den 7 december 1936 förvärvat egendomen Tyresta i Österhaninge socken. Egendomen är belägen fågelvägen c:a 2 mil sydost ut från stadens centrum och har en areal av c:a 1,416 har. Friluftskommittén har i sitt betänkande av den 5 oktober 1938 framlagt en de-

taljerad plan för områdets utnyttjande och förvaltning såsom naturallmänning. Under år 1939 restaurerades en av de äldsta byggnaderna i Tyresta by, den s. k. Dahlgrensgården, och iordningställdes såsom raststuga. Skötseln av raststugeverksamheten har uppdragits åt Svenska turistföreningen. I övrigt pågår restaurering av äldre byggnader inom Tyresta by i enlighet med tidigare härför uppgjord plan. Under år 1942 har med medel, som delvis anvisats ur fonden för friluftslivets främjande samt delvis av stadsfullmäktige, den s. k. Janssonsgården restaurerats och iordningställts till scoutstuga och är nu upplåten till Stockholms scoutdistrikt. Ävenså ha i 1941—1942 års stater anvisats medel för istandsättande av byggnader för jordbruket. Genom beslut av stadsfullmäktige den 21 juni 1943 har staden förvärvat egendomen Finnhamn i Ljusterö socken. Till förvärvet av egendomen har erhållits statsbidrag till ett belopp motsvarande omkr. 25 % av köpeskillingen. Egendomen, som är belägen fågelvägen c:a 46 km öster ut från Stockholm och omfattar en sammanlagd landareal av omkr. 90 har, utgöres av de öster om Ingmarsö vid Husaröleden belägna Stora och Lilla Jolpan, den västra hälften av Södra Långholmen samt ett antal mindre holmar och kobbär. Finnhamn utnyttjas såsom friluftsräsvat i skärgården och har iordningställts såsom friluftsgård med rast- och båtplatser för friluftsfolk samt campingplatser. Verksamheten vid friluftsgården har närmast handhafts av folkrörelsernas rese- och semesterorganisation (Reso). Genom beslut av stadsfullmäktige den 18 september 1944 har idrotts- och friluftsstyrelsen förvärvat egendomen Grinda i Värmdö socken. Egendomen är belägen i östra Saxarfjärden utanför Lindalsundet omkring 22 km fågelvägen från Stockholm och omfattar en areal av c:a 160 har, varav 14 har åkerjord. Förutom huvudön Grinda ingå ett tiotal större och mindre holmar i köpet. Grinda kommer att i likhet med Finnhamn utnyttjas såsom friluftsområde i skärgården, varvid corps-de-logiet tages i bruk såsom semestergård. För att öka möjligheterna till inkvartering avser styrelsen att uppföra nio förlägningsstugor på ön med sammanlagt 72 bäddplatser.

Stadskollegiet har uppdragit åt idrotts- och friluftsstyrelsen att för framtiden handlägga de ärenden, som sammanhånga med ordnandet av hamnar och uppläggningsplatser för småbåtar, och

stadsfullmäktige hava den 24 januari 1944 uppdragit åt styrelsen att framlägga förslag till erforderliga åtgärder i ämnet. Styrelsen har igångsatt en utredning i ärendet och av stadsfullmäktige har den 19 juni 1944 anvisats ett anslag om 100,500 kr. till vissa åtgärder.

I syfte att åstadkomma ett effektivare utnyttjande av skolornas obligatoriska friluftsdagar ställer styrelsen kunniga ledare till lärarnas förfogande. Därför har ett stort antal permanenta terrängbanor, orienteringsleder, miniatyriorienteringsbanor, punktorienteringsbanor m. m. anordnats på lämpliga terrängområden inom staden eller dess närmaste omgivning. I samarbete med skid- och friluftsförbundet samt turistföreningen anordnar styrelsen under sportlovet utflykter och utfärder samt instruktion i vinteridrottens olika grenar. För dessa skolungdomsutflykter har för år 1946 anvisats ett anslag av 19,000 kr.

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 348,020 kr., kapitalbudgeten 86,300 kr., låne-medel, inom linjen 390,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 106,560 kr.

Lägerlivsområdena vid Flatenbadet och Älten.

Flatenbadet, Stockholm 20; t. Älta 100.

Mälarhöjdens lägerlivsområde.

Mälarhöjdens friluftsbad vid Jakobsberg i Sättravägens förlängning; t. 46 12 71.

Farstanäsens lägerlivsområde.

Södertörns villastad; t. Södertörns villastad 445.

Nibbla lägerlivsområde.

Ekerö socken; t. Träkvista 123.

Tyresta.

Österhaninge socken; t. Handen 260.

En e. o. tillsyningsman (VIII).

Finnhamn.

Ljusterö socken; t. Ingmarsö 2.

Grinda.

Värmdö socken; t. Tranvik 28 A.

Stockholms stads biblioteksnämnd.

Biblioteksnämnden.

*Sveavägen 73, Va.; postgirokonton nr 57800;
tel.: se nedan, stadsbiblioteket.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 23 april 1923 att inrätta Stockholms stads biblioteksstyrelse. Den trädde i verksamhet i juni s. å. I samband med omorganisationen av kommunalförvaltningen år 1940 ändrades styrelsens namn till *Stockholms stads biblioteksnämnd*.

Enligt sin instruktion skall biblioteksnämnden handhåva förvaltningen av stadsbiblioteket och därmed sammanhängande ärenden rörande stadens biblioteksväsen ävensom de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Bl. a. har nämnden numera att avgiva yttranden över ansökningar om bidrag av stadens medel till enskilda biblioteks-, föreläsnings- och folkbildningsanstalter. Dyliga anslag uppföras å biblioteksnämndens stat. (Be-
träffande dessa institutioner, se avd. 5.)

Biblioteksnämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Nämnden biträdes vid förvaltningen av stadens biblioteksväsen av stadsbibliotekarien, som är chef för stadsbiblioteket. Stadsbibliotekarien äger närvara vid nämndens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads biblioteksnämnd, fastställd av ÖA 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 57).

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 2,399,044 kr.; inkomster: driftbudgeten 121,640 kr. (därav statsbidrag 8,000 kr.).

Biblioteksnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

***Hökerberg**, f. Bergström, Eva M. Ch., redaktör.

Övriga ledamöter.

Froste, f. Melander, Margit S., fru, stadsfullm.

Gullmar, Ebba, kontorist.

***Månsson**, O. P., instruktör, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Bolin, E. I., fil. lic.

***Branting**, f. Lind, Rina E., fru.

***Lamm**, H. E., fil. kand.

Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör, stadsfullm:s 2:e vice ordf.

Delegerade för bokinköpen.

Hökerberg, f. Bergström, Eva M. Ch.; **Månsson**, O. P.

Sekreterare.

Stadsbibliotekarien (se sid. 374).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 324).

Stadsbiblioteket.

*Adresser, telefoner och expeditionstider:
se nedan.*

Stockholms stadsbibliotek, som övertagit de flesta förut i Stockholm befintliga, av församlingar eller föreningar förvaltade folkbibliote-

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall för nämndens ledamöter suppleanterna inträda i följande ordning: för ordföranden suppleanterna fru Branting, hrr Lamm, Bolin och Steenberg, för vice ordföranden suppleanterna hrr Bolin och Steenberg, fru Branting och hr Lamm, för ledamoten fru Froste suppleanterna hrr Steenberg, Bolin, Lamm och fru Branting, för ledamoten fröken Gullmar suppleanterna fru Branting samt hrr Lamm, Steenberg och Bolin samt för ledamoten hr Månsson suppleanterna hr Lamm, fru Branting samt hrr Bolin och Steenberg, samtliga i nu nämnd ordning.

ken (ang. dessas tidigare verksamhet m. m., se 1927—1930 års kommunalkalendrar), består av ett huvudbibliotek jämte 21 filialer samt två mindre bokdepåer. Under år 1946 avses nya filialer bliva upprättade i Gubbängen för såväl vuxna som ungdom och barn, i Midsommarkransen för vuxna samt i Årsta, Västberga, Abrahamsberg och Södra Ångby för ungdom och barn. Huvudbiblioteket öppnades för allmänheten den 2 april 1928 och den första filialen (filial 1, se nedan) den 17 oktober 1927. Filialerna äro av olika storlek och hållas öppna under olika tider. I de flesta av filialerna finnes utom avdelningen för vuxna en särskild ungdoms- och barnavdelning. I vissa filialer, inrymda i folkskolehus i stadens ytterområden, har lärjungebiblioteket tidigare sammanförts med stadsbibliotekets ungdomsavdelning och ställts under stadsbibliotekets ledning. Från och med år 1946 hava folkskolornas samtliga lärjungebibliotek samordnats med ungdoms- och barnbiblioteken. Flerstädes finnas särskilda lärum såväl för barn som för vuxna. Å filialerna kunna böcker lånas ej endast ur deras eget bokbestånd utan även från huvudbiblioteket. Två av filialerna äro belägna på Södermalm, en på Östermalm, en på Kungsholmen, en i Staden Mellan Broarna, en i Värtan, sex i Bromma, tre i Enskede och sex i Brännkyrka. De ovan omnämnda bokdepåerna äro förlagda till skol- och yrkeshemmet för gossar å Skrubba och till lärlingshemmet för gossar vid Katarina Bangata.

Bokbeståndet i samtliga till stadsbiblioteket hörande bibliotek utgjorde den 1 januari 1946 sammanlagt c:a 620,000 band (dessutom 697 hyllmeter okatalogiserade deponerade böcker). Accessionen under år 1945 uppgick till 56,763 band, medan 21,972 band utrangerades. Hela antalet inskrivna låntagare var vid 1945 års slut 136,533 (därunder året nyinskrivna 19,812, omskrivna 27,033). Under år 1945 uppgick antalet besök i biblioteken till 1,605,685, varav 200,049 i huvudbibliotekets tidnings- och tidskriftsrum, och antalet boklån till 2,292,397.

Stadsbiblioteket hålles kostnadsfritt öppet för alla, såväl vuxna som ungdom och barn. I huvudbiblioteket samt i de filialer, där särskild ungdoms- och barnavdelning finnes, är åldersgränsen för tillträde till vuxnas avdelning i regel 16 år. Rätt till avgiftsfria hemlån hava alla i staden mantalsskrivna personer och, oavsett mantalsskrivningsorten, dels personer, som äro anställda i Stockholms kommuns tjänst eller av kommunen uppbära pension, jämte hemmavarande familjemedlemmar, dels lärare och elever vid i Stockholm befintliga undervisningsanstalter. Personer i övrigt, som äro mantalsskrivna i Stockholms förortsområde (se kommunalkalendern 1933, sid. 484), kunna mot erläggande av en årsavgift av 3 kr. erhålla rätt till hemlån.

På sjukhusdirektionens förslag beslöt stadsfullmäktige den 14 december 1936 upprättandet

av ett patientbibliotek fr. o. m. år 1937 vid S:t Eriks sjukhus, att skötas genom biblioteks-nämndens försorg och utgörande det första ledet i en planerad organisation av sådana bibliotek vid vissa av stadens sjukhus. Under år 1938 upprättades ett liknande bibliotek vid S:t Görans sjukhus och med 1945 års ingång ett vid Södersjukhuset.

Författningar. Reglemente för Stockholms stadsbibliotek, fastställt av biblioteksstyrelsen 18 jan. 1929, med ändr. Instruktion för stadsbibliotekarien, fastställd av biblioteksstyrelsen 24 nov. 1925.

Stadsbibliotekarie (B).

Knutsson, K. P., tf. professor (förordn. t. o. m. ^{31/10} 1947); t. 30 87 98; mottagningstid: 11—12 (utom lördagar).

Huvudbiblioteket.

Sveavägen 73 (postadress: Odengatan 53, Va.); t. 30 69 44 (accessionsavd.), 30 31 78, 30 29 04 (katalogiseringsavd.), 31 67 42 (låntagarregister), 30 23 60 (räkenskapsavd.), 30 31 71 (utlåningsexp. för vuxna, länedisk), 30 34 22, 31 67 33 (utlåningsexp:s tjänsterum), 30 32 01 (ungdoms- och barnavd.), 30 34 72 (upplysningen), 30 69 58 (vaktrum).

Biblioteket är öppet för allmänheten å följande tider:

avd. för vuxna: vardagar utom lördagar 10,30—20,30 (25 aug.—24 juni), 10,30—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 10,30—17;

ungdoms- och barnavd.: vardagar utom lördagar 14—20 (25 aug.—24 juni), 14—19,30 (16—24 aug.), lördagar 14—17. 25 juni—15 aug. hålles ungdoms- och barnavd. stängd.

I stadsbibliotekets huvudbyggnad inrymmas bl. a. en stor utlåningshall, som upptar större delen av byggnadens mittparti, fem andra utlånings- och läsesalar, tidskriftsrum, tidningsrum, en ungdoms- och barnavdelning med utlånings- och lärum, »sagorum», bokmagasin, rum avsedda för studiecirklar, personalrum m. m.

Huvudbibliotekets bokbestånd uppgår vid innevarande års ingång till c:a 238,500 band. Till denna siffra komma ytterligare från huvudbiblioteket till de olika filialerna utsända vandringsbibliotek.

Stadsbibliotekarie.

Knutsson, K. P. (se ovan).

Förste bibliotekarier (22).

Kolmodin, O. T., t. 31 67 40; Åkerman, O. B., t. 31 67 41; mottagningstider: 11—12 (utom lördagar).

Extra förste bibliotekarie (7,560 kr.).

Löfgren, A. F.; t. 30 45 46; mottagningstider: 11—12 (utom lördagar).

Andre bibliotekarier (19).

Gavelius, G. L. Elisabet (se sid. 376); **Berggren**, A. K. Elisabet (se sid. 376); **Waldner**, A. O. T.; **Larsson**, Hanna M. (se nedan); **Hallberg**, Hallgård; **Ljungdahl**, A. G. (se nedan).

E. o. andre bibliotekarier (XIX).

Landergren, f. Grund, Anna E. B., **Hede**, A. Brita, förste biblioteksassistenter (se nedan).

Extra andre bibliotekarier
(6,840 kr.).

Hulth, C. J.; **Edlund**, G. E. J. G. (se nedan); en vakant.

Extra amanuenser (5,820—4,200 kr.).

Elvers-Hulth, Märtha G. J., förste biblioteksassistent (se nedan); **Ahlstedt**, V. G.; **Löfgren**, f. Norinder, E. Elisabet; **Ericsson**, A. M. (Anna-Greta); **Ericsson**, f. Söderström, Carin; tre vakanta.

Kontorsassistent (13).

Löfgren, A. F., tjl. (se ovan), *tf.* **Norström**, Ebba M.

Förste biblioteksassistenter (12)

(varav en förestår patientbiblioteken å vissa sjukhus, se ovan).

Bennet, G. Elisabeth; **Ringenson**, Eva A. E.; **Artzell**, f. Ohlson, Ola I. M.; **Lundgren**, I. M. S. (Maj); **Hamrin**, T. O.; **Lychou**, S. Gudrun; **Olsson**, Karin E.; **Tengbom**, S. E. (Elsa); **Lundstedt**, G. Z. M. (Gunnil); **Setterwall**, Sigrd B. H.; **Hedlund**, E. Brita; fyra tjl. (se ovan); *tf.* **Svensson**, Anna V. (se sid. 377); **Olenius**, f. Söderström, Elsa V.; **Hamnström**, Anna A. S.; en vakant.

Trettio biblioteksassistenter (9), tolv e. o. biblioteksassistenter (IX), en kontorsskrivare (9), en extra kontorsskrivare (2,760 kr.), fyra e. o. första kontorsbiträden (VII), ett extra första kontorsbiträde (2,460 kr.), åtta e. o. kontorsbiträden (V), tolv extra kontorsbiträden (3,084—2,220 kr.), timavlönad personal.

(En del av denna personal är placerad på filialerna, se vidare nedan.)

Förste expeditionsvakt (8).

Kastling, S. O.

En maskinist (3 kl.) (12), en bokbindare (10), en hantverkare (8), fyra expeditionsvakter (6), två e. o. expeditionsvakter (VI), fyra expeditionsvaktsbiträden (3), femton e. o. expeditionsvaktsbiträden (III), tre

bokbinderskor (3), en e. o. bokbinderska (III), ett extra bokbinderibiträde (1,860 kr.), fyra extra expeditionsvaktsbiträden (2,424—1,980 kr.) samt timavlönad expeditionsvaktsbiträdespersonal.

(En del av denna personal är placerad på filialerna.)

Filialer.

Vissa av de mindre filialerna äro stängda kortare tid under sommaren.

Filial 1.

Forsgrénska medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 04 93 (utlåningsexp. för vuxna), 40 04 83 (upplysningen), 41 19 70 (ungdoms- och barnavd.).

Filialen är öppen för allmänheten å följande tider:

avd. för vuxna: vardagar utom lördagar 10,30—20,30 (25 aug.—24 juni), 10,30—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 10,30—17;

ungdoms- och barnavd. å samma tider som huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 71,200 band. Förutom utlånings- och läsesalar m. m. inrymmer filialen rum avsedda för studiecirkelverksamhet.

Föreståndare.

Ljungdal, A. G., andre bibliotekarie (se ovan), t. 42 55 13.

Extra amanuens.

Elvers-Hult, Märta G. J., förste biblioteksassistent (se ovan).

Tio biblioteksassistenter, fyra kontorsbiträden.

Expeditionsvakter (6).

Svensson, A. R., tjl.; **Kastling**, B. E.

Filial 2.

Hornsgatan 78, Sö.; t. 40 13 08 (utlåningsexp. för vuxna), 44 44 57 (ungdoms- och barnavd.).

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (25 aug.—24 juni), 14—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 14—17; ungdoms- och barnavd. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 40,100 band.

Föreståndarinna.

Larsson, Hanna M., andre bibliotekarie (se ovan)

Fem biblioteksassistenter.

BiN

Filial 4.

Banérgatan 58 och 60, Ö.; t. 62 72 16 (avd. för vuxna), 62 72 26 (ungdoms- och barnavd.).

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (25 aug.—24 juni), 14—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 14—17; ungdoms- och barnavd. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 44,600 band.

Föreståndarinna.

Gavelius, G. L. Elisabet, andre bibliotekarie (se sid. 375); t. 62 72 17.

Fem biblioteksassistenter.

Filial 6.

Hantverkargatan 73, K.; t. 50 41 22.

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (25 aug.—24 juni), 14—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 14—17; ungdoms- och barnavd. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 46,300 band.

Föreståndarinna.

Berggren, A. K. Elisabeth, andre bibliotekarie (se sid. 375).

Fem biblioteksassistenter, ett kontorsbiträde.

Filial 7.

Tyska Stallplan 2, C.; t. 11 69 02; expeditionstid: måndagar, tisdagar, onsdagar och torsdagar 17,30—20,30, lördagar 14—17.

Bokbestånd: c:a 7,600 band.

Föreståndare.

Jonsson, J. P., tf. biblioteksassistent (se sid. 377).

Filial A 1.

Erik Segersällsvägen 1, Aspudden; t. 45 02 65; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, därjämte måndagar och lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 13,700 band.

Föreståndarinna.

Svensson, Anna V., tf. förste biblioteksassistent (se sid. 375 och nedan).

Filial A 3.

Skolan, Lugntorpsvägen 2, Mälarhöjden; t. 46 10 70; expeditionstid: måndagar, tisdagar, onsdagar och fredagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 11,000 band.

Föreståndarinna.

Svensson, Anna V., tf. förste biblioteksassistent (se sid. 375 och ovan).

Filial A 4.

Avdelningen för vuxna: Gröndalsvägen 16, Gröndal; t. 45 55 29; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18,30—20,30.

Bokbestånd: c:a 4,200 band.

Föreståndare.

Åhlander, F. E., f. d. andre bibliotekarie.

Ungdoms- och barnavdelningen: Lövholmssvägen 85, Gröndal; t. 45 23 62 (ankn.); expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 17—20.

Bokbestånd: c:a 2,300 band.

Föreståndarinna.

Edenius, Anna-Lisa.

Filial A 5.

Hägerstensåsens skola, Sedelvägen (postadress: Stockholm 32); t. 45 63 84; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 1,300 band.

Föreståndarinna.

Hällström, f. Thomsen, Anna M.

Filial B 1.

Kommunalhuset, Alvik, Äppelviken; t. 25 96 92; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 13,300 band.

Föreståndarinna.

Stubbendorff, Elisabet M. M., biblioteksassistent (se sid. 377).

Filial B 2.

Skolan, Bällstalund (postadress: Mariehäll); t. 28 30 22; expeditionstid: tisdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,600 band.

Föreståndare (540 kr.).

Bergquist, J. A., f. d. folkskollärare.

Filial B 3.

Skolan, Riksbypvägen, Riksby; t. 25 02 45; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 2,500 band.

Föreståndarinna.

Berggren, Ingrid E.

Filial B 4.

Skolan, Nyängsvägen 72—80 (mitt för Ålstensgatan), Ålsten; t. 25 33 45; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, onsdagar och lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 17,800 band.

Föreståndarinna.

Bianchini, M. E. Bianca, biblioteksassistent, tjl.

Filial B 6.

Skolan, Essingestråket 24, Stora Essingen; t. 53 28 33; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 8,500 band.

Föreståndarinna.

Svensson, Anna-Greta.

Filial B 7.

Skolan, Vultejusvägen, Ångby 1; t. 37 07 50; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 13,300 band.

Föreståndarinna.

Stubbendorff, Elisabet M. M., biblioteksassistent (se sid. 376).

Filial C 1.

Johan Skyttes Väg 202, Älvsjö 1; t. 47 18 61; expeditionstid: måndagar, tisdagar, onsdagar och fredagar 18—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 10,900 band.

Föreståndare.

Sterner, F. O. R. (se nedan).

Filial C 3.

Skolan, Örby, Älvsjö 2; t. 47 02 30; expeditionstid: måndagar och fredagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. tisdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 7,500 band.

Föreståndare.

Sterner, F. O. R. (se ovan).

Filial E 1.

Enskede skola, Stockholmsvägen 30, Enskede 1; t. 49 24 11; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, onsdagar och lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, måndagar och lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 17,800 band.

Föreståndarinna.

Engstedt, Signe H. S., biblioteksassistent.

Filial E 2.

Hammarbyhöjdens skola, Finn Malmgrens Väg 9, Hammarbyhöjden; t. 48 23 41; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, tisdagar och torsdagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 2,600 band.

Föreståndarinna.

Samuelsson, R. B. (Britta).

Filial E 3.

Skanskvarns skola, Gullmarsvägen 60, Enskede 5; t. 49 50 60; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 1,300 band.

Föreståndarinna.

Ohlsson, f. Lönnqvist, Anne-Marie.

Filial V 1.

Dianavägen 7, Värtan (postadress: Hjortshagen); t. 60 63 92; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 14,900 band.

Föreståndare.

Jonsson, J. P., tf. biblioteksassistent (se sid. 376).

Beräffande församlingsbiblioteken, se under avd. 6 (sid. 484).

ArkN

Stockholms stads arkivnämnd.

Arkivnämnden.

Stadsarkivets rådhusdepå; tel. se nedan.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

För handläggning av ärenden rörande huvudstadens arkivväsen beslöt stadsfullmäktige den 28 juni 1929 att inrätta *Stockholms stads arkivnämnd*. Denna trädde i verksamhet den 1 januari 1930. Vissa förberedande uppgifter påbörjades redan i september 1929.

Enligt sin instruktion har arkivnämnden till uppgift att handhåva förvaltningen av stadsarkivet, att hava överinseende över stadens kommunala arkiv samt att omhändervård av övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. En ledamot och en suppleant skall äga arkivteknisk sakkunskap. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Chef för stadsarkivet är stadsarkivarien.

Riksarkivarien eller den riksarkivet i hans ställe förordnar samt stadsarkivarien äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, ävensom att få sina meningar till protokollet antecknade.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads arkivnämnd, fastställd av ÖA 24 mars 1941 (Kf 1940: nr 74).

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 447,894 kr.; inkomster: driftbudgeten 167,497 kr.

Arkivnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsett av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. stadshuset; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Ahnlund, N. G., professor.

Övriga ledamöter.

*Brulin, J. O. H., f. d. arkivråd.

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm.

*Lundqvist, E. J., chefredaktör.

Suppleanter.¹⁾

Brännman, E. T., fil. lic.

*Daelander, f. Sjöstrand, A. Elisabeth, förste postassistent, stadsfullm.

*Kjellström, f. Sohlman, Rut, fru, stadsfullm.

Svartengren, f. Wideblom, Elsa M., journalist.

Sekreterare.

Stadsarkivarien (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 324).

Stadsarkivet.

Rådhuset, 3 tr. (postadress: Stockholm 8); t. 50 01 45, 50 22 25 (kansliet öppet 9—16, lördagar 9—14).

Forskarexp. (Kungsklippan 6); t. 51 74 39; öppet 10—17 (expeditionstid 10—16), lördagar 9,30—14,30 (expeditionstid 9,30—13,30), lördagar 1 juni—24 aug. 9—13,30 (expeditionstid 9—12,30), måndagar—fredagar 25 juni—24 aug. 9,30—15,30 (expeditionstid 9,30—14,30), dessutom måndagar och torsdagar (15 jan.—15 juni, 15 sept.—15 dec.) 19—21.

Biblioteket (Kungsklippan 6); t. 50 01 08.

Maskinrummet (Kungsklippan 6); t. 50 53 45.

Stadsarkivet förvaltas i ekonomiskt hänseende av arkivnämnden, men sorterar i fråga om de allmänna arkivförfattningarnas tillämpning under riksarkivet. Det utgör på en gång landsarkiv för Stockholm och centralarkiv för Stockholms kommunalförvaltning och har i båda dessa egenskaper att i enlighet med givna före-

¹⁾ Vice ordföranden och ledamöterna hrr Brulin, Lundqvist och Ek skola vid förfall för första hand ersättas av suppleanterna fruarna Daelander och Kjellström, hr Brännman och fru Svartengren i nu nämnd ordning. Vid förfall för den sålunda bestämda suppleanten skall i hans ställe inträda suppleant tillhörande samma parti. Därest dessa regler icke kunna tillämpas, skola suppleanterna inträda i följande ordning: fruarna Daelander, Kjellström och Svartengren samt hr Brännman.

skrifter förrättat arkivinspektion. Därför äro besörjer stadsarkivet vetenskapligt utgivningsarbete (Stockholms stads tänkeböcker 1592—1636).

Inspektion av stadsarkivet skall årligen förrättas av riksarkivarien eller på hans uppdrag av arkivråd. Vederbörande nämnder och styrelser skola övervaka, att kommunala arkiv, som ej överlämnats till stadsarkivet, omsorgsfullt vårdas. Inspektion av dylika arkiv skall årligen förrättas av stadsarkivarien eller av annan tjänsteman vid stadsarkivet. Enligt särskilt uppdrag handlägger stadsarkivet därför ärenden, som sammanhånga med rationaliseringen av pappersförbrukningen inom stadens förvaltning.

Stadsarkivets samlingar äro sammanförda i arkivmagasinet i Kungsklippan.

Av det rika beståndet bör i första hand nämnas stadens privilegiebrev sedan 1423, magistratens och rådhusrättens arkivalier 1420—1910 (lagfarts- och teckningsprotokoll med handlingar t. o. m. 1850), justitiekollegii och förmyndarkammarens arkiv 1637—(1849) 1924, handelskollegii arkiv 1638—1849, byggnings- och ämbetskollegii arkiv 1643—1821, politiekollegii arkiv 1673—1821, politie-, ämbets- och byggningskollegii arkiv 1822—1849, handels- och ekonomikollegii arkiv 1850—1880, Stockholms stads räkenskaper med verifikationer från 1430-talet (i obruten årsföljd från 1641), stadskamrerarens och kammarkontorets arkiv, Stockholms kändnärsträtters arkiv 1636—1849, Stockholms norra förstads arkiv 1614—1635, överståthållarämbetets första kansliavdelning (förutv. överståthållarämbetets kansli) t. o. m. 1930 (med vissa undantag), och dess andra kansliavd. (förutv. polissekretärarexpedition) t. o. m. 1920, skatteverkets arkiv t. o. m. 1936 (taxerings- och mantalslängder från 1600-talet, i början spridda år; mantalsuppgifter fr. o. m. 1835) och polisens arkivalier t. o. m. 1920 (polis-kammarens arkiv fr. o. m. 1776), Stockholms domkapitels arkiv (till omkr. 1900) och hovkonsistoriets arkiv (protokoll t. o. m. 1886, handlingar t. o. m. 1925), de kyrkliga församlingarnas arkiv, i regel till omkr. 1840, stadsnämndens och sockenstämmanämndens arkiv, fattigvårdens och hälsovårdens samt diverse äldre sjukhus' arkiv, direktionens för Stockholms stads undervisningsverk arkiv, folkskoledirektionens arkiv (protokoll och handlingar t. o. m. 1910, räkenskaper t. o. m. 1935), allmänna läroverks och folkskolors äldre arkiv samt högre lärarinneseminarierets arkiv (t. o. m. 1920). En viktig grupp bilda arkiv tillhörande företrädesvis äldre kommunala institutioner, såsom borgerskapets äldste (med grosshandelsso-cieteten), inkvarteringskommissionen, bemedlingskommissionen samt börs-, bro- och hamnbyggnadsdirektionen, brandvaktskassadirektionen, rådsrelskommissionen, gatulägnings-, lyshållnings- och vattenledningsstyrelserna (jämte gaslysningsaktiebolagets arkiv), samt stadsarki-

tekterna (handlingar, vissa ritningar till stadens m. fl. hus; jämte vissa andra byggnadsritningar) ävensom vissa nyare kommunala nämnder m. m., såsom rådsrelskommissionen jämte underlydande institutioner (med auktionsverkets och bokauktionskammarens handlingar), gatunämnden, vattenledningsverket, gasverket, hamnstyrelsen, frihamnsnämnden, kyrkogårdsnämnden, revisionskontoret, rättshjälpsanstalten, andre stads-läkaren, kommunala institutioner i Bromma och Brännkyrka före inkorporeringen, livsmedelsnämnden och andra kristidsorganisationer från förra världskriget samt Stockholms stads befattningshavares familjepensionskassa. Bevarade societets- och skräarkiv äro i stort sett splittrade mellan stadsarkivet samt Nordiska museets arkiv, kungl. biblioteket och Westinska samlingen i Uppsala universitetsbibliotek.

I stadsarkivet (rådhuset) har inrättats en konserveringsverkstad för arkivalier.

Till stadsarkivet hör ett specialbibliotek för stadens historia och topografi samt allmän stadshistoria jämte Wernerska boksamlingen.

Författningar. Arkivstadga för Stockholm, fastställd av k. mt 26 sept. 1929 (Kf 1929: nr 45). K. stadga ang. vissa offentliga arkiv 8 sept. 1924, med ändr. (tillämplig å bl. a. kyrkoarkiven och O.A.s arkivalier). K. instruktion för landsarkiven 8 sept. 1924, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. utgallring av arkivalier ur vissa offentliga arkiv samt ang. förvaring av förutvarande statsmyndigheters ävensom upplösta kommittéers m. fl. arkiv. K. kung. 8 sept. 1924 ang. inspektion av vissa offentliga arkiv, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. överlämnande av arkivhandlingar till landsarkiven och med dem jämförliga arkivdepåer, med ändr. Bestämmelser om arkivaleveranser till stadsarkivet, antagna av SF 17 juni 1930. Bestämmelser rörande överlämnande till stadsarkivet av arkivhandlingar från kommunala kommittéer eller tillfälliga beredningar, antagna av arkivnämnden 22 dec. 1931. Bestämmelser rörande arkivrum för kommunala arkiv, antagna av arkivnämnden 13 maj 1932. Bestämmelser rörande användning av papper och viss skrivmateriel inom Stockholms stads förvaltning fastställda av SF 20 febr. 1939.

Stadsarkivarie (B).

Forssell, C. A. (förordn. t. o. m. 31/10 1950) (rådhuset); t. 50 23 30; mottagningstid: 10,30—11,30.

Förste arkivarie (22).

Staf, N. O. B. (rådhuset); t. 51 67 85.

Andre arkivarier (19).

Almqvist, K. A. D. (rådhuset); t. 51 01 45;
Corin, C.-F. L. (Kungsklippan 6); t. 51 74 39.

Arkn

E. o. amanuenser (XVIII).

Sjöberg, G. A. M. (Kungsklippan 6); t. 51 74 39;
Utterström, G. O. (Kungsklippan 6); t.
51 74 39.

E. o. amanuens (XVI).

Sleman, F. V. (Kungsklippan 6); t. 51 74 39.

Förste kontorsskrivare (11).

Sjövall, f. Larsson, Märta; t. 50 01 45.

E. o. förste kontorist (X).

Johnsson, J. E., vice värd i Kungsklippan 6;
t. 51 74 39.

Biblioteksbiträde (9).

Pernemo, f. Nilsson, Inez K. E.; t. 50 01 08.

En *extra amanuens* (2,100 kr.), ett *e. o. arkivbiträde* (VII), ett *extra arkivbiträde* (4,116 kr.), ett *e. o. bokbinderibiträde* (III).

Förste expeditionsvakt (8).

Wählberg, K. E. R.

Expeditionsvakt (6)

(nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. löne-
grupp 7).

Larsson, G. H.

Extra maskinist (4,824 kr.).

Karlsson, T. W.; t. 50 53 45.

En *expeditionsvakt* (2,580 kr.), ett *expeditionsvaksbiträde* (1,380 kr.).

Stockholms stads museinämnd.

Museinämnden.

Stadsmuseet, Götgatan 1, Sö., Peter Myndes Backe 6, Sö.; tel.: se nedan.

Stadsfullmäktige beslöt den 23 september 1940 att inrätta *Stockholms stads museinämnd*, som trädde i verksamhet den 1 januari 1941 och då övertog den tidigare stadsmuseikommitténs funktioner. (Om denna se kommunalkalendern 1940 och tidigare årg.)

Enligt sin instruktion har museinämnden till uppgift att handhåva förvaltningen av stadsmuseet, att hava överinseende över stadens museiväsen och kulturminnesvård samt att handlägga de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. En ledamot och en suppleant skall äga museal sakkunskap. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Riksantikvarien eller den han i sitt ställe förordnar, samt stadsantikvarien äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna och därvid framställa förslag samt få sina meningar antecknade i protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads museinämnd, fastställd av ÖA 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 58).

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 277,984 kr.; inkomster: driftbudgeten 15,000 kr.

Museinämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Ahlund, N. G., professor.

Övriga ledamöter.

*Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm.

Larsson, I. S., förbundsordförande.

Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör, stadsfullm.; 2:e vice ordf.

Suppleanter.¹⁾

*Arrhenius Beyer, H. Lilly T., fru.

*Berggren, T. E. J., försäljningschef.

Kjellström, f. Sohlman, Rut, fru, stadsfullm.

Lindbom, T. L., arkivarie.

Sekreterare.

Stadsantikvarien (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoleledningen m. fl.
(se sid. 324).

Stadsmuseet.

Utställningslokaler: Götgatan 1, Sö.; ingången till bildarkiv, kansli och tjänstelokaler: Peter Myndes Backe 6, Sö.; t. 423236, 423237, 423238, (utställningslokaler: t. 428138); expeditionstid: vardagar 9—16, lördagar och dag före helgdag 9—13.30. Bildarkivet öppet: vardagar 9—15, lördagar och dag före helgdag 9—12. Museets permanenta utställning öppen: vardagar (utom lördagar) 12—16, (onsdagar och fredagar sept.—maj även 19—21), söndagar 13—17. Entré 50 öre, onsdagskvällar fritt. Tillfälliga utställningar. Svartbrödraklostrets källare, Södra Benickebrinken: söndagar 13—17. Entré 25 öre.

Stadsmuseet har till uppgift att belysa stadens uppkomst och utveckling genom tiderna, invånarnas liv och levnadsvillkor samt styrelsens och de kommunala institutionernas utveckling. Museet handhar också stadens kulturminnesvård genom att verkställa undersöknings- och restaureringsarbeten av arkeologiskt, konst- eller kulturhistoriskt slag i samband med ombyggnads-

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall ordföranden ersättas av suppleanterna fru Arrhenius Beyer och hr Lindbom, vice ordföranden av suppleanterna fru Kjellström och hr Berggren, ledamöterna hr Ek och Larsson av suppleanterna hr Lindbom och fru Arrhenius Beyer samt ledamoten hr Steenberg av suppleanterna hr Berggren och fru Kjellström.

MuN

rivnings- och grävningsarbeten m. m. ävensom genom att därvid tillvarataga föremål av historiskt värde. Chef för stadsmuseet är stadsantikvarien.

För museet upplätos år 1931 provisoriska lokaler i det s. k. södra stadshuset, Götgatan 1, där sedan år 1935 tillfälliga utställningar belysande olika grenar av museets verksamhet och samlingar årligen ordnats. Byggnaden disponeras numera helt av museet och har efter successiva reparationer till större delen kunnat tagas i anspråk för ändamålet. Byggnadens södra flygel inrymmer kansli- och tjänstelokaler, lokaler för bildarkivet, konserverings- och fotografiateljéer och verkstadslokaler. I norra flygeln ligga utställningslokalerna, i bottenvåningen den permanenta utställningen och i våningen en trappa upp lokaler för tillfälliga utställningar. Den permanenta utställningen öppnades under år 1942. Med föremål, bilder, kartor och modeller skildras här Stockholms uppkomst och utveckling fram till våra dagar, varjämte en del minnen från Stockholms förvaltning i gamla tider äro utställda. Tillfälliga utställningar berörande olika sidor av stadens liv ordnas årligen. Museet anordnar även föreläsningsserier och visningar i det fria.

År 1936 träffades avtal med ägaren av fastigheten i kv. Venus om upplåtelse på 25 år av den i denna fastighet befintliga, i så gott som orört skick bevarade källarvåningen från det i mitten på 1300-talet uppförda dominikanerklostret. Sedan medel härtill av stadsfullmäktige beviljats, restaurerades och iordningställdes lokalen. Svartbrödraklostrets källare, som i sitt nuvarande skick utgör ett av de märkligaste medeltida byggnadsminnena i Staden Mellan Broarna, har sedan år 1937 hållits öppen för allmänheten.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 juni 1942 har museinämnden övertagit förvaltningen av egendomen kv. Paris nr 16, det s. k. van der Nootska huset, ett av de bäst bevarade stockholmspalatsen från stormaktstiden. En om-

fattande restaurering av byggnaden har utförts under år 1943, varefter byggnaden nu är uthyrd till Riksförbundet Sveriges lottakårer. Vissa lokaler äro enligt avtal möblerade av museinämnden och kunna disponeras av staden för sammanträden och liknande ändamål.

Genom hänvändelse till stadsmuseet kan även den till staden överlämnade minneshallen över den svenska telefonindustriens grundare L. M. Ericsson och H. T. Cedergren, Thulegatan 17, göras tillgänglig för visningar och studiebesök (se vidare sid. 165).

Stadsantikvarie (B).

Selling, C. G. A. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1949);
mottagningsstid: 10—11.

Förste antikvarie (22).

Nordberg, T. K. G. O:son.

Andre antikvarie (19).

Hansson, H. V.

E. o. museielektor (XIX).

Byström, O.

E. o. amanuens (XVIII).

Vakant, *tf.* Lagerquist, C. M.

Konservator (16).

Söderberg, J., tjl. (se sid. 366), *tf.* Nordström,
A. O. A.

Kontorsskrivare (9).

Norström, Ebba M., tjl. (se sid. 375), *tf.*
Koffman, f. Günther, A. E. M. (Anna-Lisa).

E. o. förste expeditionsvakt (VIII).

Carlsson, A. E.

Två *extra assistenter* (3,480—3,120 kr.),
en *extra fotograf* (3,120 kr.), en *e. o. museiassistent* (VII), en *e. o. hantverkare* (VIII), en *extra expeditionsvakt* (2,400 kr.),
ett *extra kontorsbiträde* (2,400 kr.).

Styrelsen för Liljevalchs konsthall.

Liljevalchs konsthall.

Djurgårdsvägen 60, Ö.; postgirokonton 197 512: t. 60 04 40 (tamburen), 62 27 75 (kansliet), 60 07 08 (kommissarierummet), 62 94 20 (förste expeditionsvaktens bostad, efter expeditionstid); 62 27 75 (intendenten, ankn.); expeditionstid: 10—17 (lördagar och dag före helgdag, då utställning icke pågår, 10—13).

Grosshandlaren C. F. Liljevalch tillerkände i testamente utredningsmännen i sitt bo befogenhet att bestämma om användningen av boets överskottsmedel, sedan av testator gjorda donationer utgått. Med stöd härav förklarade utredningsmännen sig villiga att använda intill 500,000 kr. för att i Stockholm få till stånd en byggnad, huvudsakligen avsedd för konstutställningar. Donationen gjordes under förutsättning, att stadsfullmäktige till byggnadstomt upplåte ett område i kv. Fyrkanten (numera kv. Konsthallen) å Djurgården. Den 31 mars 1913 upplåte stadsfullmäktige tomten i fråga samt uppdrogo åt drätselnämndens första avdelning att med utredningsmännen träffa avtal om byggnadens förvaltning. Enligt avtal mellan staden och utredningsmännen skall konsthallen förvaltas av en styrelse kallad *Styrelsen för Liljevalchs konsthall* och bestående av det antal ledamöter, som drätselnämnden bestämmer (f. n. sju ledamöter). Styrelsen utses av drätselnämnden för en tid av två år i sänder. Av ledamöterna skall minst en vara konstnär. Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande. Drätselnämndens val av ledamöter ägde rum den 19 december 1944 för åren 1945—1946.

Intendenten, som även är styrelsens sekreterare, utses av styrelsen inom eller utom dess krets. Honom åligger att handhava utställningsbyggnadens skötsel, uppgöra planer för utställningsverksamhetens ordnande samt för sådant

ändamål underhandla med såväl in- som utländska konstnärer och i övrigt med uppmärksamhet följa den konstnärliga utvecklingen. Han har därjämte bl. a. att medverka vid utställningars anordnande.

Reglemente. Avtal 26 maj 1914 mellan staden och utredningsmännen i grosshandlare C. F. Liljevalchs stärbhus rörande uppförande och förvaltande av »Liljevalchs konsthall», med ändr. (Kf 1914: nr 122).

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 119,838 kr., dessutom förlagsmedel 10,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 119,838 kr.

Styrelsens ledamöter.

*Branting, f. Lind, Rina E., fru; *Johanson-Thor, T. E. N., konstnär, professor, vice ordf.; *Johnsson, I. V., skulptör; *Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; *Laurin, T. O., direktör; *Pauli, I. Hj. E., lektor; *Sköld, O. J. A. J., konstnär, professor.

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 90).

Liljevalchs konsthall.

Intendent (A).

Wählin, H. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₀ 1947); mottagningstid: 11—12.

E. o. kontorsskrivare (IX).

Liljefelt, R. Gunvor B.

Förste expeditionsvakt (8).

Eriksson, C. F.

En *expeditionsvakt* (6), samt *extra vakter*.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet.

Skönhetsrådet.

*Konstakademien, Fredsgatan 12, C.;
t. 10 96 35 (jfr nedan, sekreteraren).*

*Expeditionstid (med undantag för sommarmånaderna): vardagar utom lördagar
15—16.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöto den 18 mars 1918 att tillsätta ett »naturskydds- och konstråd». Detta antog år 1919 namnet *Rådet till skydd för Stockholms skönhet*. Den 29 oktober 1928 antogo stadsfullmäktige ett reglemente för rådet, vilket trädde i kraft den 1 januari 1929.

Rådet har till uppgift att i frågor, som beröra Stockholms stads offentliga konstverk, konstnärligt eller kulturhistoriskt värdefulla stadsbilder eller stadens och dess omgivnings övriga skönhets- och naturvärden, vara rådgivare åt stadens olika myndigheter, kommittéer, delegationer och utskott och att i sådan egenskap på anmodan avgiva yttranden i dylika frågor. Rådet må jämväl utan anmodan till stadens olika myndigheter avgiva de förslag och framställningar, som rådet kan finna påkallade. Det äger påräkna erforderliga upplysningar samt biträde i övrigt från vederbörande stadsmyndigheter.

Rådets sekreterare står även å rådets vägnar stadens myndigheter till tjänst såsom expert vid restaurerings- och reparationsarbeten å stadens kulturhistoriska byggnader. Sedan Stockholms stadsmuseum upprättats 1931 har detta övertagit den tidigare av rådet bedrivna insamlings- och undersökningsverksamheten rörande kulturhistoriska föremål och byggnader, medan sekreteraren fortfarande utövar sin verksamhet som rådgivare vid restaurering av stadens byggnader. En gränsreglering har verkställts mellan skönhetsrådet och stadsmuseet, enligt vilken »skönhetsrådets verksamhet skall vara rådgivande, medan museet har att utöva museal verksamhet genom att omhändertaga det som på grund av utvecklingen måste försvinna ur stadens levande liv». (Utl. 1931: nr 30.)

Rådet består av tolv för två år valda ledamöter, av vilka elva utses av stadsfullmäktige och en av de sålunda utsedda ledamöterna. Av de ledamöter, som utses av stadsfullmäktige, böra minst åtta vara

särskilt sakkunniga inom rådets olika verksamhetsgrenar. Av dessa skola två vara representanter för kungl. akademien för de fria konsterna, därav en målare och en bildhuggare, samt de övriga sex representanter för en var av följande sex institutioner, nämligen kungl. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien, kungl. byggnadsstyrelsen, kungl. vetenskapsakademiens naturskyddskommitté, Svenska arkitektföreningen, samfundet S:t Eriks styrelse och Svenska naturskyddsföreningens styrelse. Senast sex veckor före val av ledamot, som i rådet skall representera någon av nämnda institutioner, skall stadskollegiet anmoda ifrågavarande institution att för varje representant avgiva förslag å minst två personer, lämpliga att vara ledamöter i rådet. Avgivas sådana förslag, hava stadsfullmäktige att välja bland de föreslagna personerna på sådant sätt, att samtliga förslagsgivande institutioner bliva representerade i rådet i enlighet med vad ovan sagts. Uraktlåter institution att avgiva dylikt förslag, välja stadsfullmäktige person med främstående sakkunskap inom ifrågavarande institutions verksamhetsområde.

Rådet utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig ordförande och vice ordförande. Rådets sekreterare, som även har till uppgift att bereda och föredraga å rådets prövning ankommande ärenden, äger, även om han icke är medlem av rådet, att vid rådets sammanträden deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Rådets räkenskaper, vilka föras av stadens kammarkontor, granskas av för stadskollegiet m. fl. gemensamma revisorer.

Reglemente. Reglemente för rådet till skydd för Stockholms skönhet, antaget av SF 29 okt. 1928 (Kf 1928: nr 43), med ändr. 17 nov. 1941 (Kf 1942: nr 1).

Stat år 1946. Utgifter: driftbudgeten 15,377 kr.

Skönhetsrådets ledamöter.

Ordförande.

*Ström, O. F., skriftställare.

Vice ordförande.

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Fries, C. S. A., intendent (repr. för k. vetenskapsakademiens naturskyddskommitté).

*Gustavson, A. V. N., målarmästare, stadsfullm.

Lundqvist, J. A., skulptör (repr. för Akademien för de fria konsterna).

Olsson, A. V. M., arkitekt, professor (repr. för Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien) (se nedan).

*Quiding, H. A., byggnadsråd (repr. för k. byggnadsstyrelsen).

*Selander, N. S. E., författare (repr. för Svenska naturskyddsforeningens styrelse).

Sköld, O. J. A. J., konstnär, professor (repr. för Akademien för de fria konsterna).

*Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör, stadsfullm.: 2:e vice ordf., kassaförvaltare (utsedd av övriga ledamöter).

Wallin, S., intendent (repr. för samfundet St. Eriks styrelse).

*Zimdahl, H., arkitekt, vice kassaförvaltare (repr. för Svenska arkitektföreningen).

Sekreterare

(4,000 kr.).

Olsson, A. V. M., professor (se ovan); Alberget 5, Djurgården, Ö.; t. 60 51 99.

E. o. kontorsbiträde (V).

Lundberg, Carine H.

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 90).

**Kom-
mitté-
er**

Viktigare kommunala kommittéer och delegationer tillsatta av stadsfullmäktige eller stadskollegiet.¹⁾

Levnadskostnadsdelegerade.

Stadskollegiet beslöt den 16 mars 1922 att tillsätta delegerade (ursprungligen tre, sedermera två) för att granska de primäruppgifter, som från Stockholms stad lämnas till socialstyrelsen i och för uträknande av levnadskostnadsindex. Den 9 mars 1944 beslöt stadskollegiet vidare, dels att antalet delegerade skulle utökas till fem, därav en för branscherna kläder, skodon och husgeråd, dels ock att uppdraga åt kristidsnämnden att med biträde av statistiska kontoret verkställa en förberedande granskning av de av socialstyrelsens ordsombud i Stockholm insamlade prisuppgifterna. Kollegiets val av delegerade ägde senast rum den 9 mars 1944 (kompletteringsval den 7 juni 1945).

Delegerade.

Edstam, K. P. H., direktör; **Falk**, H. A., handlande; **Johansson**, J. I. Vitalis, direktör; **Söderström**, f. Hagberg, Vera M., fru, stadsfullm.; **Wahlund**, S. G. W., professor, direktör för statistiska kontoret, ordf.

Stadshusdelegerade.

Sedan stadsfullmäktige den 1 april 1925 medgivit fastighetsnämnden att i enlighet med av stadskollegiet föreslagna grunder och efter samråd med kollegiet disponera den behållna inkomsten av stadshusets visning till fortsatt konstnärlig utsmyckning av stadshuset och liknande ändamål, beslöt stadskollegiet den 9 april 1925 att utse delegerade, med uppgift att jämte delegerade från fastighetsnämnden förbereda och avgiva förslag till användning av härför tillgängliga medel. Delegerade hava därjämte att till stadskollegiet avgiva yttrande beträffande till stadshuset hembjudna gåvor.

Enligt bestämmelserna för hovintendenten Axel Melanders donation till förmån för stadshuset, vilken av stadsfullmäktige mottogs den 20 juni 1927, hava stadshusdelegerade vidare att besluta om dispositionen av avkastningen av ifrågavarande, för stadshusets prydnade med konstverk avsedda donation. Donationsfondens

kapital uppgick den 31 december 1945 till 336,340: 19 kr., varav 318,672: 96 kr. t. v. inestå i bank för livräntetagares räkning.

Stadskollegiets val av delegerade för tiden intill den 15 oktober 1946 ägde rum den 18 oktober 1945. Fastighetsnämnden utsåg den 2 januari 1946 för sin del tvänne delegerade för tiden 1 januari—14 oktober 1946.

Delegerade.

Anderson, Carl Albert, direktör, stadsfullm.: ordf., ordf., **Ahlén**, Anders E., civilingenjör, stadsfullm.: 1:e vice ordf., **Eriksson**, Bertil K. J., ombudsman, stadskollegiets ordf., **Frlberg**, N. G:son, arkitekt; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., **Larsson**, Yngve G. R., borgarråd, stadsfullm., **Steenberg**, K. J. E., folkskolinspektör, stadsfullm.: 2:e vice ordf. (utsedda av stadskollegiet); **Cornell**, J. H., professor, **Sandberg**, H. K. A., borgarråd, stadsfullm., vice ordf. (utsedda av fastighetsnämnden).

Sekreterare och föredragande.

Nordgren, A. G., stadshusintendent (se sid. 172).

Apotekskommittén.

För fullföljande av vissa på föranstaltande av stadens sjukhusförvaltning verkställda förberedande undersökningar rörande anordnande av ett kommunalt apotek i Stockholm ävensom i anledning av en i stadsfullmäktige i denna fråga väckt motion (M:n 1932: nr 28), beslöt stadskollegiet den 9 februari 1933 tillsätta en kommitté av sju personer för utredning av berörda spörsmål. Stadskollegiets val av ledamöter ägde rum samma dag. Kommitténs arbete har under senare år på grund av genom världskriget inträdda förhållanden legat nere.

Ledamöter.

Ahlström, E. A., försäljningschef, stadsfullm., vice ordf.; **Hansson**, N. H., sjukhusdirektör; **Högberg**, A. G., f. d. intendent; **Johansson**, Erik G., förbundskassör, stadsfullm., ordf.; **Johansson-Visborg**, Anna S., fru, stadsfullm.; **Larsson**, K., apoteksvärderingsman; en vakant.

¹⁾ Enligt stadsfullmäktiges beslut den 2 december 1935 skola räkenskaperna för av stadsfullmäktige eller stadskollegiet tillsatta kommittéer och beredningar, i den mån dessas kostnader bestridas av medel å stadskollegiets eller drätselnämndens stater, granskas av de för stadskollegiets, drätselnämndens m. fl. myndigheters räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer (se sid. 90).

Handbokskommittén.

Stadsfullmäktige beslöt den 18 maj 1936, dels att en serie monografier, utgiven av Stockholms kommunalförvaltning, skulle uppläggas i huvudsaklig överensstämmelse med ett i Utl. 1936: nr 191 framlagt förslag, dels att uppdraga åt stadskollegiet att ombesörja utgivandet av en historik över stadsfullmäktigeinstitutionen och dess föregångare samt ett mindre uppslagsverk över Stockholms stad av i dag såsom de båda första banden i denna serie.

Med anledning härav beslöt stadskollegiet den 28 maj 1936 att utse en redaktionskommitté för utgivande av ifrågavarande handboksrie.

I serien ha hittills genom P. A. Norstedt & Söners förlag utgivits docenten W. William-Olssons ekonomisk-geografiska arbete Stockholms framtida utveckling (1941), första delen av professor B. Boëthius' undersökningar av den kommunala självstyrelsens utveckling i huvudstaden, Magistraten och borgerskapet i Stockholm 1719—1815 (1943), docent E. Söderlunds avhandling Stockholms hantverkarklass 1720—1772 (1943), fil. lic. I. Peterzéns avhandling Studier rörande Stockholms historia under Gustav Vasa (1945) samt intendent Å Setterwalls biografi över Erik Palmstedt (1945).

För serien planeras bl. a. verk om Stockholms bebyggelse, om huvudstadens folkminnen och om stockholmstraktens naturvärden.— Fristående utgavs till stadsfullmäktiges 75-årsjubileum i april 1938 ett porträttgalleri över stadsfullmäktige.

Ledamöter.

Ahnlund, N. G., professor; Boëthius, S. B., riksarkivarie; Forsell, C. A., stadsarkivarie; Grandien, A., redaktör, stadsfullm.; Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; Nerman, T., skriftställare; Ström, O. F., skriftställare; Wahlund, S. G. W., professor, direktör för statistiska kontoret.

Sekreterare.

Garpe, D. A. J., vice stadssekreterare (se sid. 92).

Teaterdelegerade.

Sedan stadsfullmäktige i 1938 års stat upptagit ett anslag på högst 100,000 kr. att av stadskollegiet användas för understödning av enskilda teatrar i Stockholm (jfr Utl. 1937: nr 404 B, sid. 3121—28), beslöt stadskollegiet den 10 mars 1938 att tillsätta fyra delegerade för beredning av ärenden rörande sådana understöd.

Delegerade skola från bidragsökande teatrar införskaffa alla erforderliga upplysningar samt till kollegiet avgiva förslag beträffande såväl de särskilda bidragsbeloppen som det för påföljande år behövliga anslaget. Inom ramen

av de medel, som stadsfullmäktige anvisat ankommer det därefter på stadskollegiet att bestämma fördelningen och storleken av de till olika teatrar ifrågakommande bidragen samt villkoren för dessas utgående. (Om de allmänna grunderna härför se ovannämnda utlåtande, sid. 3126.)

Av det för år 1945 anvisade reservationsanslaget å 60,000 kr. har stadskollegiet den 20 december 1945 beviljat bidrag med 10,000 kr. till Blancheteatern, 12,000 kr. till Nya Teatern, 10,000 kr. till Skansenteatern, 10,000 kr. till Vasateatern, 15,000 kr. till Svenska dramatikers studio samt 1,000 kr. till Medborgarhusets barn-teater. I 1946 års stat är anslaget upptaget med 43,500 kr., varjämte från tidigare år reserverats 18,500 kr.

Ledamöter.

Anderson, Carl Albert, direktör, stadsfullm:s ordf.; Grandien, A., redaktör, stadsfullm.; Höglund, C. Z. K., borgarråd, stadsfullm.; Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; Larsson, Yngve G. R., borgarråd, stadsfullm.

Sekreterare.

Garpe, D. A. J., vice stadssekreterare (se sid. 92).

Delegerade för sammanslagning av tjänste- och löneavtalsnämnderna.

Vid sammanträde den 19 september 1940 beslöt stadskollegiet tillsätta en delegation med uppgift att verkställa utredning och framlägga förslag angående de förändringar i fråga om tjänsteorganisation, som skulle påkallas av en eventuell sammanslagning av tjänste- och löneavtalsnämnderna.

Stadskollegiets val av delegerade ägde rum den 19 september 1940 (kompletteringsval den 25 februari 1943 och 8 februari 1945).

Ledamöter.

Göransson, C. G. E., ombudsman; Kock-Lindberg, Karin, professor; Styrman, G. A., verkst. direktör, stadsfullm.; Sundin, T. W., tullpackhusförmän, stadsfullm.; Öman, Ivar, borgarråd, stadsfullm., ordf.

Sekreterare.

Radhe, S. A., sekreterare (se sid. 92).

Delegerade för förhandlingar om samarbete med kronan angående Karolinska sjukhusets fortsatta utbyggnad.

Med anledning av att k. m:t uppdragit åt en särskild statlig förhandlingskommission att med Stockholms stad, Stockholms läns lands-

Kommitteer ting och övriga ifrågakommande parter upptaga förhandlingar rörande Karolinska sjukhusets fortsatta utbyggande m. m., beslöt stadskollegiet den 16 januari 1941 att utse en särskild förhandlingsdelegation av tre personer, ävensom att bemyndiga delegerade påkalla erforderligt biträde.

Val av delegerade ägde rum samma dag. Uppdraget innefattar befogenhet att representera staden vid förhandlingar rörande såväl Karolinska sjukhusets fortsatta utbyggande som Allmänna barnbördshuset och Serafimerlasarettet.

Delegerade hava avgivit förslag till avtal angående dels uppförande och drift av en pediatrik och en dermatologisk klinik vid Karolinska sjukhuset (Utl. 1942: nr 397), dels fördelningen av underskottet vid Allmänna barnbördshuset (Utl. 1944: nr 129), dels uppförande och drift av en kvinnoklinik vid Sabbatsbergs sjukhus (Utl. 1944: nr 329 och 1945: nr 281), dels ock uppförande och drift av en medicinsk tuberkuloseklinik och en thoraxkirurgisk klinik vid Karolinska sjukhuset (Utl. 1945: nr 302).

Den 18 januari och 1 november 1945 beslöt stadskollegiet att utse ytterligare tre delegerade.

Delegerade.

Anderson, Knut Hj., tjänsteman, stadsfullm.; **Berglund**, H. J., finanssekreterare; **Hansson**, N. H., sjukhusdirektör; **Tham**, K. G. K. M., e. o. kanslidirektör; **Wetterdal**, P. L., docent, överläkare; **Öman**, Ivar, borgarråd, stadsfullm., ordf.

Sekreterare.

Radhe, S. A., sekreterare (se sid. 92).

Kommittén för socialvårdens centralisering.

Sedan den kommunala omorganisationskommittén den 8 januari 1941 till stadskollegiet överlämnat ett betänkande angående Stockholms stads sociala förvaltning, avgivet av professor S. G. W. Wahlund, tillsattes av stadskollegiet den 6 februari 1941 en kommitté för att närmare utreda frågan om socialvårdens centralisering. Medan i omorganisationskommitténs betänkande vissa allmänna riktlinjer angivits för en rationell organisation av socialvården, har den senare kommittén i uppdrag att utarbeta konkreta förslag till en centralisering av socialvården i Stockholm samt det författningsmässiga genomförandet härav.

Den 13 juni 1942 avlämnades av kommittén ett betänkande med förslag angående samordning av fattigvårdsnämndens, barnavårdsnämndens, arbetslöshets[kommitténs] och familjebidragsnämndens nominalregister och aktsamlingar. På grundval av detta förslag har sammanläggning numera skett av de sociala näm-

dernas registersystem. Det sålunda centraliserade socialregistret sorterar direkt under fattigvårdsnämnden.

I samband med remissyttrande över socialvårds-kommitténs betänkande angående socialvårdens organisation m. m. lämnade kommittén den 17 mars 1943 en redogörelse för sitt principförslag till socialvårdens organisation i Stockholm (Utl. 1943: nr 81, sid. 540—565). För att praktiskt pröva sitt organisationsförslag har kommittén efter beslut av fattigvårds-, barnavårds- och familjebidragsnämnderna samt arbetslöshets[kommittén] fr. o. m. 1 januari 1944 provisoriskt tillämpat centralisering av socialvården i enlighet med sitt förslag vid fattigvårdsnämndens sociala byrå nr V, vars område i samband därmed utsträcks att omfatta S:t Görans församling, de båda Essingeöarna i Bromma församling samt Kungsholms församling. (Jfr sid. 267.)

Ledamöter.

Helin, M. S., direktör; **Karlsson**, Victor E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Löfving**, C. B. E., barnavårdsdirektör; **Théel**, f. Roth, Elisif, fru; **Wahlbärj**, J., annonschef, stadsfullm., vice ordf.; **Wahlund**, S. G. W., professor, direktör för statistiska kontoret; **Wangson**, O. R., fattigvårdsdirektör; en vakant.

Sekreterare.

Mehr, Hj. L., vice stadssekreterare (se sid. 105).

Första utskottet.

Karlsson, Victor E., ordf.; **Löfving**, C. B. E.; **Théel**, f. Roth, Elisif; **Wahlund**, S. G. W.

Sekreterare.

Mehr, Hj. L. (se ovan).

Andra utskottet.

Helin, M. S.; **Wahlbärj**, J., ordf.; **Wangson**, O. R.; en vakant.

Sekreterare.

Edvall, N. G. F., tf. ombudsman (se sid. 260).

Byggnadsgranskningskommittén.

Kommittén, rörande vars uppdrag och sammansättning hänvisas till 1945 års kommunalkalender, har upphört i och med 1945 års utgång.

Reklamkommittén.

Stadskollegiet tillsatte den 18 september 1941 en särskild kommitté med uppgift dels att sprida kännedom om de kommunala institutioner-

na i Stockholm och deras verksamhet, dels ock att söka ernå förbättrad skattebetalning. I samband med de kommunala uppboordsstämmorna har kommittén sedan år 1942 utgivit en särskild publikation »Stockholm», innehållande redogörelse för olika grenar av kommunalförvaltningen. Publikationen har i en upplaga på cirka 220,000 exemplar utdelats till samtliga hushåll i staden. Samtidigt med uppboordsstämmorna och självdeklarationerna har kommittén genom annonser, meddelanden och reportage i dagspressen, affischer i spårvagnar och bussar samt radiopropaganda bedrivit upplysningsverksamhet. Härjämte har kommittén tagit initiativ till det av Stockholms stads sparbank inrättade intressekontoret, Stockholms stads sparbanks ekonomitjänst. Kommittén har även på annat sätt verkat för ökad kännedom om kommunalstyrelsen och dess verksamhet.

Ledamöter.

Ahlbin, G. H. G., redaktör, stadsfullm.¹⁾; Aronson, S. A., direktör; Höglund, C. Z. K., borgarråd, stadsfullm., ordf.; Lundström, N. B., redaktör.

Sekreterare.

Mehr, Hj. L., vice stadssekreterare (se sid. 105).

Sjömanshemskommittén.

Sedan stadsfullmäktiges dåvarande ordförande Fredrik Ström i en motion den 27 januari 1941 (M:n 1941: nr 3) hemställt om uppdrag åt stadskollegiet att framlägga förslag till förbättring av de sociala förhållandena för sjömännen i Stockholm, beslöt stadskollegiet den 20 november 1941 med anledning härav att utse en kommitté att utreda möjligheterna för stadens medverkan vid ordnandet av sjömanshemsverksamheten på sådant sätt att samarbete kunde åstadkommas beträffande sjömansvården i Stockholm. Utredning om lämplig tomtmark för en nybyggnad för olika sjömansvårdsinstitutioner pågår för närvarande, sedan en anvisad tomt på grund av stadsplanefråga icke längre står till förfogande. Val av ledamöter ägde rum den 20 och 27 november samt den 18 december 1941.

Ledamöter.

Göransson, J. H., f. d. byråchef; Hassler, N. H. Å., professor, stadskollegiets vice ordf., vice ordf.; Karlsson, Wictor E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; Lindberg, C. A. E., ombudsman; Malmberg, P. B., sjökaptén; Meyer, T., sjökaptén.

¹⁾ Tjänstgör icke för närvarande. Såsom ersättare för redaktör Ahlbin har förordnats **Grandin, A.**, redaktör, stadsfullm.

Kommittén för nordiskt hjälparbete Kom- (tidigare stadens hjälpkommitté för mitté- Finlands och Norges barn). er

Vasagatan 4 C. (postgirokonto nr 4082); t. »stadens trädgårdstäder» eller 21 16 31.

Vid sammanträde den 2 februari 1942 (Utl. 1942: nr 40) beslöt stadsfullmäktige lämna visst stöd åt hjälpbehövande norska och finska personer, företrädesvis barn. Ytterligare beslöts, att hjälpen skulle kunna utsträckas att gälla barn även från andra krigshärdade länder, exempelvis Belgien och Frankrike. I anslutning till detta beslut har stadskollegiet den 7 oktober 1943 medgivit att vissa medel må disponeras för dansk flyktinghjälp. Medlen till hjälpverksamheten utgå ur anslag å fattigvårdsnämndens stat.

En särskild kommitté har den 3 februari 1944 utsetts av stadskollegiet att handhåva ledningen av verksamheten liksom fördelningen och kontrollen av de medel, som ställts till förfogande.

Ledamöter.

Höglund, C. Z. K., borgarråd, stadsfullm.; Karlsson, Wictor E., borgarråd, stadsfullm.; Niklasen, D., grosshandlare, stadsfullm.; Ström, O. F., skriftställare, ordf.; Öman, I., borgarråd, stadsfullm.

Sekreterare.

von Heland, H. C. S., huvudsekreterare (se sid. 392).

Fågelskyddsrådet.

Den 2 februari 1942 beslöt stadsfullmäktige bemyndiga gatunämnden att tillkalla högst tre sakkunniga att biträda nämnden i frågor angående fågelvården i Stockholm. Gatunämndens val av sakkunniga ägde rum den 18 februari 1942.

Sakkunniga.

Fries, C. S. A., intendent, ordf.; Notini, C.-G., fil. lic.; Wibeck, J. E., docent.

Föredragande.

Blom, H. E. M., stadsträdgårdsmästare (se sid. 197).

Delegerade för kostnadsfria upplätelser av vissa stadens lokaler.

Den 26 februari 1942 beslöt stadskollegiet att utse en särskild delegation att å stadskollegiets vägnar pröva och avgöra frågor rörande kostnadsfria upplätelser av samlingslokaler i under stadens förvaltning stående, för sådant unda-

Kommittéer mål avsedda byggnader. Det förutsattes, att delegationen i början av varje år skulle till stadskollegiet lämna redogörelse för under näst-föregående år beslutade sådana upplåtelser. Till medlemmar av delegationen hava utsetts stadsfullmäktiges presidium och stadskollegiets ordförande.

Delegerade.

Ahlén, Anders E., civilingenjör, stadsfullm:s 1:e vice ordf.; **Anderson**, Carl Albert, direktör, stadsfullm:s ordf.; **Eriksson**, Bertil K. J., ombudsman, stadskollegiets ordf.; **Steenberg**, K. J. E., folkskolinspektör, stadsfullm:s 2:e vice ordf.

Sekreterare och föredragande.

Nordgren, A. G., stadshusintendent (se sid. 172).

1942 års polisutredning.

Utredningen, som tillkommit på initiativ av överståthållarämbetet, skulle enligt den ursprungliga planen avse de avdelningar inom poliskammaren, varest kanslipersonal funnes placerad. Sedermera har utredningen fått sig förelagd att granska omorganisationen av kriminalavdelningen, åklagarmyndigheten, hittegodsmagasinet och ordonnansavdelningen.

Utlåtanden hava av utredningen avgivits, den 8 maj 1943 beträffande viss förändring av ordonnansavdelningen, den 5 april 1944 beträffande vissa omorganisationer inom poliskammaren och den 23 november 1945 beträffande omorganisation av åklagarmyndigheten.

Överståthållarämbetets representant i utredningen utsågs den 20 oktober 1942. Val av övriga ledamöter ägde rum i stadskollegiet den 19 november 1942.

Ledamöter.

Berglund, G. A. J., polisdomare (utsedd av överståthållarämbetet); **von Heland**, H. C. S., huvudsekreterare, **Karlöf**, E. A., tf. stadsadvokat (utsedda av stadskollegiet).

Sekreterare.

Ahlgren, I. V., fastighetssekreterare (se sid. 163).

Ungdomskommittén.

Den 20 september 1943 bemyndigade stadsfullmäktige stadskollegiet att tillsätta en kommitté för utredning angående vissa ungdomsfrågor, såsom åtgärder av socialvårdande karaktär för dem som sakna förmånen av ett ordnat föräldrarehem, bostadsfrågan, arbetsanskaffning och andra åtgärder för arbetslös ungdom, stadens

stöd åt de ideella ungdomsorganisationerna, inrättande och utbyggande av ungdomsgårdar, samordning av stadens, ungdomsrådets och de enskilda organisationernas ungdomsverksamhet, nöjeslivet m. fl. Kommittén, som tillsattes av stadskollegiet den 14 oktober 1943, består av sju personer. Sedermera har med kommittén adjungerats sekreteraren hos borgarrådet för socialroteln.

Ledamöter.

Forsberg, K. W. G., kemigraf; **Henriksson**, T. H., syssloman, stadsfullm.; **Lagerfelt**, Louise A., biträdande sekreterare; **Lund**, B. A., komminister, stadsfullm., vice ordf.; **Söderström**, f. Hagberg, Vera M., fru, stadsfullm.; **Sörenson**, J., förbundssekreterare, stadsfullm.; **Åstrand**, N., ombudsman, stadsfullm., ordf.

Adjungerad ledamot.

Anderson, K. E. H., sekreterare (se sid. 92).

Sekreterare.

Sundberg, E. D., e. o. sekreterare (se sid. 105); **Svensson**, O. H. S. E., extra ungdomskonsulent (se sid. 284).

Delegerade för utredning angående centraliserad upphandling för sjukhus- och anstaltsförvaltningarna.

Stadskollegiet beslöt den 9 februari 1944 uppdraga åt två delegerade att med biträde av intendenten hos sjukhusdirektionen verkställa utredning angående centraliserad upphandling för sjukhus- och anstaltsförvaltningarna samt att framlägga det förslag till organisationsändring för förvaltningarna, vartill utredningen kan giva anledning.

Val av delegerade ägde rum samma dag.

Kommittén har i mars 1945 avgivit förslag till centralisering av upphandlingsväsendet.

Delegerade.

Lindberg, N. O., disponent; **Wahlbärj**, J., anonschef, stadsfullm., sammankallande.

Sakkunnigt biträde.

Lindström, E. L. A., intendent (se sid. 122).

1944 års skatteverkskommitté.

Kommittén, rörande vars uppdrag och sammansättning hänvisas till 1945 års kommunalkalender, har tills vidare avbrutit sitt arbete.

Tuberkuloskommittén.

Kommittén, rörande vars uppdrag och sammansättning hänvisas till 1945 års kommunalkalender, avgav den 24 april 1945 sitt betänkande (Bih. 1945: nr 11) och hade därmed slutfört sitt uppdrag.

Kommittén för utredning rörande specialiserad upphandling för Stockholms stads förvaltningar.

I anslutning till ett av den kommunala organisationskommittén den 4 mars 1940 väckt förslag att stadens nämnder skulle lämna sin medverkan till genomförandet av viss ordning för specialiserad upphandling inom kommunalförvaltningen beslöt stadskollegiet den 26 oktober 1944 att tillsätta en kommitté för utredning av berörda spörsmål. Enligt de för kommittén lämnade direktiven skall den hava att undersöka dels de upphandlingsordningar, som för närvarande tillämpas inom stadens förvaltningar, dels ock de förrädsordningar och det räkningsförfarande, som i samband härmed tillämpas. Principiellt bör eftersträvas att erhålla en enhetlig upphandlingsordning inom förvaltningarna, så långt detta är möjligt. Vidare bör utredas frågan om lämpligheten och omfattningen av en obligatorisk företagen specialiserad centralupphandling. Därest sådan befinnes möjlig att genomföra, skall särskilda regler och bestämmelser för densamma utarbetas. Kommittén har att etablera kontakt med de av stadskollegiet tillsatta delegerade för utredning angående centralisering av sjukhusens, fattigvårdsförvaltningarnas och barnhemmens upphandling.

Stadskollegiets val av ledamöter ägde rum den 26 oktober 1944 (kompletteringsval den 14 juni 1945).

Ledamöter.

Eriksson, Bertil K. J., ombudsman, stadskollegiets ordf., ordf.; **Ericson**, E. Hj., tf. intendent; **von Heland**, H. C. S., huvudsekreterare; **Stenrot**, J. A. T., intendent; **Trana**, E. A., inköpschef.

Delegerade för utredning rörande de kommunala flygplatsernas överförande till statlig förvaltning.

Sedan 1944 års flygplatsutredning gjort framställning därom, att stadskollegiet ville utse representanter för förhandlingar med flygplatsutredningen om villkoren för de kommunala flyg-

platsernas överförande till statlig förvaltning, beslöt stadskollegiet den 30 november 1944 att till stadens representanter utse fyra delegerade.

Kommittéer

Delegerade.

Eriksson, Bertil K. J., ombudsman, stadskollegiets ordf.; **Höglund**, C. Z. K., borgarråd, stadsfullm.; **Larsson**, Yngve G. R., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Styrman**, G. A., verkst. direktör, stadsfullm.

Sekreterare.

Martin, J. H., sekreterare (se sid. 92).

Teaterbyggnadskommittén.

Den 19 juni 1944 bemyndigade stadsfullmäktige stadskollegiet — i anledning av motion, väckt den 17 december 1943 av herrar Gustav Johansson och Knut Olsson — att tillsätta sju kommitterade för att utreda frågan om uppförande av en modern stadsteater i Stockholm. Kommittén tillsattes av stadskollegiet den 21 december 1944. I samband härmed beslöt kollegiet att i kommittén utse en suppleant med yttrande- och förslagsrätt, ävensom bemyndiga kommittén att utse sekreterare och att anlita erforderlig utomstående sakkunskap.

Ledamöter.

Anderson, Carl Albert, direktör, stadsfullm.; ordf., vice ordf.; **Ewerlöf**, f. Löwenadler, Elsa H. E. J., fru, stadsfullm.; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Olsson**, Knut M. G., redaktör, stadsfullm.; **Rydh Munck af Rosenschöld**, Hanna, fil. dr.; **Ström**, O. F., skriftställare; **Styrman**, G. A., verkst. direktör, stadsfullm.

Suppleant: **Samuelson**, P. O., direktör, stadsfullm.

Sekreterare.

Garpe, D. A. J., vice stadssekreterare (se sid. 92).

1944 års kommunala tandvårdsutredning.

I samband med framläggandet av förslag rörande folktandvårdens ordnande i Stockholm för skolbarn (Utl. 1944: nr 210) uppdrog stadskollegiet den 9 juni 1944 åt sjukhusdirektionen och direktionen för Eastmaninstitutet att skyndsamt överarbeta ett av hälsovårdsnämndens tandvårdskommitté den 13 juni 1939 avgivet förslag i vad det avsåg folktandvård för förskolbarn och vuxna samt företaga den ytterligare utredning i ärendet, som härvid kunde påfordras. På initiativ av sjukhusdirektionen har en

Kommittéer särskild kommitté tillsatts, vari även folkskole-
direktionen och barnavårdsnämnden blivit rep-
resenterade. Kommittén har antagit namnet
1944 års kommunala tandvårdsutredning. Ut-
redningen har även bemyndigats att företräda
staden vid ifrågakommande förhandlingar med
av staten utsedda sakkunniga för tandläkarunder-
visningens organisation rörande folktandvårdens
ordnande i samband med tandläkarutbildningen.

Ledamöter.

Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm., **Karls-
son, Victor E.**, borgarråd, stadsfullm., **Öman,
Ivar**, borgarråd, stadsfullm., ordf. (utsedda av
sjukhusdirektionen); **Linder, N. H. H.**, hamn-
direktör, **Wollin, E. G. A.**, direktör (utsedda av
direktionen över Eastmaninstitutet); **Steenberg,
K. J. E.**, folkskolinspektör, stadsfullm.; 2:e
vice ordf., **Strandberg, S. O.**, skollövertandläkare
(utsedda av folkskoleledningen); **Hermansson,
f. Johansson, Agnes E.**, folkskollärarinna (ut-
sedd av barnavårdsnämnden).

Sekreterare.

Radhe, S. A., sekreterare (se sid. 92).

1945 års markkommission.

Genom beslut den 26 januari 1945 förklarade
k. m:t sig vilja medverka vid tillsättandet av en för
staten och Stockholms stad gemensam kommission
med uppgift att i enlighet med av chefen för
kommunikationsdepartementet till statsrådspro-
tokollet över kommunikationsärenden samma dag
angivna riktlinjer utföra undersökningar och föra
förhandlingar rörande mellan staten och staden
föreliggande markfrågor samt att inkomma med
de förslag, till vilka undersökningarna och för-
handlingarna kunde föranleda.

Kommissionen består av en av k. m:t utsedd
ordförande samt åtta ledamöter, fyra utsedda av
chefen för kommunikationsdepartementet och fyra
av stadskollegiet. Kollegiets val av leda-
möter ägde rum den 8 februari 1945.

Ordförande.

Nothin, T. K. V., överståthållare.

Ledamöter.

Heiding, G. A., godsägare, **Leo, H. V.**, general-
direktör, **Malmberg, O. H.**, generaldirektör,
Ward, K. S. V., redaktör (utsedda av k. m:t);
Göransson, K. Harald, borgarråd, stadsfullm.,
Höglund, C. Z. K., borgarråd, stadsfullm.,
Larsson, Yngve G. R., borgarråd, stadsfullm.,
Sandberg, H. K. A., borgarråd, stadsfullm.
(utsedda av stadskollegiet).

Sekreterare.

Joachimsson, N., tf. revisionssekreterare.

Stadskollegiets lönekommitté.

*Klara Södra Kyrkogata 11, C; t. 11 02 15,
11 02 34, 11 02 35.*

Stadskollegiet beslöt den 29 juni 1945
att utse en kommitté av sju personer för en
allsidig översyn av stadens löneväsen med be-
myndigande för kommittén att tillkalla den ex-
pertis, som kunde befinnas erforderlig.

Val av ledamöter ägde rum samma dag.

Ledamöter.

Eriksson, Bertil K. J., ombudsman, stadskolle-
giets ordf.; **Eurén, A. R.**, expeditör, stads-
fullm.; **Hassler, N. H. Å.**, professor, stads-
kollegiets vice ordf.; **Strandberg, E. A.**, om-
budsman, stadsfullm.; **Söderström, f. Hagberg,
Vera M.**, fru, stadsfullm.; **Twengström, A. J.**,
tf. byråchef, stadsfullm.; **Öman, Ivar**, borgar-
råd, stadsfullm., ordf.

Huvudsekreterare.

von Heland, H. C. S.

Sekreterare.

Brandt, C. E.

Abortkommittén.

Den 23 maj 1945 beslöt stadsfullmäktige
bl. a. uppdraga åt stadskollegiet att för abort-
frågans fortsatta behandling tillsätta en kom-
mitté på förslagsvis sju personer, vilka skulle
representera sjukhusdirektionen, barnavårdsnäm-
nden och fattigvårdsnämnden samt den särskilda
sakkunskapen på området. Kommitténs arbets-
uppgifter skulle enligt förslag vara följande: att
följa abortfrågans utveckling och studera verk-
ningarna av de åtgärder, som med anledning av
betänkandet kunna komma att vidtagas samt
föreslå nya åtgärder, att taga initiativ till och
handlägga ärenden rörande den upplysningsverk-
samhet bland allmänheten och läkare, som för-
utsättes skola etableras, att i övrigt vara råd-
givande och sammanhållande organ för de strä-
vanden, som från olika håll göras för abort-
frågans lösning samt att handlägga de ärenden,
som av stadskollegiet kunna komma att anförtras
densamma.

I enlighet härmed beslöt stadskollegiet
den 30 augusti 1945 att tillsätta ifrågavarande
kommitté samt att ledamöternas antal däri skulle
vara sju.

Stadskollegiets val av ledamöter ägde rum
den 8 november 1945.

Ledamöter.

Ander, f. Eriksson, Elsa S., fru; **Ekendahl, f.
Pettersson, Sigrid H. E.**, ombudsman; **Höjer,
f. Dahl, Signe E.**, fru, stadsfullm.; **Inghe, P.
G.**, socialläkare; **Lund, B. A.**, komminister,

stadsfullm.; **Malmroth**, f. Herlitz, Elsa, fru, stadsfullm.; **Nordlund**, Elsa-Brita, med. lic.

Sekreterare.

Lundin, E. F., tf. förste kammarskrivare (se sid. 92).

Granskningskommittén för 1945 års bostadsräkning.

Stadskollegiet beslöt den 11 oktober 1945 efter framställning av överståthållarämbetet tillsätta en kommitté av sju personer med uppdrag att med biträde av statistiska kontoret svara för granskning och komplettering av de uppgifter, som lämnas till 1945 års allmänna bostadsräkning.

Ledamöter.

Bjurström, O. E., bostadsinspektör (repr. för hälsovårdsnämnden); **Göransson**, C. G. E., ombudsman (repr. för hyresgästerna); **Hydén**, S. O., jur. kand. (repr. för arbetsgivarna); **Kaijser**, G., major (repr. för fastighetsägarna); **Larsson**, G. K., ombudsman (repr. för hyresgästerna); **Löfgren**, A., f. d. förbundsordförande (repr. för löntagarna); **Wahlund**, S. G. W., professor, direktör för statistiska kontoret, ordf.

Sekreterare.

Bergström, N. V., förste aktuarie (se sid. 94).

Kommittén för ordnande av riksdagshusets omgivningar (1945 års Helgeandsholmskommitté).

Sedan fullmäktige i riksgäldskontoret i skrivelse den 25 oktober 1945 till stadskollegiet anhållit att kollegiet ville utse två ledamöter i en kommitté för utredning av frågan om ord-

nande av riksdagshusets omgivningar beslöt stadskollegiet den 22 november 1945 att bifalla denna anhållan.

Stadskollegiets val av stadens representanter i kommittén ägde rum sistnämnda dag.

Ledamöter.

Hjorth, R., byggnadsråd, **Leo**, H. V., generaldirektör, **Lindqvist**, A. A., riksgäldsfullmäktig, **Magnusson**, K. H., riksgäldsfullmäktig, **Sandberg**, F. E., riksgäldsdirektör, **Skoglund**, J. M., riksdagsman, **Åkerberg**, O. H., redaktör, **Örne**, A. E., generaldirektör (utsedda av fullmäktige i riksgäldskontoret); **Höglund**, C. Z. K., borgarråd, stadsfullm., **Larsson**, Yngve G. R., borgarråd, stadsfullm. (utsedda av stadskollegiet).

Kommitté för fortsatt utredning rörande omorganisation av skatteverket.

Stadskollegiet beslöt den 28 februari 1946, med bifall till ett av borgarrådet Z. Höglund i promemoria den 21 i samma månad väckt förslag, att tillsätta en kommitté av sju personer med uppdrag att utreda vilka organisatoriska åtgärder, som för stadens vidkommande skulle behöva vidtagas, därest uppgifterna avseende folkbokföring och mantalsskrivning ävensom debitering, uppbörd, redovisning och indrivning av utskylder i Stockholm skulle komma att anförtros åt särskilda, utanför överståthållarämbetet stående och av staden bekostade organ.

Ledamöter av kommittén utsågos den 28 februari och den 12 mars 1946.

Ledamöter.

Berglund, H. J., finanssekreterare; **Edström**, K. S., länsassessor; **Elsin**, P. E., vice stadsjurist, sekr.; **Hassler**, N. H. Å., professor, stadskollegiets vice ordf., ordf.; **Helin**, M. S., direktör; **Johansson**, Erik G., förbundskassör, stadsfullm.; **Kollberg**, G. N., mantalsintendent.

Institutioner för samverkan mellan Stockholms stad och närliggande kommuner.

Styrelsen för bron Värtan—Lidingö. (Lidingöbrostyrelsen.)

Postadress: postbox 4012, Stockholm 4 (postgirokonto nr 1748); t. 62 54 51; broförvaltningens verkst. ledamot (se nedan) t. 44 06 80, 65 08 80; expeditionstid: 10,30—12.

Lidingöbron har uppförts jämlikt ett år 1916 mellan Stockholms stadsfullmäktige och dåvarande Lidingö köpings kommunalfullmäktige ingånget avtal. Broanläggningen är anordnad såsom ett särskilt, från vardera kommunens förvaltning i övrigt skilt ekonomiskt företag.

Kostnaderna för broanläggningen, vilka uppgingo till ca 10,9 milj. kr., hava bestritts med av Stockholms stad upplånade medel. Till amortering och förräntning av dessa lånemedel skola i första hand användas den del av broanläggningens inkomster, som ej erfordras för brons underhåll och drift. Ansvaret för låne-medlens amortering och förräntning, i den mån broinkomsterna ej räcka till, är lika fördelat mellan båda parterna upp till ett belopp av 4,5 milj. kr., under det att ansvaret för amortering och förräntning av överskjutande lånebelopp åvilar endast Lidingö stad. Till amorteringen av sistnämnda lånebelopp hava vissa större markägare i Lidingö stad förbundit sig att bidraga med en avgift av 4 % av köpeskillingen vid gjorda försäljningar¹⁾ (under 30 år från brons öppnande), dock högst 5 milj. kr. Bron invigdes den 20 maj 1925.

Broanläggningens drift är anförtrödd åt en brostyrelse, bestående av en ordförande, utsedd av k. m:t, samt tolv ledamöter, valda för fyra år, hälften av Stockholms stadsfullmäktige och hälften av Lidingö stadsfullmäktige. Från vardera kommunen utses fyra suppleanter.

Borgarrådet för drätselroteln äger närvara vid styrelsens sammanträden.

Den omedelbara verkställigheten av brostyrelsens beslut och det närmaste inscendet över anläggningens drift utövas av en särskild broförvaltning, bestående av en ordförande och en representant för vardera kommunen.

Brostyrelsens förvaltning och räkenskaper granskas årligen av två revisorer, av vilka vardera kommunen senast i december månad utser en jämte suppleant för denne att vara revisor under det därpå följande året.

Senaste val till styrelsen (för åren 1945—1948) förrättades av Stockholms stadsfullmäktige den 4 december 1944 och av Lidingö stadsfullmäktige den 18 december 1944. Stockholms stadsfullmäktiges senaste val av revisor ägde rum den 3 december 1945.

Författningar. Avtal mellan Stockholms stad och Lidingö [köping] om utförande av en broanläggning över Lilla Värtan mellan Ropsten och Lidingön samt om dess förvaltning, godkänt av Stockholms stadsfullmäktige 16 okt. och av Lidingö kommunalfullmäktige 6 nov. 1916, med tillägg och ändr. Instruktion för Lidingöbroförvaltningen, antagen av Lidingöbrostyrelsen 16 mars 1926, med tillägg 30 mars 1928.

Lidingöbrostyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av k. m:t).

Jonsson, G., överdirektör.

Av Stockholms stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Ahlén, Anders E., civilingenjör, stadsfullm.: 1:e vice ordf.; Andersson, J. Eric, spårvägsman; Aronsson, G. A., avdelningschef; Jansson, G. H., överingenjör; Larsson, L. J., sjökaptän; Sundin, T. W., tullpackhusförmän, stadsfullm.

¹⁾ Markägareavgifterna uppgingo år 1945 till 63,876: 73 kr.

Suppleanter: Berghagen, R., arkitekt, stadsfullm.; Håkansson, E. A. F., tjänsteman; Johansson, B. E., ombudsman; Lindblad, T. A., civilingenjör.

Av Lidingö stadsfullmäktige utsedda ledamöter.¹⁾

Lindkvist, E., ingenjör; **Markman, A. F.**, förste sekreterare; **Nilsson, G.**, bageriarbetare; **Norlin, E.**, civilingenjör, professor; **Schlyter, R. O. O.**, dr-ingenjör; **Skärman, E. H.**, byggnadschef.

Suppleanter: Dalén, G., direktör; Karlsson, E., tjänsteman; Söderberg, R., gasverksarbetare; Wallinder, O., folkskollärare.

Sekreterare: Malm, F., f. d. byråchef.

Broförvaltning.

Jonsson, G., överdirektör, ordf.; **Schlyter, R. O. O.**, dr-ingenjör, verkst. led.; **Jansson, G. H.**, överingenjör.
Bromästare: Nordgren, G.

Av Stockholms stadsfullmäktige för granskning av 1946 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Jacobson, P., kontorschef.

Suppleant: Robinsson, S. N. A., typograf, stadsfullm.

Övrig revisor¹⁾

(utsedd av Lidingö stadsfullmäktige).

Dahlgren, F., auktoriserad revisor.

Suppleant: Björne, K. G., taxeringsrevisor.

**Sam-
ver-
kan
med
grann-
kom-
muner**

¹⁾ Ej i denna egenskap upptagna i kalenderns personalavdelning.

